
Kyrkomötet
Motion 2013:1
av Berth Löndahl m.fl.

Kyrkans grundläggande uppgift – gudstjänst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen infoga en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift, gudstjänst, enligt följande lydelse:

Gudstjänst

Gudstjänsten är församlingens grundläggande kallelse. I gudstjänsten samlas församlingen för att under tillbedjan och lovsång ta emot Gud, Fadern och Sonen och den helige Ande, då han kommer till oss i Ordet och sakramenten. Församlingen har att leva så att den söndagliga mässan är hennes centrum. Kring den kan kompletterande gudstjänster olika till karaktären växa. Exempel på sådana gudstjänster kan vara veckomässor, familje-, musik-, tema-, vardagsgudstjänster. Arbetet med gudstjänstlivets fördjupning och vitalisering ska vara en fortgående process i samverkan mellan präster och lekmän.

Mål för församlingens gudstjänster är därför

- att gudstjänsterna ska vara hela församlingens gudstjänst
- att gudstjänsterna ska vara både förnyande och ha sina rötter i kyrkans liturgiska erfarenhet
- att gudstjänsterna ska uttrycka tillbedjan av den Treenige med en kristocentrisk och bibliskt förankrad förkunnelse
- att vidga engagemanget och de mångas ansvarstagande men också öppna för den mottagande stillheten
- att öka antalet såväl regelbundna som mer tillfälliga gudstjänstfirare
- att gudstjänsten ska firas så att den är en sändning för församlingens uppdrag i diakoni, undervisning och mission.

Detta betyder

Om högmässan:

Grundregeln är att högmässa firas varje söndag och helgdag (dock inte på långfredagen). Högmässan firas i enlighet med Kyrkohandboken enligt de alternativ som har arbetats fram i samråd mellan präster och medarbetare. Högmässan leds av präst i förkunnelse och sakramentsförvaltning och med mångas delaktighet i olika uppgifter.

Om övriga gudstjänster:

Församlingens hela verksamhet ska i möjligaste mån integreras och ta sin utgångspunkt i gudstjänsten. Gudstjänstlivet bör därför vara varierat med kompletterande gudstjänster under veckan.

Om gudstjänsten och kyrkomusiken:

Musiken fyller en viktig funktion i kyrkans liv. Dess främsta uppgift är att vara gudstjänstmusik inriktad mot den söndagliga mässan men kan kompletteras på ett varierat sätt.

Om kyrkliga handlingarnas gudstjänster:

Dop-, vigsel- och begravningsgudstjänst ska genomföras så att de både är förankrade i Kristi kyrkas tro och tradition och har ett personligt tilltal för de berörda.

Motivering

I kyrkoordningen anges som kyrkans grundläggande uppgift ”att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission”. Av dessa fyra aspekter på uppgiften finns endast i fråga om gudstjänsten en utförligare beskrivning.

Då varken undervisningen, diakonin eller missionen har en förklarande text riskerar detta att leda till en oklar förståelse av uppgiften. Som komplement har vi därför i tre andra motioner föreslagit detta. I analogi med de förslagen till tillägg i kyrkoordningen menar vi att därför även lydelsen i fråga om den grundläggande uppgiften, gudstjänst, behöver förtydligas och kompletteras.

Bunkeflo, Malmö, den 3 april 2013

Berth Löndahl (FK)

Bertil Murray (FK)

Leif Nordlander (FK)

Mikael Grenstedt (FK)

Dag Sandahl (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Dan Sarkar (FK)

Berit Simonsson (FK)

Hans Weichbrodt (FK)

Torbjörn Lindahl (FK)

Kjell Petersson (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:2
av Berth Löndahl m.fl.

Kyrkans grundläggande uppgift – undervisning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen infoga en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift, undervisning, enligt följande lydelse:

Undervisning

Undervisningen hämtar sin inspiration i församlingens gudstjänst med dess läsning av Guds Ord och förkunnelse. Den har sin förebild i Jesu undervisning av lärjungarna och dem Han mötte. Undervisningen har att lyfta fram kyrkans bekännelse till Jesus Kristus såsom Guds Son, vår Herre. Undervisningen ska vara öppen och tydlig, enkel och fördjupande, känna Guds Ords svar på människans livsfrågor och vara lyhörd för hennes längtan och sökande. Undervisningen ska ske i respekt för den enskildes integritet och i iver för att lära alla vad Jesus Kristus har befallt.

I detta arbete har församlingens ämbetsbärare, förtroendevalda och anställda ett särskilt ansvar men kallelsen att undervisa om kristen tro gäller alla, var och en i sitt sammanhang och efter sin förmåga.

Mål för församlingens undervisning är därför

- att vara en miljö där människor i alla åldrar ges möjlighet till undervisning i former som svarar både mot sökarens undran och mot ett behov av fördjupning för den som under lång tid har delat kyrkans tro och liv.
- att befrämja undervisning med stor bredd, förankrad i biblisk och apostolisk tro likaväl som samtidsorienterad och samhällsmedveten.
- att uppmuntra och inspirera föräldrar och andra att i sina hem vara förebilder och förebedjare för barnen så att de tillsammans med församlingen leder dem på trons väg genom livet.

Detta betyder

Om undervisningen i gudstjänsten

All undervisning i församlingen utgår från söndagens mässa med dess förkunnelse i ord och liturgi. Församlingens präster har därför ett särskilt ansvar att förkunna i trohet mot Guds Ord och så väcka längtan till fördjupad kunskap om Kristi kyrkas tro, bekännelse och lära och till personlig omvändelse, tro och bekännelse till Jesus Kristus som Herre.

Om undervisningen av barn och ungdomar

Församlingen ska erbjuda undervisning för barn och ungdomar. Den har också att erbjuda undervisning av barn om nattvarden. Församlingens gudstjänster ska om möjligt formas så, att där också ges undervisning för barn och ungdomar.

Om konfirmandundervisningen

Församlingen erbjuder konfirmandundervisning enligt Svenska kyrkans riktlinjer. I undervisningen ska ingå även läger och ett varierat gudstjänstfirande.

Om undervisningen av vuxna

Församlingen ska kontinuerligt erbjuda undervisning för vuxna. Sådan undervisning kan vara olika former av grundkurser i kristen tro, dop- och konfirmandundervisning för vuxna och fördjupande samtal.

Om relationen till skolor och förskolor

Församlingen ska måna om goda relationer till skolor och förskolor.

Om undervisning och kyrkomusik

Kyrkomusiken är en del i församlingens undervisning. Musiken i söndagens mässa likaväl som i musikgudstjänster och andra sammanhang ska bekräfta och stärka kyrkans tro.

Om att genom undervisning rusta lekmännen i sitt uppdrag

Undervisningen ska syfta till den enskildes personliga växande och fördjupning likaväl som till att medvetandegöra vars och ens ansvar och delaktighet i församlingens gudstjänst, diakoni, undervisning och mission. Genom detta ska undervisningen rusta till ett liv i Kristi efterföljd.

Motivering

I kyrkoordningen anges som kyrkans grundläggande uppgift ”att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission”. Av dessa fyra aspekter på uppgiften finns endast i fråga om gudstjänsten en utförligare beskrivning.

Då varken undervisningen, diakonin eller missionen har en förklarande text riskerar detta att leda till en oklar förståelse av uppgiften. Det är därför angeläget att som komplement i kyrkoordningen införa en reflektion kring, motivering för och målbeskrivning av undervisningen.

Bunkeflo, Malmö, den 3 april 2013

Berth Löndahl (FK)

Bertil Murray (FK)

Leif Nordlander (FK)

Mikael Grenstedt (FK)

Dag Sandahl (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Dan Sarkar (FK)

Berit Simonsson (FK)

Hans Weichbrodt (FK)

Torbjörn Lindahl (FK)

Kjell Petersson (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:3
av Berth Löndahl m.fl.

Kyrkans grundläggande uppgift – diakoni

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen infoga en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift, diakoni, enligt följande lydelse:

Diakoni

Diakonin har sin förebild i Kristi kärlek och det är Kristi församlings kallelse att göra denna kärlek synlig i nuet och så visa att hon i varje människa känner igen Guds avbild. Den växer som en självklar konsekvens ur församlingens liturgi och är dess Guds-tjänst i vardaglig och praktisk handling och i medmänsklig omsorg. Genom diakonin har församlingen att tjäna Kristus till människors bästa (Kol. 1:7).

Församlingen har att arbeta för att detta förverkligas i det lokala sammanhanget. Arbetet ska ske i enlighet med Kristi kyrkas tro och bekännelse, i respekt för den enskildes integritet och sträcka sig till var och en som oavsett religion och etnisk tillhörighet behöver möta ett diakonalt ansvar.

När diakonin lever genom de av Kristus kallade – diakoner och lekmän – blir den även ett vittnesbörd om kyrkans bekännelse till den Treenige Guden. Arbetet med diakonins utveckling och vitalisering ska vara en fortgående process i samverkan mellan diakon, präster och lekmän.

Mål för församlingens diakonala arbete är därför

- att inom församlingen uppsöka, hjälpa och stödja dem som är i kroppslig och själslig nöd, vara ett barmhärtighetens tecken i samhället och i allt tjäna Kristus i vår nästa
- att stärka den enskilde kristne till ett diakonalt ansvarstagande i sitt dagliga sammanhang
- att anställda, medarbetare och lekmän har en diakonal uppgift, var och en inom sitt sammanhang.

Detta betyder

Om liturgi och diakoni

Diakonin utgår från söndagens mässa, i vilken diakonen för att synliggöra att diakonin är hela församlingens uppgift har att regelbundet medverka.

Om det diakonala ansvaret

Diakonin är hela församlingens ansvar. Diakonen personifierar detta ansvar och har att under kyrkoherdens ledning leda det diakonala arbetet och även verka för att det finns ett nätverk av frivilliga medarbetare, som stärker arbetet. Till ansvaret hör att kontinuerligt bedöma aktuella behov och förändringar inom församlingens

och pastoratets område. Det diakonala arbetet ska vara förankrat i den verklighet i vilken församlingen lever och formas därför lokalt. Diakonen och dennes medarbetare har att aktivt söka dem som på olika sätt lider nöd. Vid behov kan samverkan ske med samhällets olika myndigheter.

Om den världsvida diakonin

Församlingens diakoni är en del av såväl Svenska kyrkans som den världsvida Kristi kyrkas diakoni. Lokalt synliggörs detta genom opinionsbildning och medvetandegörande om utsatta grupper som hemlösa och flyktingar samt att kollekt regelbundet tas upp med diakonal inriktning lokalt och globalt.

Motivering

I kyrkoordningen anges som kyrkans grundläggande uppgift ”att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission”. Av dessa fyra aspekter på uppgiften finns endast i fråga om gudstjänsten en utförligare beskrivning.

Då varken undervisningen, diakonin eller missionen har en förklarande text riskerar detta att leda till en oklar förståelse av uppgiften. Det är därför angeläget att som komplement i kyrkoordningen införa en reflektion kring, motivering för och målbeskrivning av diakonin.

Bunkeflo, Malmö, den 3 april 2013

Berth Löndahl (FK)

Bertil Murray (FK)

Leif Nordlander (FK)

Mikael Grenstedt (FK)

Dag Sandahl (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Dan Sarkar (FK)

Berit Simonsson (FK)

Hans Weichbrodt (FK)

Torbjörn Lindahl (FK)

Kjell Petersson (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:4
av Berth Löndahl m.fl.

Kyrkans grundläggande uppgift – mission

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen infoga en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift, mission, enligt följande lydelse:

Mission

Missionen växer som en konsekvens ur församlingens gudstjänst. Från mässan sänds var och en till att vara en Kristi missionär i sitt sammanhang. Liksom församlingen har att samlas till gudstjänst inför Guds ansikte, så har hon att på Hans uppdrag gå ut i världen för att där visa på sin Herre.

Därför är församlingens mission dels uppdraget att lokalt vittna om den kristna bekännelsen till Jesus Kristus som Guds Son, dels vara en del i Kristi kyrkas mission i världen. Hon har att i missionen vara tydlig och öppen om sin bekännelse, trogen det uppdrag som Herren Jesus Kristus har gett henne i missionsbefallningen.

Även om församlingens ämbetsbärare har ett ansvar också för missionen är det lekmännens kallelse att vittna om Jesus Kristus. Förtroendevalda, anställda, andra medarbetare och allt kyrkfolk har att i sina dagliga miljöer i tro och liv visa på den kristna trons livsavgörande innebörd.

Mål för församlingens mission är därför

- att i trohet mot Jesu kallelse i missionsbefallningen och i respekt för den enskilda människan vara en miljö för möten med människor så att samtal uppstår där alla, oavsett ålder, kön, ras, språk eller religion ges möjlighet att finna en väg till kristen tro
- att uppmuntra var och en som samlas till gudstjänst att i sina egna sammanhang såsom hem, arbete eller boendemiljö med sitt liv och sin bekännelse visa på kristen tro
- att arbeta för att i möjligaste mån finnas där människor möts, som t ex skola, föreningsliv och andra sammanhang
- att fira evangeliserande gudstjänster öppna för dem som söker
- att ta del i missionen i världen och erinra om att missionsuppdraget gäller lokalt och globalt. Till detta hör att medverka till att möten sker med kristna från församlingar i andra delar av världen.

Detta betyder

Om missionen och gudstjänsten

Församlingens gudstjänster ska vara sändande så att var och en som samlats erinras om missionsansvaret i sitt dagliga sammanhang. Likaväl som församlingen samlas till gudstjänst har hon att gå ut därifrån för att leva i sin kallelse i världen.

Om det öppna samtalet

Församlingen har att medverka till att öppna och förutsättningslösa möten sker och samtal kan föras. Detta kan göras genom att församlingen finns närvarande i den lokala miljön där samtal förs.

Om att uppmuntra lekmän till mission

Gudstjänster och undervisning ska stärka lekmännens identitet som Kristi vittnen och ge mod till att vara tydliga och öppna om kristen tro. Den avgörande missionen lokalt sker inte genom att församlingen inbjuder och samlar människor utan genom att den är närvarande varhelst människor kommer samman.

Om kyrkomusiken i missionen

Kyrkomusiken har del i missionsansvaret och ska med sin mångfald i stil och uttryck öppna för sökande och längtande människor.

Om information och mission

Församlingen ska ha en genomtänkt informationsstrategi, vilken regelbundet ska revideras och analyseras för bästa möjliga genomslag.

Om församlingens öppna kyrkor som mission

Församlingens kyrkor är i den lokala miljön viktiga tecken på att Gud i varje ögonblick söker varje människa och att alla kallas att söka Gud. Dessa ska därför i största möjliga utsträckning hållas öppna.

Om delaktighet i missionen i världen

Församlingen har del i Kristi kyrkas världsvida missionsansvar. Den delaktigheten kan synliggöras genom exempelvis kollekter, vänförsamlingar och möten med andra kyrkor i världen.

Motivering

I kyrkoordningen anges som kyrkans grundläggande uppgift ”att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission”. Av dessa fyra aspekter på uppgiften finns endast i fråga om gudstjänsten en utförligare beskrivning.

Då varken undervisningen, diakonin eller missionen har en förklarande text riskerar detta att leda till en oklar förståelse av uppgiften. Det är därför angeläget att som komplement i kyrkoordningen införa en reflektion kring, motivering för och målbeskrivning av missionen.

Bunkeflo, Malmö, den 3 april 2013

Berth Löndahl (FK)

Bertil Murray (FK)

Leif Nordlander (FK)

Mikael Grenstedt (FK)

Dag Sandahl (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Dan Sarkar (FK)

Berit Simonsson (FK)

Hans Weichbrodt (FK)

Torbjörn Lindahl (FK)

Kjell Petersson (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:5
av Lars-Ivar Ericson

Framtidskommission

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en framtidskommission.

Motivering

Svenska kyrkan står inför stora utmaningar som sjunkande medlemstal, försämrad ekonomi, en åldrande befolkning, folkomflyttning från land till stad osv. Detta gör att anställda och deltagare i gudstjänstliv samt vardagsverksamhet kan känna oro och rädsla inför framtiden.

Stora utmaningar behöver inte innebära bara negativa tankar utan kan initiera ett intressant förändrings- och förnyelsearbete. Att analysera behoven för framtiden och att skapa förutsättningar för förändringar i rätt riktning bör vara huvuduppgiften för framtidskommissionen.

I framtidskommissionen kan ingå representanter från anställda, förtroendevalda, näringsliv osv.

Tyringe den 7 april 2013

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:6
av Per-Henrik Bodin m.fl.

Minska krånglet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över kyrkoordning med flera nationella styrdokument och regelverk för att minska krånglet och förenkla arbetet för den lokala nivån.

Motivering

Svenska kyrkan har i egenskap av suverän organisation att själv besluta om sina regelverk och styrdokument. Dessa beslut fattas på nationell nivå och ligger till grund för arbetet lokalt och styr i stor utsträckning organisation och verksamhet.

Kyrkoordningen och andra styrdokument är genomgående mycket omfattande och detaljerade vilket ofta innebär att den lokala nivån rörelsefrihet starkt begränsas. Givetvis behövs ramar för verksamheten så att Svenska kyrkan upplevs som en nationell kyrka samt för att värna det demokratiska styret.

Den ”toppstyrning” eller ”onödiga detaljstyrning” som nu präglar Svenska kyrkans styrdokument riskerar att leda till flera negativa effekter. Några av dess effekter är att arbetet lokalt försvåras, tar mer tid, ökar arbetsbördan och minskar engagemanget. Ytterligare en effekt är att detaljstyrningen upplevs som onödig och delar av regelsystemet nonchaleras eller glöms bort, vilket leder till att legitimiteten för kyrkoordningen och annan reglering undergrävs. En översyn av regelverket med inriktning att minska krånglet skulle motverka detta.

Styrnäs den 28 april 2013

Per-Henrik Bodin (C)

Inga Alm (C)

Ingrid Smittsarve (C)

Carl-Eric Gabrielsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:7
av Anders Novak

Den inomkyrkliga clearingen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att aktualisera och utveckla anvisningarna för clearingsystemets tillämpning till domkapitlen för deras vidare information i Svenska kyrkans församlingar.

Motivering

Alltför många församlingar känner fortfarande inte till de regler om clearing som infördes den 1 januari 2012, vilket skapar problem för de kyrkotillhöriga och de präster som av dem ombeds tjänstgöra vid dop, vigslar och begravningar utan att vederbörande präst innehar tjänst i församlingen.

Vidare råder stor osäkerhet beträffande reseersättningen. Vem ska betala en tillkallad prästs resa? Församlingen där den kyrkliga handlingen äger rum eller de anhöriga? Kan församlingen, om den betalar reseräkningen, senare inkräva den av den sändande församlingen (dvs. den församling där dopbarnet/vigselparet/den avlidne är kyrkobokförd)? Eller inkräva den av de anhöriga? Frågorna söker svar. Ofta nog får prästen ingen ersättning alls på grund av den oklarhet som råder. Frågan som hänger i luften är också: ska en maxgräns sättas för hur lång en resa får vara för att ersättas av församling?

Ytterligare en omständighet som behöver belysas är att vissa församlingar tagit sig för att dra av arbetsgivaravgiften från prästens arvode. Alltså man betalar prästen enligt clearingbestämmelserna, drar skatt, samt drar även bort de sociala avgifterna. Många församlingar anser att de är i sin fulla rätt att göra så. Vad blir då kvar till den inkallade prästen? Inte mycket. Detta är kontraproduktivt för de anhörigas känsla av fair play när de ber sina familjepräster om hjälp, liksom för dessa prästers glädje i att finnas tillhands.

En utbildningsinsats behövs.

Stockholm den 21 maj 2013

Anders Novak (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:8
av Karl-Gunnar Svensson

Samlingslista i val till kyrkofullmäktige

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att samlingslistor ska användas i val till kyrkofullmäktige.

Motivering

Efter kyrkomötets beslut om "Närhet och samverkan" kommer strukturen i Svenska kyrkan förändras betydligt inom loppet av några få år. Det innebär färre pastorat och därmed mindre antal förtroendevalda i valen till kyrkofullmäktige. Det här kan tyckas vara ett bra resultat eftersom det upplevs att det varit svårt att få medlemmar att ställa upp till val till kyrkofullmäktige.

Trots att antalet nomineringsgrupper i val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet verkar öka så är tendensen att antalet nomineringsgrupper i kyrkofullmäktigevalen minskar. Detta tillsammans med det troligen fortsatt dåliga valdeltagande och med det nuvarande valsystemet ökar risken för demokratiskt underskott. Det kan bli så att vissa lokala grupper som inte har kyrkans bästa som intresse kan vinna många platser i ett kyrkofullmäktige. Det kan också bli så att risken blir stor för tomma stolar i kyrkofullmäktige. Det är inte så vi menar att den demokratiska Svenska folkkyrkan ska fungera.

När man endast kan kryssa för tre personer så är inte det demokratiska värdet så högt om det finns mer än en lista i valet till kyrkofullmäktige med ovan nämnda förutsättningar. Med dessa förutsättningar ökar det demokratiska värdet tillräckligt bra om man går samman inför val till kyrkofullmäktige och gör en lista med alla namn. Då kan man använda sig av sina tre kryss för att kryssa för de personer man önskar ska finnas med i kyrkofullmäktige. Det ger inte fler listor samma möjlighet till.

Det är nu dags att tänka om när det gäller val till kyrkofullmäktige. Det verkar som att det nu i fler församlingar och pastorat görs lokala samlingslistor. Då kan det visserligen räcka med tre kryss för att nå ett högt demokratiskt värde, men det förutsätter att det är samlingslistor i alla val till kyrkofullmäktige.

Det borde vara en fråga för hela Svenska kyrkan att bevara det demokratiska värdet i första hand lokalt, med de speciella omständigheter som föreligger lokalt. Därför borde kyrkomötet fatta beslut om att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att alla val till kyrkofullmäktige sker med s.k. samlingslista.

Träslövsläge den 6 maj 2013

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:9
av Karl-Gunnar Svensson

Möjlighet till tjänstledighet för förtroendeuppdrag i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, med hänvisning till lagen om Svenska kyrkan, begära hos regeringen att ta upp frågan om att möjligheten till ledighet för förtroendeuppdrag enligt Kommunallagen också ska gälla förtroendeuppdrag i Svenska kyrkan.

Motivering

När Svenska kyrkan var en statlig kyrka fanns möjlighet till ledighet för förtroendeuppdrag enligt kommunallagen. Sedan år 2000 kvarstod möjligheten under en övergångsperiod. Därefter ansågs Svenska kyrkan vara som en förening och skulle därför inte ha kvar den kommunala möjligheten till ledighet för förtroendeuppdrag.

Men eftersom Svenska kyrkan har en egen lag, beslutad av riksdagen, innebär det bland annat att Svenska kyrkan inte kan besluta att till exempel inte vara en demokratisk kyrka eftersom lagen om Svenska kyrkan innebär att Svenska kyrkan enligt lag är en demokratiskt folkvald kyrka. Det är alltså staten som bestämmer det, inte Svenska kyrkan. Ordet "demokratisk" finns endast med i förskrifterna till några få kapitel i kyrkoordningen. Det måste innebära rimligheten att Svenska kyrkan, till skillnad från andra samfund och kyrkor, fortfarande delvis är statligt reglerad och därför borde det vara möjligt att återinföra möjligheten att få ledigt för förtroendeuppdrag enligt Kommunallagen.

Det kan tyckas som att det inte vore något problem att få tjänsteledigt för förtroendeuppdrag i kyrkan och att det därför inte skulle behövas införa möjligheten. Men det har visat sig vara problem speciellt vad gäller kyrkomöte, kyrkostyrelse, stiftfullmäktige och stiftstyrelse. Det har också visat sig vara svårt att göra ändringar så att det skulle underlätta. Bland annat har kyrkomötet redan försökt dra ned på antalet dagar och lagt en av sessionerna i anslutning till en helg. Samtidigt är det just helgen som många i Svenska kyrkan, också bland förtroendevalda, arbetar. Det ser nästan omöjligt ut att göra ytterligare förändringar så att kyrkomötet ska kunna ha det demokratiska värde som lagen om Svenska kyrkan kräver.

Det verkar som hur man än gör blir problemet att om vi ska ha en demokratisk folkvald kyrka med en lag om Svenska kyrkan som riksdagen fattar beslut om, måste Svenska kyrkans förtroendevalda kunna komma på möten och sammanträden utan att arbetsgivare kan hindra det.

Träslövsläge den 6 maj 2013

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:10
av Karl-Gunnar Svensson

Ljud i kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till kyrkomötet som innebär att det i kyrkoordningen säkerställs att det i varje pastorat ska finnas minst en i personalstyrkan som har tillräckligt god utbildning för att kunna klara av avancerade inställningar för ljudanläggningar och högtalarsystem.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till kyrkomötet som innebär att det i kyrkoordningen säkerställs att varje lokal i Svenska kyrkan, där behov av ljudanläggning finns, ska ha en ljudanläggning av tillräckligt god kvalitet.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till kyrkomötet som innebär att det i kyrkoordningen skrivs in att ljudanläggningarnas kvalitet och de anställda i pastoratet som använder ljudanläggningar och mikrofoner ska ingå i stiftets tillsyn.

Motivering

Eftersom det mesta av Svenska kyrkans verksamheter handlar om att höras så borde det vara självklart att mikrofonteknik och inställning av mikrofoner via ljudanläggningar alltid fungerar. Men så är det inte. Många gånger kan man komma till kyrkor och församlingshem där man inte kan eller får reglera knapparna på ljudanläggningar. Vissa knappar kan till och med vara igenklistrade så att de inte går att trycka på eller göra ändringar med.

Inställningar av ljudanläggningar och mikrofoner till olika former av ändamål måste kunna göras i närområdet. Minst en person i närområdet borde ha tillräckligt god utbildning för att kunna klara av avancerade inställningar på ljudanläggningar och högtalarsystem. Det borde vara förbjudet att klistra igen knappar på en ljudanläggning.

Samtidigt är det väsentligt att alla som kommer till kyrkans gudstjänster och verksamheter ska kunna höra vad som sker och vad som sägs. De tekniska anläggningarna måste ha sådan kvalitet att det inte ska vara problem för dem som hör sämre att kunna höra.

Att vara hörselskadad innebär inte bara att man inte kan höra någonting. De flesta hörselskadade i landet är de som hör dåligt. För dem hjälper inte teckenspråk eller att den som ska tala tror att det räcker att höja rösten. Det räcker sällan. I dagens högteknologiska tid finns möjligheter att göra det möjligt för alla att höra. Mikrofonteknik är inte så svårt att lära sig, avancerade inställningar på en ljudanläggning borde någon mer än de som installerar anläggningarna kunna lära sig. Det här är egentligen något som borde ske lokalt och genom stiftets tillsyn borde det här vara en sådan självklarhet att en motion till kyrkomötet om

detta inte skulle behöva läggas. Men så är det inte. Det görs en hel del från lokal nivå och stiftsnivå för att komma till rätta med detta. Men jag menar att det här är så viktigt att det också borde säkerställas i kyrkoordningen.

Därför bör kyrkomötet säkerställa i kyrkoordningen att den personal i pastoraten som använder mikrofoner och ljudanläggningarna ska ha en tillräckligt god utbildning i mikrofonteknik och grundläggande ljudutbildning. Det här borde särskilt gälla präster!

Kyrkomötet bör också säkerställa i kyrkoordningen att det i varje lokal finns en tillräckligt god ljudanläggning.

Eftersom så många av kyrkans verksamheter handlar om att höras bör det ligga på stiftets tillsynsuppgifter att se till att dålig hörsel inte behöver vara ett funktionshinder.

Jag föreslår därför att kyrkostyrelsen ska återkomma till kyrkomötet med förslag som säkerställer att alla som kommer till Svenska kyrkans verksamheter ska kunna höra så bra som möjligt. Det ska gälla både för möjligheter att höra via högtalare samt via hörselslingor. Det här är en sådan viktig del av Svenska kyrkans verksamheter att det borde ingå i stiftens tillsyn.

Träslövsläge den 6 maj 2013

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet

Motion 2013:11

av Karl-Gunnar Svensson och Irene Oskarsson

Logotyp på valsedlarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med ett förslag till tillägg eller ändring i kyrkoordningen som gör det möjligt för nomineringsgrupper i kyrkoval att ha med en logotyp på valsedlarna i likhet med det förslag som föreligger beträffande de allmänna valen.

Motivering

Under nomineringsprocessen inför kyrkovalet 2013 framkom både svårigheter att få kandidater men också problem med marknadsföring av nomineringsgrupper. Under året uppkom också samtal om risken för förväxling av valsedlar beroende på namn. Detta är en effekt av att vi som kyrka inte vill att partipolitik ska förekomma i kyrkan varför många nomineringsgrupper har namn som inte har med partipolitiska namn att göra och därmed inte har samma igenkänning som namnen för politiska partier. Detta inte minst som många nomineringsgrupper är relativt nybildade. Det här gör att anonymiteten blir en riskfaktor i kyrkliga val.

Det har visat sig vara svårt att få upp antalet röstande i kyrkliga val vilket inte är bra för en kyrka som bygger på ett demokratiskt valsystem. När nomineringsgrupperna marknadsför sig för att få bort så mycket av anonymiteten som möjligt är ett sätt att använda sig av tydliga logotyper som gör att igenkänningen blir stor och förväxlingsrisken beroende på namn försvinner.

Därför vore det en betydande vinst för hela Svenska kyrkan, som demokratisk kyrka, att nomineringsgrupperna kan ha med logotyper på valsedlarna och inte bara namnet. Visserligen kan man välja särskilda typsnitt på namnet, men en bild säger mer än tusen ord och genom att ta med logotyperna på valsedlarna är risken minimal för medlemmarna som ska välja att råka ta "fel" valsedel.

Det här har också uppmärksammats på regeringsnivå och den av regeringen tillsatta 2011 års vallagskommitté har föreslagit att valsedlarna vid de allmänna valen ska kunna förse med partisymboler (SOU 2012:94). Enligt förslaget ska partierna själva kunna bestämma såväl grafisk utformning som färg på både namn och symbol.

Träslövsläge och Aneby den 6 juni 2013

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Irene Oskarsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:12
av Soili Brunberg

Stärk minoriteternas rättigheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningens 57 kap. 5 § lägga till "nationella minoritetsspråk" före "andra språk" så att lydelsen blir följande:
 2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastoral programmet ska särskilt behandlas dels församlingens verksamhet på nationella minoritetsspråk och andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift, dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys. (SvKB 2009:4, 2010:6, 2012:5)
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att 2014 återkomma med förslag till sådan ändring av kyrkoordningen att det tydligare framgår hur de historiskt inhemska minoriteternas rättigheter beaktas på alla kyrkans nivåer, med särskilt beaktande av villkor och omständigheter i de språkliga förvaltningsområden som inrättats.

Motivering

Det kan tyckas som ett vällovligt syfte att kyrkoordningen inkluderar alla de språkbehov som kan föreligga i en församlingsinstruktion. Men därmed fråntar man våra historiska inhemska minoriteter den särställning som de genom lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk har.

Lagens avsikt är att synliggöra minoriteternas villkor, åstadkomma ett främjande för språk- och kulturutveckling och delaktighet för minoriteterna grundad på samråd, oavsett fastställande av förvaltningsområde för finska, meänkieli eller samiska (de nationella minoritetsspråken romani chib och jiddisch omfattas inte av bestämmelser om förvaltningsområde).

Inom förvaltningsområdet för finska, samiska och meänkieli har viss myndighetsutövning delegerats till Svenska kyrkan. Detta innebär att församlingsmedlemmar har rätt att vid vigsel och begravning använda sitt modersmål.

Minoriteternas möjlighet till deltagande i kyrkolivet på minoritetsspråk bör förstärkas så att även andra kyrkliga handlingar och gudstjänster kan erbjudas på minoritetsspråk i församlingar även utanför förvaltningsområdet.

Genom en gedigen översyn av kyrkoordningen finns det troligen fler avdelningar som bör anpassas till minoriteternas rättigheter så att även Svenska kyrkan lever upp till det grundskydd för våra historiska inhemska minoriteter som är relevant för vårt arbete.

Göteborg den 24 juni 2013

Soili Brunberg (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:13
av Ylva Wahlström

Kulturen som en grundläggande uppgift i kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta in ett kulturuppdrag, för kulturen med självständigt budgetområde, i samband med den stora budgetregleringen till stift och församlingar, som träder i kraft 2014.

Motivering

Svenska kyrkan har bestämt att alla församlingar och stift ska använda sig av ett likvärdigt budgetsysteem, som ska börja användas senast 2014. Utifrån detta ser vi behovet av att kulturen behöver få ett eget budgetområde, så allt inte ska tvingas in under någon av de andra fyra grundläggande uppgifterna. Dessa fyra är gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Visst kan kulturen ingå i de olika delarna, men säkras bättre med ett eget budgetområde.

Inom kristendomen har olika kulturyttringar alltid haft en framträdande roll för att tolka, gestalta och utveckla det religiösa innehållet. Musiken är en sammanhållande kraft, litteratur och bildkonst formulerar de bärande tankar som Svenska kyrkans medlemmar kan använda som ledstjärnor i sitt andliga sökande och sin utveckling.

I den lutherska kristendomen har vi alltid haft som mål att vara en utvecklande och sammanbindande kraft i samhället och att bidra till att formulera tidsandan.

Ett sätt att nå kontakt med aktuella tidsströmningar kan vara att samverka med det kulturliv där man i ord, bild, musik, teater, dans och digitala uttryck pejar de djupare förändringar som sker. Kulturkreatörer har ofta på ett intuitivt sätt fångat upp samtidens uttryck och fört en aktiv dialog med andlighet, teologi, filosofi, psykologi och kulturanthropologin.

Svenska kyrkan skulle stärkas och vitaliseras av en mer, direkt, öppen och inkluderande kontakt med kulturlivet nationellt och internationellt. På detta sätt säkrar vi kyrkans uppgift som kulturbärare. Trösklarna hålls låga och dörrarna vida för kyrkans viktiga budskap.

Lite barnkonsekvensanalys: Kultur är något av en lek inför Guds ansikte. Även vuxna behöver leken. Barnen förstår mer av drama eller ett musikstycke, än en traditionell predikan. Självklart ska barnen också få sin plats i det viktiga kulturarbetet. "Barn leker blindbock med Gud, när du ber", skrev Ulf Lundell.

Stockholm den 27 juni 2013

Ylva Wahlström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:14
av Ylva Wahlström

Stärk barnkonsekvensanalysen

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att alla motioner ska innehålla något om barnkonsekvensanalys/barnkonventionen.
2. Kyrkomötet beslutar att i varje bearbetning av tjänstemän och utskotten ska även barnkonsekvensanalys/barnkonventionen finnas med.
3. Kyrkomöte beslutar att kyrkostyrelsen ska hantera sina ärenden på liknande sätt.

Motivering

Då vi redan har tagit det kloka beslutet, men ännu inte bestämt hur det ska hanteras fullt ut, behöver detta förtydligas. I alla led under kyrkomötets arbete behöver det finnas med om vi ska bevara vår trovärdighet, kring detta beslut.

Stockholm den 27 juni 2013

Ylva Wahlström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:15
av Ylva Wahlström och Anki Erdmann

Stärk de olika språken i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningens 57 kap, 5 § lägga till orden ”nationella minoritetsspråk”, ”svenskt teckenspråk” före ”andra språk” så att lydelsen blir följande:
 2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastoral programmet ska särskilt behandlas dels församlingens verksamhet på nationella minoritetsspråk, svenskt teckenspråk och andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift, dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys. (SvKB 2009:4, 2010:6, 2012:5)

Motivering

Idag arbetar kyrkan med flera av de nationella minoritetsspråken, teckenspråk samt med nya grupper som behöver extra språk- och kulturstöd. De nationella minoritetsspråken är av stor betydelse. Om tio eller tjugo år kanske staten kommer att ge fler språk minoritetsstatus. Men kyrkan behöver inte vänta på det. Vi kan visa vägen!

I vår lutherska kyrka måste många språk kunna leva och bejakas samtidigt. Då får fler möjlighet att tala sitt hjärtas språk.

För den som är döv finns det oftast inget talat språk som man förstår. Det är det svenska teckenspråket som är begripligt för en döv och således den döves hjärtas språk. Vissa har teckenspråket som sitt hjärtas språk eller modersmål trots att de är fullt hörande. Ibland behöver vi kanske erbjuda teckenspråk på de nationella minoritetsspråken. Även andra teckenspråk kan bli aktuella i framtiden.

Språk är en rikedom och kulturbärbarare. Vi bibelns folk talar många språk och det ska få synas och märkas i vår kyrka, därför bör detta förtydliggörande in i kyrkoordningen. På detta sätt säkrar vi minoritetsspråken och det svenska teckenspråket i vår kyrka.

Lite barnkonsekvensanalys: Att vi gör dessa tillägg ökar möjligheten för många barn att få prata och sitt extra språk, med många goda kulturella och mänskliga fördelar. Barn med hörselskada eller med teckenspråkstalande föräldrar får den hjälp som barnkonventionen vill ge barn med funktionshinder.

Stockholm den 27 juni 2013

Ylva Wahlström (MPSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:16
av Sten Elmberg

Möjlighet för pastorat och församlingar att bedriva begravningsbyrå

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring i kyrkoordningen som tydliggör att pastorat/församlingar kan bedriva begravningsbyrå.

Motivering

Ett uppdrag inom att vara välfärdsaktör.

Kyrkomötet har tidigare beslutat att Svenska kyrkans pastorat/församlingar inte ska bedriva begravningsbyråverksamhet. Några av orsakerna till detta beslut var att Svenska kyrkan inte skulle riskera att blanda ihop sitt myndighetsansvar och samtidigt ha en kommersiell verksamhet. Sedan några år har tydligheter vuxit fram då församlingen är en välfärdsaktör.

Undertecknad anser nu att det borde vara möjlighet för pastorat/församling att ha den kommersiella verksamheten som begravningsbyrå. Det finns all möjlighet för det ansvariga stiftet att sköta tillsynsansvaret så att de olika rollerna hålls isär. Likaså kommer den statliga tillsynen att utföras, särskilt som begravningsavgiften kommer att vara samma inom pastorat/församling som begravningsansvaret.

I lagen om Svenska kyrkan nämns att kyrkan ska vara rikstäckande. Det betyder att i all sin strukturförändring får inget lämnas utanför kyrkans församlingar med ansvar och omsorg.

Det senaste decenniet har urbaniseringen eskalerat och kvar på bygden är ofta äldre människor. Det är inte ovanligt i gles- och landsbygd att man måste åka milstals till närmsta redan etablerade begravningsbyrå. Urbaniseringen har lett till att redan etablerade begravningsbyråer flyttar sina kontor till större tätorter. Att redan tidigt efter dödsfall få möta människor från Svenska kyrkan ser undertecknad endast som en fördel.

Vi kan idag med hjälp av internet hantera många frågor som rör våra liv. Men när det gäller att följa sin anhöriga till sista vilan, så handlar det om personliga möten för att göra det bästa. Utan att underskatta människor runt om i Sverige så vet vi dessutom att internethantering saknas hos många äldre. Detta kan ses som ett välfärdsuppdrag bland de svåraste skeden i livet.

Strängnäs den 23 juni 2013

Sten Elmberg (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:17
av Sten Elmberg

Hantering av att ta kyrkor ur bruk

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att vara erfarenhetsbank och rådgivare till församling/stift i frågor som rör avsakralisering och försäljning av kyrkor.

Motivering

Stenen har börjat rulla ...

Svenska kyrkan ansvarar idag för cirka 3 700 kyrkor. De flesta är skyddade enligt kulturminneslag (1998:950).

De flesta kyrkor som byggts sedan 1940 står utan skydd, uppskattningsvis 400 stycken. I samband med strukturförändringar och en vikande ekonomi för Svenska kyrkans pastorat/församlingar aktualiseras frågan om att avsakralisera och sälja kyrkor. Detta är ett mycket samvetsgrant uppdrag, dels för församlingen och dels för stiftet. Kyrkoordningen beskriver mycket tydligt hur detta ska hanteras.

Beslut om att ta kyrkobyggnader ur bruk:

- 7 § En församling får besluta att en kyrkobyggnad inom församlingen ska tas ur bruk. Om församlingen ingår i en samfällighet, ska beslutet dock fattas av samfälligheten. Om församlingen inte godkänner att kyrkobyggnaden tas ur bruk, får samfälligheten besluta detta endast om det finns särskilda skäl.
- 8 § Församlingens eller samfällighetens beslut om att en kyrkobyggnad ska tas ur bruk ska prövas av stiftsstyrelsen. Före beslut i stiftsstyrelsen ska domkapitlet och länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig. Stiftsstyrelsen ska fastställa ett beslut att ta en kyrkobyggnad ur bruk, om det inte finns synnerliga skäl mot detta.

Med respekt och hänsyn till att förutsättningarna för församlingar och dess kyrkors bestående skiftar över hela landet. Motiven kommer säkert att radas upp som en lång lista. Däremot ser undertecknad att ovan nämnda beskrivningar särskilda skäl och synnerliga skäl behöver samlas som en resurserfarenhet på nationell nivå. Detta kan finnas som ett stöd till församlingar och stift då frågan om avyttring av kyrka väcks.

Strängnäs den 23 juni 2013

Sten Elmberg (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:18
av Ulla Rickardsson

Prästernas utbildning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i den nya kyrkliga utbildningen beakta vad som anförs i motionen.

Motivering

I kyrkoordningens text *Andra avdelningen: Församlingarna* tydliggörs samspelet vinningstjänst/förtroendevalda. Ändå är det så att detta samspel får liten eller ingen plats i prästutbildningen.

En förbättring kan eventuellt ses i den nya utbildningen där handledd praktik ska ingå. Det är dock angeläget att när nu utbildningen förnyas och förbättras att samarbetet vigda/förtroendevalda får en tydligare plats.

Kyrkans verksamhet bärs således organisatoriskt upp såväl av alla kyrkotillhöriga och särskilt de förtroendevaldas, ansvarstagande inom den demokratiska organisationen som av ansvartagandet hos dem som är vigda till uppdragen inom kyrkans vinningstjänst. Det är inte två helt skilda former av ansvar. De förtroendevalda och andra som tillhör kyrkan har tillsammans med dem som innehar vinningstjänsten del i det gemensamma uppdraget att förkunna det kristna budskapet. Tillsammans har de också ansvar för det demokratiska beslutsfattandet och för besluten. (*Kyrkoordningen, 2 kap, Inledning*)

Strukturutredningens förändringar med delvis ny organisation nödvändiggör också behovet att väl känna till varandras roller och viktiga arbete för Svenska kyrkan.

Vessigebro den 30 juni 2013

Ulla Rickardsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:19
av Marianne Kronbäck

Evangelister

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda behovet av evangelister.

Motivering

Svenska kyrkan kommer efter nästa årsskifte att stå inför en mycket stor utmaning när det gäller att möjliggöra för människor att komma till en levande tro.

Vi har för länge sedan haft en så kallad prästkyrka, där prästen och klockaren var de aktiva i församlingen. Efter det kom en tid med några fler som var delaktiga i församlingen och även de som intresserade sig för de ekonomiska kyrkofrågorna. På sina håll uppstod det även lekmannarörelser.

Det gäller då som nu att få människor intresserade av vad kristen tro är. Eller för att uttrycka sig på ett annat sätt: att sänka trösklarna in i kyrkan och församlingsgemenskapen. Vi har ju det bästa av glädjebudskap att förmedla!

Jag befärar att med de allt större pastoraten kommer våra kyrkoherdar och komministrar vara överhopade med arbetsuppgifter och då främst predikningar och kyrkliga handlingar. De kommer helt enkelt inte att ha tid att vara initiativtagare eller ledare för till exempel Alpha- och Betagrupper, utåtriktade och missionerande aktiviteter etc.

Med en befolkning med allt sämre psykisk hälsa går det inte heller att lägga uppdraget på de få diakoner som finns. De har arbetsuppgifter tillräckligt inom bland annat denna sfär.

En del andra samfund har evangelister och jag ser ett stort behov att även Svenska kyrkan ser positivt på detta. Under de första århundradena efter Kristus var det en självklarhet med evangelister.

I svensk studiebibels lexikon står under *Evangelist* att läsa: evangeliets tjänst tar sikte på församlingens expansion. Det betyder att vi kan möjliggöra församlingstillväxt.

Eldsberga den 24 juli 2013

Marianne Kronbäck (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:20
av Margareta Viklund

Arbetsgrupp för förföljda kristna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp med uppdrag att undersöka och föreslå hur Svenska kyrkan kan agera för att direkt stödja dem som förföljs för sin kristna tro, framförallt i Mellanöstern men även i andra delar av världen.

Motivering

Till kyrkomötena 2010, 2011 och 2012 skrevs motionerna: Stöd till förföljda kristna (Eu 2010:01), stöd till förföljda kristna och gömda flyktingar (Eu 2011:04) samt internationell konferens för förföljda kristna (Eu 2012:06) med ungefär likalydande förslag till beslut.

Även om motionerna besvarades relativt välvilligt avslogs de. I Eu 2012:06 skriver utskottet bland annat:

Svenska kyrkan på nationell nivå har valt att arbeta med frågorna om religionsfrihet, förföljelse av kristna och migrationsfrågor i huvudsak genom internationella och nationella ekumeniska organ. Det internationella diakonala arbetet bedrivs främst genom ACT och internationellt och nationellt solidaritets- och påverkansarbete genom bl.a. Kyrkornas världsråd, Ecumenical Advocacy Alliance, Konferensen för Europeiska kyrkor och Sveriges kristna råd m.fl.

Jag återkommer med denna motion i samma ärende därför att jag anser att det mycket goda arbete som redan görs ändå inte är tillräckligt.

I början av denna mandatperiod, dvs. för cirka fyra år sedan, var det ganska tyst i massmedia och det övriga samhället om de kristnas situation i Mellanöstern, Asien, Afrika och övriga delar av världen. Men sedan dess har situationen för de förföljda av och till aktualiserats. Det har rapporterats om kyrkor som bombats och bränts ner, präster som dödats och kristna som kidnappats, torterats, våldtagits och dödats. Rapporter om någon större aktivitet från Svenska kyrkan för att stödja förföljda kristna har inte varit synliga i massmedia.

Många av de flyktingar som Sverige tagit emot under senare tid, har varit människor som flytt på grund av förföljelse för sin kristna tro. Många har fasansfulla upplevelser bakom sig.

Under den snart gångna mandatperioden har inte situationen för de kristna förbättrats. Den har istället förvärrats. Det är angeläget att Svenska kyrkan som representant för Sveriges kristenhet uppmärksammar omvärlden på den svåra situation som många kristna dagligen upplever. Och att också Svenska kyrkan tydligt visar att kristenheten i Sverige inte accepterar den förföljelse av kristna som äger rum i många länder.

Aldrig tidigare har så många människor fått lida så mycket förföljelse för sin kristna tro som idag. Det är hög tid att Svenska kyrkan tar på sig rollen att föra sina förföljda kristna systrars och bröders talan och blir ett stöd för de förföljda kristna genom att bland annat uppmärksamma svenska folket och olika myndigheter om de kristnas situation på många håll i världen. Världens förföljda kristna behöver den Svenska kyrkans stöd.

Det är hög tid att Svenska kyrkan tydligt tar tag i den här frågan och blir den megafon som även uppmärksammar svenska myndigheter och beslutande politiker, att vi idag har ett större martyrskap bland kristna än någonsin tidigare i historien.

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp med uppdrag att undersöka och föreslå hur Svenska kyrkan kan agera för att direkt stödja dem som förföljs för sin kristna tro, framförallt i Mellanöstern men även i andra delar av världen.

Nacka den 1 juli 2013

Margareta Viklund (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:21
av Margareta Viklund

Arbete mot prostitution och trafficking

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att fatta beslut om att bilda ett organ för att samordna arbetet för församlingar, stift, andra kyrkor samt myndigheter i arbetet mot prostitution och trafficking

Motivering

Till kyrkomötena 2011 och 2012 skrev jag motioner som hade rubriken: *Modell för att hjälpa prostituerade att komma bort från prostitution* (Mot 2011:8) och *Vad nationell nivå kan göra för att stödja och hjälpa stift och församlingar i arbetet mot prostitution och trafficking* (Mot 2012:07).

Motionerna behandlades relativt välvilligt med bland annat hänvisning till att arbetet för de prostituerade sker och bör ske på lokal nivå i samarbete med kvinnojourer och andra frivilliga organisationer. (Betänkandena Kl 2011:12 och Kl 2012:01.)

Självklart ska arbetet för att hjälpa prostituerade att rehabiliteras och att ge dem stöd att komma ur prostitution liksom ur verksamhet med trafficking ske i samarbete med samhällets myndigheter och organ, som har det yttersta ansvaret för uppsökande och social verksamhet. Men arbetet med prostitution och trafficking går rakt över både församlingsgränser och stiftsgränser, och därför bör nationell nivå stå för en samordning av hjälpinsatser mellan lokala församlingar, stift, kommuner, län och statliga myndigheter.

Om inte nationell nivå har denna viktiga samordningsfunktion kommer människor att falla mellan stolarna. Jag anser att det inte får ske. Här handlar det om människor som många inte ser eller vill se, därför att de av olika anledningar inte vill befatta sig med henne eller honom. Svenska kyrkan måste också ta ett ansvar på nationell nivå för dessa människor.

I flera berättelser i Bibeln berättas om hur Jesus, Guds son, i första hand vände sig till de mest föraktade i samhället, inte särskilt väl accepterade och längst ner på samhällsstegen. Han såg även till att barnen släpptes fram ur folkhoparna, som samlades omkring Honom, för att Han ville välsigna dem.

Även i vår tids samhällen finns och visas av olika anledningar förakt mot och oförståelse för vissa grupper och enskilda personer. Så gott som dagligen rapporterar massmedia om exempelvis flickor som skändats, våldtagits och mördats bara för att de är flickor. Många vågar inte gå ut, åtminstone inte ensamma, av rädsla för att bli överfallna. Många äldre människor håller sig också helst inne av rädsla för rån och överfall. Det rapporteras också om mobbning och utfrysning i skolan av både flickor och pojkar.

Andra frågor som samhället står mer eller mindre frågande och oroligt inför, är bilbränning, stenkastning mot poliser, fönsterkrossning etc. Stora vilsna ungdomsgäng säger att de av olika orsaker känner sig mer eller mindre utanför samhället.

Svenska kyrkans diakonala och andliga verksamhet har många, stora och angelägna frågor att ta tag i för att i samverkan med olika samhällsorgans lagliga skyldighet att uppsöka, hjälpa och stödja, finna sina vägar och sina uppgifter.

Kanske mer än någonsin behövs en kyrka, som uppmärksammar myndigheter och andra på människors olika problem och hur de kan lösas i samverkan, samtidigt som kyrkan kan visa vägen till gemenskap i ett samhälle, där människor har plats och utrymme för varandra, oavsett vilka de är och vilken bakgrund de har. Eller med andra ord: det behövs en levande kyrka med människor, som finns mitt i samhället och som står upp för den kristna tron och dess konsekvenser i ord och gärning.

På många platser och i många församlingar vänder sig kvinnor, män och barn till kyrkan för att få hjälp med att exempelvis lämna prostitution och trafficking eller för att de behöver rehabilitering och skydd för att bli indragna i den verksamhet de inte på nytt vill bli indragna i. Det behöver göras en massiv insats för att rädda flickor/kvinnor och hjälpa dem, som, ibland kanske ordlöst, ber om hjälp. Svenska kyrkan kommer ofta i kontakt med människor, som inga andra organ eller institutioner når. Kyrkan har en enastående möjlighet att hjälpa människor i nöd, peka på olika möjligheter att bli fri, hjälpa och ge stöd. Men för att det ska kunna fungera på bästa sätt behövs ett organ på nationell nivå för att hjälpa enskilda församlingar och stift med gränsöverskridande kontakter till samverkan på plats mellan församlingar, kommunala, regionala och statliga organ, men också en ordnad samverkan mellan stift och församlingar över hela landet. Frågan och problemet är för stort också geografiskt sett för att hanteras enbart lokalt.

Nationell nivå kan till exempel erbjuda samordning mellan olika församlingar, pastorat och stift när det gäller att erbjuda någon form av övernattningslägenheter för akut drabbade. Nationell nivå skulle på ett bättre sätt kunna hjälpa till med samordning för insatser av olika befattningshavare exempelvis psykolog, läkare, präst, diakoner samt frivilliga krafter för att hjälpa och stödja med enskilda samtal. Nationell nivå skulle också på ett övergripande sätt bättre kunna samordna olika insatser för att få till stånd rehabilitering och utbildning av olika slag. Genom nationell nivåns samordning skulle det också vara möjligt att hitta gemensamma former för att inrätta särskilda rehabiliteringshem. Genom nationell nivå skulle det vara lättare att samordna det till exempel mellan flera stift och andra kyrkor och församlingar samt sociala myndigheter.

Även om mycket redan görs idag behövs mer insatser än vad lokala församlingar och stift i många fall kan hantera beträffande prostitution och trafficking. Därför behövs det en väl planerad och organiserad samordning och ett fungerande samarbete för stöd och hjälp.

En samordning av hjälpinsatser mellan lokala församlingar, kommuner, län och statliga myndigheter bör därför ligga på nationell nivå. För att Svenska kyrkan ska få ett väl fungerande arbete för att hjälpa några av dem som befinner sig längst ner på samhällstegen behöver kyrkomötet ge kyrkostyrelsen i uppdrag att fatta beslut om vad nationell nivå ska göra för att samordna arbetet för församlingar, stift och andra kyrkor samt myndigheter i arbetet mot prostitution och trafficking.

Nacka den 1 juli 2013

Margareta Viklund (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:22
av Margareta Larsson

Kompletterande prästutbildning för att motverka sjukskrivningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för en kompletterande prästutbildning.

Motivering

Präster är en av de yrkesgrupper som ligger i topp vad gäller sjukskrivningar, enligt Försäkringskassans statistik. Sjukskrivningarna föranleds främst av stress samt brister i den psykosociala miljön. Statistik från stiftens visar även att risken för utbrändhet hos nyvigda präster är hög.

Den höga ohälsan i yrkesgruppen medför negativa konsekvenser för de drabbade individerna samt betydande kostnader för församlingarna. Dessutom påverkas församlingens verksamhet vilket i sin tur drabbar de som deltar i, eller är beroende av, dessa verksamheter.

En bidragande orsak till de höga sjuktalen kan antas vara frånvaron av konflikt- och ledarskapsutbildning under yrkesutbildningen.

För att motverka de höga sjukskrivningstalen samt bidra till bättre psykosociala förhållanden i församlingen föreslås att ledarskap, gruppdynamik och konflikthantering tränas in löpande under utbildningen. Ett tryggt ledarskap går inte att läsa in enbart teoretiskt, utan måste även övas in praktiskt tillsammans med andra.

Stockholm den 29 juni 2013

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2013:23
av Margareta Larsson

Material om samlingar i kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till att skapa inspirations- och vägledningsmaterial för att underlätta opinionsbildning för samlingar i kyrkan.

Motivering

Frågan om skolavslutningar i kyrkan har på senare år diskuterats. I samband med den nya skollagen har det uppkommit diskussioner om huruvida präster får använda ordet Gud, om enbart religiöst harmlösa sommarpsalmer, utan religiöst innehåll, får sjungas och om prästen får välsigna församlingen av elever, lärare och föräldrar.

Då många upprörda röster höjts från barn och föräldrar om att skolverket och kommuners förvaltningschefer motsätter sig skolavslutningar i kyrkan anser vi att kyrkan kan bistå med opinionsarbete i hur man påverkar dessa. En styrd opinionsbildning kan kanalisera folkviljan på ett framgångsrikt sätt så att kyrkan åter tillåts vara en mötesplats för firande av traditioner.

Stockholm den 29 juni 2013

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2013:24
av Margareta Larsson

Kontaktuppgifter till medlemmar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett system för lättare hantering av kontaktuppgifter till medlemmar utifrån motionens intentioner.

Motivering

Informationssamhället kräver att vi i allt större mån tvingats överta samhällets tidigare tjänster och service. Som exempelvis kan nämnas bankärenden och andra informativa tjänster där man tidigare kunde ringa ett samtal och få direkt service och besked av en mänsklig röst i andra änden av telefonen. Man kunde till och med få ut kontanter, direkt av en mänsklig kassörska, på banken.

I dag får vi alltmer sällan ett mänskligt möte med samhället. Då service-samhället i högre grad försvunnit i takt med nedskärningar och rationaliseringar ökar stressen för att hinna med det mest nödvändiga. Det finns en ständig press på alla medborgare att bli än snabbare, effektivare och mer insatta i smått som stort. Enligt min mening saknar många en mänsklig röst och närvaro som kan bistå med flexibilitet som en frist i vardagsstressen.

När det gäller stora händelser för människor i vardagen så som födsel och dödsfall agerar kyrkan tyvärr som samhället i övrigt. När kyrkan fått information om en händelse i församlingen skickas en opersonlig broschyr till brevlådan med uppmaning om att mottagaren själv ska ta kontakt om man önskar. För att få mer respons bör kyrkan istället själv bedriva uppsökande verksamhet och även ta kontakt per telefon för att, om intresse finns, bjuda in personen till kyrkans tjänster och verksamheter. Ett personligt möte och en mänsklig röst är oslagbart när det gäller att bygga relationer och en organisation kan aldrig växa utan relationer. En tydligare styrning i organisation kan vara en stor hjälp till församlingstillväxt varför församlingar kan behöva nationella riktlinjer.

I dag finns förvisso ett nationellt register och önskvärt vore att information om händelser presenterades för församlingarna på ett snabbt och användbart sätt. Telefonnummer, adress, namn, personnummer, närmast anhöriga (med kontakt-information) är exempel på information som församlingen kan behöva för att kunna verka effektivt och i god tid.

Stockholm den 29 juni 2013

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2013:25
av Margareta Larsson

Nationell handlingsplan för kyrkans sociala roll

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en nationell handlingsplan och nya budgetriktlinjer för att utöka Svenska kyrkans sociala roll i det svenska samhället.

Motivering

Fattigdom i samhället

Sverige har länge betraktats som ett föregångsland när det gäller vårt väl utvecklade välfärdssystem. Skattetrycket har vid tillfällen varit högst i världen och gett fördelar i form av begränsade ojämlikheter och små inkomstskillnader. Därigenom har samtliga medborgare, alltsedan våra mor- och farföräldrar började bygga upp trygghetssystemet, varit garanterade mat för dagen och grundläggande omsorg från vaggan till graven. Fattigdomen har under en period i vår historia i praktiken hållits till ett minimum.

Bilden av Sverige som ett rikt land där vi tar hand om varandra genom skattefinansierad välfärd är dock något som allt fler ifrågasätter. Detta fenomen har tvingat fram en förändrad verklighetsbild av ett krackelerande välfärdssamhälle, där det relativt höga skattetrycket, till trots, inte längre mäktar med eller prioriterar att garantera en grundtrygghet bestående av mat, bostad och levnadskostnader.

Den ökade fattigdomen i Sverige är ett begrepp som debatterats flitigt på sistone där en märkbar skillnad finns kring vad som bör inrymmas i begreppet fattigdom. I Sverige menar vissa att fattigdom inte finns utifrån att vi har välbyggda bostäder, socialt trygghetssystem och de flesta har råd med teknisk apparatur och kläder på kroppen. Oaktat detta saknar många, såväl ensamstående som familjer, egen försörjning och det är en växande grupp. Enligt min mening är det helt egalt, det som är intressant i vårt möte med de behövande är just deras behov, inte deras socioekonomiska etikett. Mätmetoder och definitioner saknar betydelse när barn och vuxna inte har tillräckligt med mat eller pengar för att betala hyran.

Fattigdom och den enskilde

Människors armod kan uppstå på flera olika sätt och har inte alltid att göra med långvarigt missbruk eller psykisk ohälsa. Det kan handla om individer som blivit utförsäkrade men som fortfarande är arbetsoförmögna och det kan handla om skuldtyngha fäder som efter en skilsmässa inte har pengar till mat till barnen. Ensamstående mödrar är även en stor grupp med otrygga anställningsformer, arbetslöshet och sjukdom. Utifrån den rörlighet som finns på arbetsmarknaden

idag är det också mer vanligt att familj och släkt inte längre bor på samma ort. Splittrade familjer orsakade av flera anledningar bidrar till att många i vårt land är rotlösa och står utan socialt nätverk.

Som sagts ovan är det av mindre betydelse om det är absolut fattigdom eller relativ, då alltfler tvingas avstå från alla extra utgifter som kan äventyra det dagliga behovet av mat och husrum. Som exempel kan nämnas att inte kunna bjuda en vän på mat i hemmet eller att inte ha råd att hämta ut nödvändig medicin. Det ska heller inte hållas för otroligt att mat i faktisk mening saknas på bordet i många svenska hem. Familjens ekonomi kan avgöras av valet att ha tagit bussen när det regnar; en sådan liten extra utgift kan visa sig förödande och innebära att mat saknas dagen innan lön.

Skam

I Sverige finns en attityd att fattigdom är något skamligt och föraktfullt. Detta visar sig särskilt vara kännbart för barn i skolåldern, där skolpersonal inte heller alla gånger handlar insiktsfullt med tanke på skolaktiviteter och insamlingar. Skammen av att inte längre kunna tillfredställa de mest primära behoven hos sin familj, trots eventuellt försörjningsstöd, är något de flesta försöker dölja in i det sista. Att öppet visa sitt armod och att tigga på gatan är för de flesta helt otänkbart och ska inte behöva förekomma. I vår kultur finns ett förhållningssätt om att bita ihop och hålla skenet uppe. Sitt armod är inget man talar om med vem som helst, varför denna ensamma börda blir för många övermäktig. Det finns en risk att man inte söker hjälp hos släkt, vänner, staten eller kyrkan förrän det nästan är för sent.

Svenska kyrkans roll

Alltfler vänder sig till kyrkan för ekonomisk hjälp, många gånger på uppmaning av socialsekreterare vilket borde ge en vink om att något hänt i Sverige. I sig inget ovanligt i samband med ekonomiska kriser, men denna gång är det även kombinerat med en budgetpolitisk konsolidering. Min farhåga är dock att det inte är tillräckligt många som söker hjälp i tid och att Svenska kyrkan inte har kapacitet att möta behovet om det ökar.

Att hjälpbehovet markant riskerar öka måste Svenska kyrkan ta på största möjliga allvar och se som en väckarklocka. Vi bör därmed öppna för en omprioritering av vårt hjälparbete när statens resurser inte räcker till och välfärdssystemet av olika anledningar krackelerat. En prioritering bör vara att använda medlemmars avgifter till större del på hemmaplan, istället för spridda skurar av internationellt bistånd i världens alla hörn. Även inom organisationen torde det finnas en del medel som kan omfördelas.

Före den moderna statens framväxt var den sociala omvårdnaden en av kyrkans viktigaste uppgifter. Men i och med folkhemmets utbyggnad reducerades detta uppdrag och kyrkans primära syssla blev istället att ta hand om människors tro och andlighet. Vänder vi blicken utanför Sverige så ser vi att religiösa organisationer ofta fyller en social och ekonomisk funktion i flera länder i Latinamerika, Afrika och Asien. Svenska kyrkan måste återigen ta sitt ansvar som en av de största enskilda aktörerna i Sverige. Svenska kyrkan finns representerad i hela Sverige och har djupa förgreningar i samhället. Med rätt finansiering kan Svenska kyrkan på ett avgörande sätt bidra till att mildra effekterna av den ekonomiska krisen och medföljande politiska åtstramningar.

Svenska kyrkan har ett ansvar gentemot sina medlemmar, utan krav, utan hänsyn till inläsnings effekter och fördelningspolitiska slagord. Svenska kyrkan behöver inte mycket mer än Matt. 25:35-40 i tider av ekonomisk oro. Det är uppenbart att Svenska kyrkan behöver se över sina prioriteringar, vad budgetmedlen används till och hur de används.

Utifrån den nuvarande utvecklingen i landet anser vi det vara aktuellt för Svenska kyrkan att frigöra mer medel till hjälp för enskilda och familjer i ekonomiskt trångmål. Förvisso är det inte tänkt att kyrkan ska ersätta familjens, släktens eller statens ansvar, utan komplettera detta då människan står ensam eller fallit mellan stolarna. Kyrkan kan därmed fungera som en brygga när andra instanser inte kan leverera snabbt nog eller i tillräcklig utsträckning. En nationell handlingsplan för att stävja akut fattigdom i landet är en nödvändighet. Därför måste vi ge incitament och ekonomiska medel till församlingarna runt om i landet för ökad förmåga att hantera den socioekonomiska och andliga nöd som sprider sig i vårt land.

Enligt min mening måste prioriteringar nu göras för att öka förtroendet för Svenska kyrkan. En närvaro och ett engagemang i vårt eget närområde medverkar dels till att den ekonomiska och andliga nöden kan stävas, dels till att öka förtroendet för Svenska kyrkan. Det sistnämnda är en förutsättning för kyrkans framtida existens med tanke på att allt fler medlemmar väljer att lämna Svenska kyrkan. Jag ser därför anledning till att regelverket ses över till förmån för att möta de behov som gett sig till känna.

Stockholm den 29 juni 2013

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2013:26
av Margareta Larsson

Aktiviteter för fattigdomsbekämpning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjlighet att frigöra medel till församlingar för aktiviteter för fattigdomsbekämpning.

Motivering

Utifrån ett dalande intresse från befolkningen för Svenska kyrkan är det viktigt att se tendenserna medan tid är och anpassa verksamheter till arbete i närområdet. I annat fall riskerar ointresset för kyrkan att öka med tilltagande medlemstapp. Detta medverkar till att kyrkan i framtiden helt kan förlora sitt existensberättigande. Att kyrkan är närvarande i människors vardag är viktigt. Mer arbete bör göras för att kartlägga församlingarnas socioekonomiska förhållanden och skräddarsy lämpliga verksamheter.

Undervisning, helande och fattigdomsbekämpning är engagemang som är centrala för Kristi efterföljare. En närvarande och pragmatisk kristendom ger livsmod, glädje och hopp för dem som hungrar efter både bröd och andlig spis. En dylik närvaro ökar också möjligheten till ökat intresse för gudstjänster, dop och konfirmation.

Då församlingarna på många håll i landet har det ekonomiskt svårt och i vissa fall stagnerat i sitt församlingsliv är det nödvändigt med stimulans från nationell nivå för att blåsa liv och nytt mod i församlingsarbetet. Vi menar att församlingar ska kunna ansöka om ekonomiska medel för att tillhandahålla verksamheter som matchar församlingarnas olika förutsättningar. Detta främst utifrån fattigdomsbekämpning, men även till hjälpmedel för glädje och verksamheter för att finna sinnesro. Svenska kyrkan borde därför vara behjälplig i att färdigställa förslag på verksamheter det går att ansöka medel för att driva. Exempel på verksamheter och teman som tjänar som hjälp till självhjälp för människor med små ekonomiska medel är:

- Matlagning för barnfamiljer
- Egenvård och barnsjukdomar
- Musikskola för barn
- Läxläsningshjälp
- Meditation
- Föredragshållare
- Grundläggande IT-kunskap
- Vardagsekonomi

Enligt min mening bör kyrkostyrelsen ta fram ett smörgåsbord, gärna efter samråd med församlingarna, med olika teman och aktiviteter som är lämpliga att

Mot 2013:26 bedriva på lokal nivå. Därutöver är det även passande att kyrkan nationellt tar fram medel för att, i vart fall, medfinansiera aktiviteterna.

Stockholm den 29 juni 2013

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2013:27
av Bertil Persson m.fl.

Utveckling av finansiella tjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att kyrkostyrelsen ska redovisa hur finansiella tjänster kan utvecklas för att bättre svara mot församlingars och pastorats behov.

Motivering

Till följd av utvecklingen inom den finansiella sektorn upplever många församlingar och pastorat att man hamnar i kläm. Den egna ekonomin är inte stor nog att göra församlingen intressant som kund hos bankerna. Utvecklingen i fråga om kontanthanteringen är ett tydligt exempel. Trots att det är uppenbart att Svenska kyrkan behöver banktjänster för att sköta kollekt så blir det allt färre bankkontor som vill ta emot kontanter. Bankernas kunskap om Svenska kyrkan har också minskat. Ett exempel är att en av storbankerna nyligen krävde pantbrev för att låna ut pengar till anläggande av en begravningsplats och, när detta inte visade sig vara tillåtet, krävde en mycket hög ränta, trots att rätten att utdebitera begravningsavgift rimligen borde ha utgjort fullgod säkerhet.

Utvecklingen av tjänster inom den sociala sektorn berör förvisso Svenska kyrkan. Under senare år har publicerats dels *Arbetsformer i förändring* (SKU 2009:2), dels *Råd till församlingar vid bolagsbildning* samt Råd vid bedrivande av näringsverksamhet i församling. Nyligen har också kyrkostyrelsen fastställt ett dokument *Svenska kyrkans roll och uppgift i den svenska välfärden – en plattform*. Men det saknas i dessa en analys av möjligheterna och villkoren för att Svenska kyrkan centralt eller via stiftet skulle kunna bidra med finansiella tjänster. Ett engagemang inom den sociala sektorn kräver i allmänhet initialt en större eller mindre kapitalinsats, och bankerna är inte alltid så villiga att låna ut pengar till sådana projekt till rimliga villkor.

Det gemensamma koncernkontot Kyrkkontot, för närvarande hos Swedbank, har en väsentlig roll i stöd i hanteringen av kyrkoavgifter och erbjuder även en begränsad möjlighet till krediter för församlingarna. Vi tror att de grundläggande funktionerna i Kyrkkontot kan utvecklas och göras tillgängliga även för enheter närstående Svenska kyrkan.

KOB, Svenska kyrkans kollekt- och betalsystem, har rationaliserat betalningsströmmarna mellan de kyrkliga enheterna. Men fortfarande sker stora penningflöden genom banksystemet, exempelvis betalning av löner och fakturor. Vi tror att det nu är dags att överväga om Svenska kyrkan i egen regi skulle kunna hantera finansiella tjänster – kapitalförsörjning, betalningsförmedling och kontanthantering.

År 2005 behandlades en motion om inrättande av Svenska kyrkans bank. Motionen vann utskottets men inte kyrkomötets bifall. Sedan dess har förutsätt-

ningarna för att driva företagsanknutna banker ändrats radikalt och allt fler organisationer ser nu möjligheter att kombinera ordinarie verksamhet med någon form av bankverksamhet och att till exempel kunna tillhandahålla kontokort. Utvecklingen i vårt eget bolag Kyrkans försäkring AB är ett lyckat exempel på riktade finansiella tjänster för enheter inom Svenska kyrkan. En idé vore att söka ett samarbete om utveckling av andra finansiella tjänster i samverkan med det bolaget.

På nationell nivå satsas redan stora resurser på en gemensam IT-plattform och gemensamt administrativt stöd för att församlingarna ska kunna frigöra resurser för den grundläggande uppgiften. Vi menar att perspektivet borde vidgas till att även avse finansiella tjänster.

Vi föreslår därför att kyrkostyrelsen får i uppdrag att redovisa på vilka sätt fler finansiella tjänster i kyrklig regi skulle kunna tillhandahållas församlingar, pastorat och andra kyrkliga enheter och kyrkan närstående organisationer.

Täby den 4 juli 2013

Bertil Persson (POSK)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Peter Bernövall (POSK)

Ragnhild Bertius (POSK)

Gunvor Torstensson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:28
av Inger Gustafsson m.fl.

Uppföljning av beslut angående antalet ledamöter i kyrkofullmäktige

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att följa upp hur församlingar med högst 5 000 röstberättigade har kunnat tillsätta ledamöter och ersättare till kyrkofullmäktige efter valet 2013.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med rapport till kyrkomötet 2014.

Motivering

Inför 2014 har beslut fattats (3 kap. 5 §) angående antalet ledamöter i kyrkofullmäktige. Beslutet innebär att antalet ledamöter i församlingar med högst 5 000 röstberättigade medlemmar ökas från 19 till 25. Beslut har också fattats angående möjlighet till så kallade öppna nomineringar. Detta sammantaget kan skapa större utmaningar än tidigare för nomineringsgrupperna genom att färre personer är villiga att på ett tidigt stadium stå med namn på vallistor.

För att följa upp vad som sker i församlingar med högst 5 000 röstberättigade och för att slå vakt om medlemmarnas inflytande vid direkta val, föreslås att kyrkostyrelsen genomför en utvärdering och uppföljning direkt efter kyrkovalet 2013 som anger om samtliga fullmäktigeplatser har kunnat tillsättas med ledamöter och ersättare.

Jönköping den 10 juli 2013

Inger Gustafsson (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Britt Louise Agrell (FiSK)

Rune Wallmyr (FiSK)

Vivianne Wetterling (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:29
av Vivianne Wetterling m.fl.

Obligatorisk uppgift i församlingsinstruktionen och gemensamma riktlinjer för frivilligarbetet i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet återkomma med ett förslag till kyrkoordningsändring om en obligatorisk uppgift i varje församlingsinstruktion om församlingens/pastoratets frivilligarbete.
2. Kyrkomötet beslutar att det ska finnas gemensamma riktlinjer för frivilligarbetet i Svenska kyrkan ungefär som riktlinjer för konfirmandarbetet.

Motivering

Frivilligarbetare behövs i vår kyrka. Mycket av det goda arbete som görs genomförs av gratisarbetare. Vid en kartläggning av frivilligarbete i en storstadsförsamling i Göteborg skickade man ut ett frågeformulär till ideella medarbetare. De flesta som svarade på frågorna tyckte att det mesta fungerar väl då det gäller att arbeta ideellt, men att det saknas en tydlig struktur och gemensamma riktlinjer för frivilligarbetet. Man sa också att det är viktigt att höja statusen på det ideella arbetet.

Många församlingar och pastorat har riktlinjer och policys för ideella medarbetare, men långt ifrån alla. Status och belöning för det frivilliga arbetet varierar också en hel del från församling till församling.

I boken *Tänk frivilligt* har man i en församling arbetat med ett projekt utifrån de grundläggande frågorna: Hur organiserar man frivilliga? Vad motiverar frivilliga? Hur utbildar och vägleder man frivilliga? Hur rekryterar man frivilliga? Boken är ett utmärkt exempel på hur man kan tänka och göra i samtliga församlingar och på hur man tydliggör hur viktigt det är för Svenska kyrkan med ideella krafter, inte minst med tanke på framtiden.

Att öka antalet frivilliga i vår Svenska kyrka måste vara intentionen. Om det ska bli verklighet tror vi att insatser på flera olika områden behövs. Det ska löna sig att arbeta gratis.

Mölndal den 10 juli 2013

Vivianne Wetterling (FiSK)

Christer Kax Sundberg (FiSK)

Britt Louise Agrell (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Rune Wallmyr (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:30
av Sofija Pedersen Videke

Nationell samordning kring konfirmation

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka hur nationell nivå kan stötta församlingarna kring information om konfirmation.

Motivering

I dagens tidning läser jag rubriken ”Rekordfå konfirmerar sig i kyrkan”. Det kan finnas många anledningar till detta i ett multireligiöst sekulärt samhälle, men även bland våra egna medlemmar är andelen konfirmander låg. Jag tror att det är möjligt att förbättra, bland annat genom en satsning för hela Svenska kyrkan om konfirmation.

Det finns ingen nationell samordning av frågor kring konfirmation. Ansvar för konfirmanderna ligger på församlings/pastoratsnivå. Men i en komplex värld kan det finnas behov av nationell samordning av konfirmation i Svenska kyrkan.

Jonas Bromander har visat att den enskilt viktigaste faktorn för huruvida man stannar som medlem i Svenska kyrkan är konfirmationstiden. Församlingarna har många fantastiska konfirmationsgrupper men har inte alltid möjlighet att lägga energi på kampanjer och reklamfilmer m.m. även om det sker i flera storstäder.

Lunds stift gjorde för några år sedan en kraftsatsning på att få ut kyrkans egen information om dop genom en extern internetsida, Dopsajten, som numera är inordnad under svenskakyrkan.se. Vi skulle behöva en gemensam sida för Svenska kyrkans konfirmandarbete, med både allmän information om konfirmationen och möjlighet att söka bland olika alternativ. Det finns påbörjade försök, men inget är komplett.

Kanske är det dags att samla in alla församlingars konfirmationsgrupper under www.konfirmation.nu?

Det skulle underlätta för såväl blivande konfirmander, som för församlingar som försöker hitta alternativ till enskilda, när församlingens egna alternativ inte passar. Det skulle möjligen också minska avhoppet under konfirmationstiden. Det skulle också ge en helhetsbild för att se vad som saknas i konfirmationsutbudet.

Det kan givetvis finnas andra, bättre, lösningar än vad jag föreslår, så mitt förslag till beslut är ett öppet uppdrag till kyrkostyrelsen.

Rydebäck den 13 juli 2013

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet
Motion 2013:31
av Ylva Wahlström

Tillgänglighet enligt Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en plan hur vi i Svenska kyrkan ska arbeta med ökad tillgänglighet, enligt den finska kyrkans modell och återkomma till kyrkomötet 2014.

Motivering

Det görs en hel del för tillgängligheten i vår kyrka, men vi har ännu inte arbetat lika välplanerat och teologiskt förankrat som vår systerkyrka i Finland gjort. Med deras omfattande arbete är vi snabbt långt framme om bara viljan finns.

Deras arbete för tillgängligheten är baserat på alla tre nivåerna i deras kyrka, så huvudansvaret bör ligga på kyrkostyrelsen hos oss. Vi vet att kyrkorna inte blir rikare, vilket gör att kloka beslut till människans tjänst blir allt viktigare.

Här är en sammanfattning av Finska kyrkans syn på tillgänglighet:

Med tillgänglighet avses att alla människor, oavsett vilka egenskaper de har, ska kunna delta och vara delaktiga. När tillgängligheten förbättras stärks jämlikheten. För kyrkan har tillgängligheten sin grund i den teologiska kärnan, i evangeliet. Tillgänglighet handlar inte om att driva någon särskild grupps intressen och är inte en uppgift för enbart vissa av kyrkans anställda som är specialiserade på dessa frågor. Det handlar om kyrkans grundläggande uppgift och om att vara denna uppgift trogen. Endast en kyrka som är öppen för alla är en trovärdig Kristi kyrka. Tillgänglighet och en omgivning fri från alla slags hinder är något som kyrkan ständigt bör arbeta för.

Även barnkonventionen tar upp funktionshindrade barns rättigheter, så med hänsyn till barnkonsekvensanalys som bör göras vid alla våra beslut, borde detta beslut vara avgörande för att förverkliga delar av barnkonventionen, inom rimlig tid.

Se mer om hela arbetet på www.ev1.fi/tillganglighet.

Stockholm den 14 juli 2013

Ylva Wahlström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:32
av Ylva Wahlström

Skogsreservat

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan skapar några skogsreservat, där olika svenska skogstyper kan räddas.
2. Kyrkomötet beslutar att i de kommande reservatens utkanter kan ordnas miljönära jordbegravning med kistor.

Motivering

Det planeras mycket för våra skogar nu. Vi måste våga värna delar av skogen så att den bevaras till kommande generationer och för skogens alla arter, skapelsens mångfald.

Vi vill också gärna se miljösköna och miljömässiga jordbegravningar i porten till de kyrkliga skogsreservaten. Där kan vi ge plats och ro för en miljömässig god kistbegravning.

Av jord är du kommen till jord ska du åter bli.

Lite barnkonsekvensanalys: Skogen behöver värnas på olika sätt för allas välfärd och glädje. Vi kan inte använda upp allt nu utan behöver värna natur och plats för jordbegravningar för de kommande generationerna.

Stockholm den 14 juli 2013

Ylva Wahlström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:33
av Ylva Wahlström

Valperiod för förtroendevalda

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen så att nomineringsgrupperna kan ompröva ett uppdrag vid halvtid på mandatperioderna.

Motivering

Vi behöver ha en större flexibelt i våra uppdrag. Mycket kan hända under fyra år, som mandatperioden i dag löper över. På detta sätt flyttar man ansvaret från individen till nomineringsgruppen, som får ökat ansvar att alla representanter tar sitt uppdrag på ett bra och ansvarsfullt sätt.

Lite barnkonsekvensanalys: Barn vill att ledarna i kyrkan ska vara kloka och ansvarsfulla. Om vi blir flera som är ansvariga för att allt fungerar så, kan vi få en klokare kyrka. Och någon kanske vill hoppa av för att få mer tid för sina barn eller barnbarn, vilket detta system underlättar för.

Stockholm den 14 juli 2013

Ylva Wahlström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:34
av Nils Gårder och Erik Sjöstrand

Kristen människosyn

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett samtal i Svenska kyrkans församlingar om kristen människosyn.

Motivering

Vad kristen människosyn innebär är inte alltid något självklart. Det finns med säkerhet olika tolkningar av begreppet. Ändrade samhällsförhållanden leder till att nya aspekter av människovärdet aktualiseras och den tekniska utvecklingen inom naturvetenskap och medicin reser, som kyrkostyrelsen pekar på i sin skrivelse KsSkr 2013:1, etiska frågor som ger anledning för oss att reflektera över vår människosyn. Det är en av kyrkans viktigaste uppgifter att ständigt reflektera över sin människosyn och förmedla detta till det samhälle hon lever i.

Efter andra världskrigets fasor tillkom med bland andra Kyrkornas världsråd som viktig pådrivare FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Av samma ursprung är den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Dessa dokument kan ses som de kristna kyrkornas seger över fascismen och andra totalitära ideologiers människosyn. Dock kan kyrkan inte se kampen för den kristna människosynen, som kommer till uttryck i dokumenten, som avslutad eller ens som ohotad.

I den dagliga debatten uppmärksammar vi hur intressen ställs mot varandra. Det finns naturliga intressekonflikter, vilka inte kan bortförklaras som uttryck för okunnighet eller bristande förmåga till samarbete. Sådana intressekonflikter innefattar ofta att människovärde ställs mot andra värden.

Under hela mänsklighetens historia tycks det ha funnits en kamp mellan å ena sidan en människosyn som bygger på en skapelsebetingad likställdhet mellan alla människor och en uppfattning att en människas rättigheter är betingad av vilken status hon åtnjuter i ett rättsligt system. Så snart människors värde och grundläggande rättigheter tillåts vara olika föreligger en maktstruktur med över och underordning. Det är alltid de överordnade som bestämmer reglerna.

Vår utgångspunkt är att de mänskliga rättigheterna är knutna till människan som kroppslig individ och att dessa rättigheter inte får göras beroende av hennes rättsliga status eller någon annan persons vilja. Men vilka är rättigheterna? Kan någons rättighet skapa ofrihet för en annan människa? För att förklara ges här tre exempel.

- ♦ Alla barn bör ha lika rättigheter visavi sina föräldrar. Svenska kyrkans hållning var och är sannolikt fortsatt att sexualiteten hör hemma i äktenskapet. Men uttrycket måste som alltid tolkas. Med sexualitet avses fortplantning och med äktenskap en rättsligt reglerad samlevnad som ger

rättigheter och trygghet. Men principen har även betydelsen att fortplantning och kärleksrelation inte hur som helst bör åtskiljas. Vad betyder detta i vår tid? Vilka är barnets föräldrar? Är det bara den eller de rättsliga föräldrarna som avses eller avses även de genetiska föräldrarna? Gäller principen även en surrogatmoder som varken är rättslig eller genetisk förälder? Vilka av de nu nämnda människorna, barnet, de/n/ rättsliga föräldern/föräldrarna, donatorerna eller surrogatmodern anses berörd av principen? Vilket ansvar vilar på en genetisk förälder? Kan vi se ett mönster? Är det lämpligt att tillåta kommersiell handel med ägg och spermier? Är det lämpligt att direkt eller indirekt tillåta kommersiella surrogatmödraavtal? Är det klokt att medge altruistiska surrogatmödraavtal om ändrade rättsreglerna kan bli tillämpliga på de kommersiella motsvarigheterna. Ät det ansvarsfullt att lämna helas frågan oreglerad trots en existerande verksamhet? Finns ett perspektiv av över- och underordning även i det som framstår som altruistiskt? Är det rimligt att skilja mellan moder och födande kvinna? Varför finns en lång tradition att förbjuda äktenskap mellan syskon? Är det endast så kallad arvshygien? Bör vi acceptera genetisk ändring så att arvsanlag blandas från två kvinnor och barnet därmed får tre genetiska föräldrar? Vilka genetiska ändringar bör då medges? Men till frågorna hör även: Har någon rätt att ingripa i andras sätt att leva och utnyttja sina kroppsliga möjligheter? Vem vet bättre än de närmast berörda?

- ♦ Till vilken gräns ska en persons rättsliga status i det land som hon eller han vistas i vara avgörande för hur personen behandlas i sjukvården? Företrädare för fem vårdorganisationer reagerar starkt mot den särbehandling som lagen anger ska ske av papperslösa och asylsökande:

En grundbult i vårdprofessionernas yrkesetik är att behandla alla människor lika oavsett kön, ålder, härkomst eller social position. (...) Det finns endast ett kriterium för att avgöra om vård ska ges eller inte, nämligen personens behov av hälso- och sjukvård. Att särbehandla en grupp individer är inte förenligt med Hälso- och sjukvårdslagen som anger att vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. (SvD Brännpunkt den 20 maj 2013 "Vi tvingas bryta mot vår etik")

Vilken människosyn ligger bakom denna särbehandling? Vad betyder det att kompromissa med människosynen för att man inte anse sig ha tillräckligt med resurser för att agera i enlighet med sin människosyn? Kan vi överhuvudtaget kompromissa med vår människosyn eller är det kanske så att vi hela tiden tvingas till det och vad är det då som styr/bör styra vårt agerande?

- ♦ Den medicinska teknikutvecklingen har möjliggjort en utvecklad fosterdiagnostik. Exempelvis kan en ökad sannolikhet för att ett barn ska födas med Downs syndrom upptäckas tidigt genom så kallade KUB-test. Sedan KUB-test gjordes tillgängligt för alla gravida kvinnor i Danmark föds det betydligt färre barn med Downs syndrom. I Sverige ser vi en utveckling där allt fler erbjuds KUB-test och blivande föräldrar ställs inför den svåra frågan om hur de ska hantera resultatet av undersökningen. En förälder till ett barn med Downs syndrom uttrycker att "det är minst sagt en paradox att människor med Downs syndrom lever ett allt längre och friskare liv rikt på upplevelser och att det samtidigt görs så mycket för att personer med Downs syndrom inte ens ska födas." (Anförande av Marita Wengelin i seminariet om nya fosterdiagnostiska metoder, anordnat av Riksdagens Socialutskott och Statens Medicinsk

Etiska Råd den 22 oktober 2009). Vilka människosynsfrågor väcker detta? Vilka signaler om människovärde förmedlas genom att erbjuda möjligheten till KUB-test och den information som ges i samband med testen? Vad är ett uttryck för kristen människosyn i denna fråga och hur kan kyrkan stödja föräldrar som ställs inför svåra beslut?

Mot 2013:34

Svenska kyrkan måste våga diskutera sin människosyn även om frågorna ofta är svåra. Vi har i denna motion endast lyft tre exempel som ytterst handlar om människosyn. Vi är med denna motion inte ute efter centrala normerande ställningstaganden av kyrkomötet utan efter ett brett samtal om vad kristen människosyn är. Ett sådant samtal kan inte utgå ifrån färdiga svar utan de svåra frågorna måste få stå i centrum. Det är i församlingarna där ordet förkunnas och sakramenten förvaltas, som frågorna och samtalet bör inledas.

Vi lever i en pluralistisk tid. Vi kan inte förlita oss på att enhetliga moralregler och sedvänjor. Enhetssamhällets tid är förbi. Vi lever i en tid då individen alltmer utlämnas till sitt eget ställningstagande. Ibland uttrycks den förändringen med orden "from destiny to faith" dvs. att vi inte längre föds in i ett religiöst och kulturellt förhållningssätt utan måste själva av tro ta ställning. Detta gäller såväl religiösa som moraliska frågor – sammankopplade som de är. På det sättet påminner vår egen tid om fornkyrkans. Den jämförelsen kan vara till hjälp när vi brottas med frågorna. Liksom då är inte kyrkan isolerad från det omgivande samhället utan en del i det. Liksom då måste kyrkan ta ställning i aktuella samhällsfrågor. När denna ställning tas är det viktigt att identifiera vilken människosyn, som främjas.

Lund och Uppsala den 16 juli 2013

Nils Gårder (POSK)

Erik Sjöstrand (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:35
av Staffan Holmgren

Möjlighet att bilda begravnings-samfällighet inom en kommun

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen införa de bestämmelser som framgår av bilaga 5 till utredningen *Samverkansformer för begravningsverksamheten* (SKU 2013:2).
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att hos regeringen initiera erforderliga ändringar i begravningslagen.

Motivering

Möjligheterna att bilda partiella samfälligheter togs bort i samband med relationsändringen. Motivet var främst att skapa enklare regler för kyrkans organisation.

Av betänkandet från utredningen *Samverkansformer för begravningsverksamheten* (SKU 2013:2) framgår de behov och fördelar som föreligger för samverkan i begravningsfrågor mellan pastorat i en kommun.

Riksdagen har efter utredningens framläggande beslutat om gemensam begravningsavgift för alla kyrkliga huvudmän. Detta var ett olyckligt beslut eftersom det minskar kraven på rationalitet i verksamheten och innebär en kraftigt beskuren lokal demokrati inom begravningsområdet. Beslutet hade måhända kunnat undvikas om kyrkostyrelsen inte motsatt sig den statliga Begravningsutredningens förslag om gemensam begravningsavgift inom en kommun.

Riksdagens beslut innebär att *ett* motiv för större enheter bortfallit. Däremot kvarstår behovet av möjlig samverkan mellan pastoraten i en kommun även om många storpastorat bildas vid nästkommande årsskifte.

Utredningens huvudalternativ var en obligatorisk begravnings-samfällighet per kommun. Ett bättre alternativ är att öppna för frivillig samverkan genom partiell samfällighet (begravnings-samfällighet). Utredningen har utarbetat förslag till kyrkoordningsreglering även av detta alternativ, vilket framgår av utredningens bilaga 5. Eftersom detta förslag inte innebär något obligatorium bör kyrkomötet kunna fatta det här beslutet utan att förslaget varit föremål för remissförfarande. Det är angeläget att denna fråga får sin lösning utan ytterligare fördröjningar.

Vissa ändringar av begravningslagen kan bli nödvändiga om kyrkomötet beslutar enligt motionens förslag. Därför behöver kyrkomötet ge kyrkostyrelsen i uppdrag att initiera sådana ändringar.

Skummeslövsstrand den 15 juli 2013

Staffan Holmgren (M)

Bilaga 1

Möjlighet att bilda begravnings-samfällighet inom en kommun (bilaga 5 till utredningen *Samverkansformer för begravningsverksamheten*, SKU 2013:2)

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Lydelse fr.o.m. 2014-01-01

Föreslagen lydelse

2 kap. Församlingens uppdrag *Begravnings-samfällighet*

- 14 § *Flera församlingar eller, om församlingar ingår i ett pastorat, flera pastorat får bilda en partiell samfällighet för alla de uppgifter som ingår i begravningsverksamheten enligt begravningslagen (1990:1144). En sådan samfällighet benämns begravnings-samfällighet.*

Begravnings-samfälligheten får också anordna och hålla krematorium samt svara för skötsel av gravar.

En begravnings-samfällighet får bildas bara om församlingarna och/eller pastoraten tillhör samma kommun eller, om församlingarna och/eller pastoraten tillhör skilda kommuner med gemensam gräns, begravnings-samfälligheten omfattar alla församlingar och/eller pastorat i kommunerna.

3 kap. Kyrkofullmäktige och begravningsdelegerade *BEGRAVNINGSDELEGERADE*

- 41 § *I en begravnings-samfällighet är begravningsdelegerade högsta beslutande organ.*

I fråga om antalet ledamöter och ersättare i begravningsdelegerade ska bestämmelserna i 5 § tillämpas.

- 42 § *Stiftsstyrelsen beslutar första gången om antalet ledamöter i begravningsdelegerade.*

- 43 § *Begravningsdelegerade bestämmer själv om antalet ledamöter i delegerade ska ändras. Ett*

sådant beslut ska fattas senast den 1 februari under det år valet ska äga rum och tillämpas vid det kommande valet. Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet.

- 44 § *Stiftsstyrelsen beslutar hur många ledamöter som varje församling och/eller pastorat ska utse i begravningsdelegerade. Härvid ska antalet röstberättigade i varje församling och pastorat vara avgörande.*

Ett sådant beslut ska fattas senast den 30 september under det år valet ska äga rum och gälla från och med den 1 januari året därpå.

- 45 § *Val av ledamöter och ersättare i begravningsdelegerade ska hållas före november månads utgång under det år då ordinarie direkta kyrkoval hållits i hela landet.*

- 46 § *Ledamöter och ersättare i begravningsdelegerade väljs av kyrkofullmäktige i de församlingar eller/och pastorat som ingår i begravningsgemenskapen.*

Endast den som är ledamot eller ersättare i kyrkofullmäktige kan väljas till ledamot eller ersättare i begravningsdelegerade.

- 47 § *Om valet till ett kyrkofullmäktige har upphävts och omval ägt rum eller om rättelse har vidtagits genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan nomineringsgrupperna därvid har ändrats, upphör uppdragen för de ledamöter och ersättare i begravningsdelegerade som har valts av fullmäktige, två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats.*

När omvalet eller sammanräkningen har avslutats ska

fullmäktige förrätta nytt val av ledamöter och ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden.

- 48 § *Om en ledamot eller ersättare avgår under valperioden utses en ny ledamot genom fyllnadsval i den församling eller det pastorat som valt den avgångna ledamoten eller ersättaren.*

Om en ledamot har utsetts genom proportionellt val inträder i stället en ersättare enligt den turordning som bestämts för ersättarna.

- 49 § *I fråga om begravningsdelegerade tillämpas bestämmelserna om kyrkofullmäktige i 3 kap. 2–3 §§ och 7–40 §§ kyrkoordningen. Då ska följande gälla:*

- 1. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige och kyrkoråd ska gälla begravningsdelegerade och begravningsstyrelsen.*
- 2. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på begravnings-samfällighetens anslagstavla.*
- 3. Kungörelse om sammanträdet ska, utöver vad som sägs i 3 kap. 12 § även lämnas till kyrkorådet i varje församling och/eller pastorat på lämpligt sätt.*
- 4. Rätten för kyrkoherden att enligt 3 kap. 20 § delta i överläggningarna ska avse den kyrkoherde som utsetts till ledamot i begravningsstyrelsen.*
- 5. Begravningsdelegerade ska, utöver vad som anges i 3 kap. 21 §, även besluta i ärenden som väckts av ett kyrkoråd i en församling eller ett pastorat.*
- 6. Innan begravningsdelegerade avgör ett ärende som särskilt angår en församling ska församlingens eller pastoratets kyrkoråd få tillfälle att yttra sig i ärendet. Ingår församlingen i ett pastorat ska också församlingsrådet få tillfälle att yttra sig.*
- 7. Innan begravningsdelegerade*

föreslår hur stor begravningsavgiften ska vara ska samråd äga rum med kyrkoråden i de församlingar och/eller pastorat som ingår i begravningsamfälligheten.

4 kap. Kyrkoråd, församlingsråd och begravningsstyrelse BEGRAVNINGSSTYRELSE

28 § Begravningsstyrelsen är begravningsamfällighetens styrelse.

I fråga om begravningsstyrelsens uppgifter tillämpas bestämmelserna i 3 och 4 §§. Det som där sägs om församlingen, kyrkofullmäktige och kyrkorådet ska i stället gälla begravningsamfälligheten, begravningsdelegerade och begravningsstyrelsen.

29 § Den kyrkoherde med ersättare som enligt 5 kap. 7 § valts därtill är ledamot respektive ersättare i begravningsstyrelsen.

30 § I fråga om begravningsstyrelsen tillämpas bestämmelserna om kyrkoråd i 5 § samt 8–19 §§. Vad som där sägs om församling, kyrkofullmäktige och kyrkoråd ska i stället gälla begravningsamfälligheten, begravningsdelegerade och begravningsstyrelsen.

5 kap. Kyrkoherden

7 § I en begravningsamfällighet skall kyrkoherdarna i samfälligheten genom omröstning välja en bland dem att enligt 4 kap. 29 § vara ledamot i begravningsstyrelsen och en annan att vara hans eller hennes ersättare. Valet ska avse den tid för vilken de övriga ledamöterna i begravningsstyrelsen har valts.

Om två eller flera får lika många röster fattas beslutet genom lottning.

Begravningsdelegerade ska underrättas om beslutet.

34 kap. Kyrkans anställda

6 § När en församling, ett pastorat eller ett stift är arbetsgivare ska Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

1. företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller att säga upp kollektivavtal,
2. avgöra frågor om lockout eller andra stridsåtgärder vid konflikter om sådana kollektivavtal,
3. företräda arbetsgivaren i tvister om sådana kollektivavtal eller om påföljder vid konflikter om sådana avtal, och
4. i anslutning till ingångna kollektivavtal företräda arbetsgivaren i fråga om sådana arbetstagare som inte är medlemmar i någon avtalsslutande arbetstagarorganisation.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ska på motsvarande sätt företräda Svenska kyrkan som arbetsgivare för personalen i kyrkokansliet.

6 § När en församling, ett pastorat, *en begravningssamfällighet* eller ett stift är arbetsgivare ska Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

1. företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller att säga upp kollektivavtal,
2. avgöra frågor om lockout eller andra stridsåtgärder vid konflikter om sådana kollektivavtal,
3. företräda arbetsgivaren i tvister om sådana kollektivavtal eller om påföljder vid konflikter om sådana avtal, och
4. i anslutning till ingångna kollektivavtal företräda arbetsgivaren i fråga om sådana arbetstagare som inte är medlemmar i någon avtalsslutande arbetstagarorganisation.

36 kap. Indelningsenheter

2 § Inom Svenska kyrkan finns också pastorat enligt 2 kap. 5 §, de icketerritoriella församlingarna som framgår av 35 kap. samt utlandskyrkan enligt 2 kap. 12 §.

2 § Inom Svenska kyrkan finns också pastorat enligt 2 kap. 5 §, *begravningssamfälligheter enligt 2 kap. 14 §*, de icketerritoriella församlingarna som framgår av 35 kap. samt utlandskyrkan enligt 2 kap. 12 §.

5 § *En begravningssamfällighet består av flera församlingar och/eller pastorat.*

5 och 6 §§ i 36 kap. numreras om till 6 och 7 §§.

37 kap. Ändringar i indelningen

BILDANDE, ÄNDRING OCH UPPLÖSNING AV BEGRAVNINGS-SAMFÄLLIGHETER

29 § *Stiftsstyrelsen beslutar om bildande, ändring och upplösning av begravningssamfälligheter.*

En begravningssamfällighet får bildas, ändras eller upplösas om begravningsverksamheten i området därmed varaktigt skulle

bli mer ändamålsenlig.

Om de församlingar eller/och pastorat som utgör en begravnings-samfällighet läggs samman till en församling eller ett pastorat, upphör begravnings-samfälligheten och dess tillgångar tillfaller den nya församlingen eller det nya pastoratet.

30 § *Ett beslut om att bilda, ändra eller upplösa en begravnings-samfällighet får inte fattas utan att berörda församlingar, pastorat, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet getts tillfälle att yttra sig.*

31 § *I fråga om utredning, ekonomisk reglering och behov av ytterligare bestämmelser gäller 8–14 §§ i tillämpliga delar.*

32 § *Ett beslut om att bilda, ändra eller upplösa en begravnings-samfällighet träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.
Ett beslut enligt första stycket ska fattas senast den 31 mars året innan ändringen träder i kraft.*

INDELNINGSDELEGERADE

29 § Om stiftsstyrelsen i ett beslut om ändrad församlings- eller pastoratsindelning bestämmer att beslutanderätten ska utövas av indelningsdelegerade ska ledamöter och ersättare i delegerade utses från varje församling respektive pastorat vars område helt eller delvis ska ingå i den nya församlingen eller pastoratet.

34 § Om stiftsstyrelsen i ett beslut om ändrad församlings- eller pastoratsindelning eller om bildande eller ändring av en begravnings-samfällighet bestämmer att beslutanderätten ska utövas av indelningsdelegerade ska ledamöter och ersättare i delegerade utses från varje församling respektive pastorat vars område helt eller delvis ska ingå i den nya församlingen eller pastoratet *respektive den nya begravnings-samfälligheten.*

Stiftsstyrelsen ska i beslutet ange hur många ledamöter och ersättare som varje församling respektive pastorat ska utse och när valet av dessa senast ska förrättas.

Nuvarande 30–33 §§ numreras om till 35–38 §§.

BESLUTANDE OCH VERKSTÄLLANDE ORGAN VID INDELNINGS- ÄNDRING UNDER MANDATPERIOD

Nuvarande 33 § numreras om till 38 §.

NAMN PÅ KYRKLIGA ENHETER

35 § I beslut om en indelning i församlingar, pastorat och kontrakt ska stiftsstyrelsen också efter samråd med berörda församlingar och pastorat besluta om namn på församlingarna, pastoraten respektive kontrakten.

Stiftsstyrelsen får även i andra fall pröva frågor om att ändra namn på sådana enheter.

Ett beslut om att ändra namn enligt andra stycket träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. Sådant beslut ska fattas senast sex månader före ikraftträdandet. Om beslutet ska träda i kraft året efter ett det år ordinarie kyrkoval har ägt rum ska det fattas senast tolv månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om beslut av stiftsstyrelsen enligt tredje stycket.

36 § Namnet på ett kontrakt beslutas av stiftsstyrelsen efter samråd med församlingarna och pastoraten i kontraktet. Det ska ha en geografisk anknytning till det område som kontraktet omfattar.

39 § I beslut om en indelning i församlingar, pastorat, *begravnings-samfälligheter* och kontrakt ska stiftsstyrelsen också efter samråd med berörda församlingar och pastorat besluta om namn på församlingarna, pastoraten, *begravnings-samfälligheterna* respektive kontrakten.

40 § Namnet på ett kontrakt beslutas av stiftsstyrelsen efter samråd med församlingarna och pastoraten i kontraktet. Det ska ha en geografisk anknytning till det område som kontraktet omfattar.

47 kap. Ekonomisk förvaltning för församlingar och pastorat Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Församlingen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Församlingen ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

Om en församling ingår i ett pastorat gäller det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället pastoratet.

1 § Församlingen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Församlingen ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

Om en församling ingår i ett pastorat gäller det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället pastoratet.

Det som sägs i detta kapitel ska också gälla en begravnings-samfällighet. Vad som då sägs om kyrkofullmäktige och kyrkorådet ska i stället gälla begravningsdelegerade och begravningsstyrelsen.

1 § Om en församling ingår i ett pastorat ska det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället gälla pastoratet.

1 § Om en församling ingår i ett pastorat ska det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället gälla pastoratet.

Det som sägs i detta kapitel ska också gälla en begravnings-samfällighet. Vad som då sägs om kyrkofullmäktige och kyrkorådet ska i stället gälla begravningsdelegerade och begravningsstyrelsen.

53 kap. Offentlighet för handlingar Överklagande

12 § Ett beslut om avslag enligt 11 § som har fattats hos en församling *eller* ett pastorat får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i ett sådant ärende får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 11 § får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

12 § Ett beslut om avslag enligt 11 § som har fattats hos en församling, ett pastorat *eller en begravnings-samfällighet* får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i ett sådant ärende får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 11 § får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

56 kap. Kyrkobokföring och andra register Särskilda bestämmelser för uppgifter i dataregister

7 § Ett beslut om avslag enligt 5 och 6 §§ som har fattats hos en församling *eller* ett pastorat får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i sådana ärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 5 och 6 §§ får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

7 § Ett beslut om avslag enligt 5 och 6 §§ som har fattats hos en församling, ett pastorat *eller en begravnings-samfällighet* får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i sådana ärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 5 och 6 §§ får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

57 kap. Tillsyn
ALLMÄNT OM TILLSYVEN
Tillsyn över församlingar och pastorat

- 1 § Stiftet ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och pastorat. I tillsynen ingår
1. råd, stöd och hjälp, i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, i rättsliga frågor och i förvaltningsfrågor,
 2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,
 3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,
 4. biskopens och domkapitlets granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vagningslöften,
 5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vagningsstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,
 6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och
 7. beslutsprövning enligt 8–18 §§.

Det som sägs i första stycket 1–6 gäller också svenska kyrkan i utlandet.

BESLUTSPRÖVNING
Tillämpningsområde

- 8 § Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Församlingens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om han eller hon inte tillhör församlingen.
- Beslut av ett pastorat prövas på begäran av en församling som ingår i pastoratet och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Pastoratets beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om kyrkoherden inte tillhör

Tillsyn över församlingar, pastorat och begravningssamfälligheter

- 1 § Stiftet ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar, pastorat och begravningssamfälligheter. I tillsynen ingår
1. råd, stöd och hjälp, i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, i rättsliga frågor och i förvaltningsfrågor,
 2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,
 3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,
 4. biskopens och domkapitlets granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vagningslöften,
 5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vagningsstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,
 6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och
 7. beslutsprövning enligt 8–18 §§.

- 8 § Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Församlingens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om han eller hon inte tillhör församlingen.
- Beslut av ett pastorat prövas på begäran av en församling som ingår i pastoratet och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Pastoratets beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om kyrkoherden inte tillhör

någon av församlingarna som ingår i pastoratet.

någon av församlingarna som ingår i pastoratet.

Mot 2013:35
Bilaga 1

*Beslut av en begravnings-
sammansättning prövas på begäran av en
församling eller ett pastorat som
ingår i sammansättningen och på
begäran av den som tillhör en
församling inom sammansättningen
och som vid tidpunkten för
begäran har fyllt 16 år.*

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling i stiftet, på begäran av ett pastorat i stiftet och på begäran av den som tillhör en församling i stiftet och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 § prövas på begäran av den som tillhör en församling för vilken domprosten är kyrkoherde och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första–fjärde styckena gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art,
3. beslut som har fattats av ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte enligt 4 kap. 23 §, och
4. beslut som har fattats av domkapitlet.

Hur man begär beslutsprövning

9 § Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling *eller* ett pastorat. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till prövningsinstansen. Klaganden ska därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit

9 § Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling, ett pastorat *eller en begravnings-sammansättning*. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets, *begravnings-sammansättningen* respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit

in till församlingen, pastoratet
respektive stiftet i stället för till
prövningsinstansen, ska den
ändå prövas.

in till församlingen, pastoratet,
begravningssamfälligheten
respektive stiftet i stället för till
prövningsinstansen, ska den
ändå prövas.

Grunder för prövningen

10 § Ett prövat beslut ska upphävas,
om det

1. inte har tillkommit i rätt
ordning,
2. hänför sig till något som inte
är en angelägenhet för försam-
lingen, pastoratet respektive
stiftet,
3. har fattats av ett organ som har
överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen,
någon annan kyrklig bestäm-
melse eller någon rättsregel som
Svenska kyrkan har att följa.

10 § Ett prövat beslut ska upphävas,
om det

1. inte har tillkommit i rätt
ordning,
2. hänför sig till något som inte
är en angelägenhet för försam-
lingen, pastoratet, *begravning-
ssamfälligheten* respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har
överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen,
någon annan kyrklig bestäm-
melse eller någon rättsregel som
Svenska kyrkan har att följa.

Åtgärder när ett beslut har upphävts

20 § Om ett beslut har upphävts och
om beslutet redan har verkställts,
ska det organ som har fattat
beslutet se till att verkställigheten
rättas i den utsträckning som det
är möjligt. Ett beslut om rättelse
ska fattas så snart som möjligt.

En församling *och* ett pastorat
ska senast tre månader efter att
ett beslut har upphävts meddela
domkapitlet vilka åtgärder som
har vidtagits med anledning av
upphävandet.

20 § Om ett beslut har upphävts och
om beslutet redan har verkställts,
ska det organ som har fattat
beslutet se till att verkställigheten
rättas i den utsträckning som det
är möjligt. Ett beslut om rättelse
ska fattas så snart som möjligt.

En församling, ett pastorat
och en begravningsamfällighet
ska senast tre månader efter att
ett beslut har upphävts meddela
domkapitlet vilka åtgärder som
har vidtagits med anledning av
upphävandet.

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2014.
2. Om stiftsstyrelsen i Göteborgs stift beslutar om en begravningsamfällighet inom Göteborgs kommun medan Göteborgs kyrkliga samfällighet fortfarande består, ska samfällighetens kyrkofullmäktige och kyrkogårdsstyrelse fullgöra de uppgifter som annars ankommer på indelningsdelegerade och indelningsstyrelsen.

Kyrkomötet
Motion 2013:36
av Bo Hanson m.fl.

Tyska Christinae församlings ställning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet lägga förslag om sådan ändring av kyrkoordningen, att Tyska Christinae församling kan ingå i ett pastorat, om församlingen inte längre tillhör samfällighet.

Motivering

Tyska Christinae icke-territoriella församling har, genom att ingå i Göteborgs kyrkliga samfällighet, kunnat komma i åtnjutande av den ekonomiska utjämning, som varit en av samfällighetens uppgifter. Tyska Christinae församling har mellan 900 och 1 000 medlemmar. Om församlingen för sin budget skulle ha tillgång endast till medlemmarnas kyrkoavgifter, det allmänna utjämningssystemets bidrag samt vad Deutsche Stiftung och enskilda ger som stöd, riskerar församlingen att hamna i en mycket brydsam situation.

Om det område kyrkoordningen nu tillåter församlingen att rekrytera medlemmar från utvidgas, kan antalet medlemmar antas öka något, men det kommer inte att ändra bilden i stort. Däremot skulle församlingens ekonomiska situation kunna underlättas väsentligt, till exempel så att församlingen får råd att behålla sin Tyska Christinae kyrka i Göteborg, om församlingen kan ingå som en del av ett pastorat i Göteborg, som kan omfatta hela Göteborg eller en del därav.

Pjätteryd, Göteborg och Stockholm den 25 juni 2013

Bo Hanson (ÖKA)

Bengt Inghammar (ÖKA)

Soili Brunberg (MPSK)

Ylva Wahlström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:37
av Bo Hanson

Behörighet som arbetsledare

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag till kyrkomötet om sådan ändring i kyrkoordningen att till de befattningsinnehavare, som ska ha ”förklarat sig beredda att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön” (KO 34:9), även ska höra arbetsledande komministrar och arbetsledande diakoner.

Motivering

Genom de strukturförändringar, som genomförts under senare tid, har antalet befattningar som kyrkoherde minskat kraftigt, medan antalet arbetsledare på andra befattningar ökat. Det finns anledning att som en konsekvens så ändra kyrkoordningen, att behörigheten inte vidgas för befattningshavare i vignings-tjänst, som inte samarbetar med alla kollegor i vigningstjänsten oberoende av kön.

Pjätteryd den 16 juli 2013

Bo Hanson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2013:38
av Carina Etander Rimborg

Policy för nomineringsgruppernas deltagande vid kyrkliga arrangemang

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en policy för nomineringsgruppernas möjlighet till deltagande vid kyrkliga arrangemang (riks och stift).

Motivering

Vart fjärde år är det kyrkoval, så länge vi har kvar det valsystemet vi har nu. Det innebär för Svenska kyrkan att vart fjärde år dras kyrkopolitikerna fram i ljuset, det ropas på demokrati och engagemang. Det förväntas att kyrkopolitikerna och nomineringsgrupperna ska deklarerat vad de står för i olika frågor så att väljarna kan rösta.

Kyrkokansliet (och valnämnderna) har som uppgift att tala om *att* det är kyrkoval – hur kyrkovalet går till, var man kan rösta och hur det rent praktiskt fungerar. Nomineringsgrupperna har till uppgift att berätta vad de står för, vilka frågor de driver och varför just deras kandidater är de bästa. Så långt kan vi säga att det fungerar.

Men det uppstår ett stort demokratiskt problem när nomineringsgrupperna gång efter annan vägras tillträde till Svenska kyrkans arrangemang (på riks- och stiftsplan) som genomförs i egen regi, till exempel Världens fest, Ärkebiskopens möte för barn och unga, Utlandskyrkans möte.

Det är som om Svenska kyrkan skäms för sina kyrkopolitiker och sina nomineringsgrupper. Som att de som är demokratiskt valda är något som ska vara någon annanstans än i verksamheten.

Istället för att ge alla de som var intresserade av barn- och ungdomsfrågor (och som deltog på ärkebiskopens möte i november 2012) möjlighet att ställa sina frågor till nomineringsgrupperna direkt för att höra vad de tänkte göra för barn och unga, så tilläts inga nomineringsgrupper hyra en utställningsplats. Och istället för att ge alla de som var intresserade av internationella frågor (och som deltog på Världens fest i Malmö i september 2012) möjlighet att ställa sina frågor till nomineringsgrupperna direkt för att höra vad de tänkte i de internationella frågorna, så tilläts inga nomineringsgrupper att hyra en utställningsplats.

Ursäkterna att inte släppa in nomineringsgrupperna har varit lite olika, till exempel:

- ◆ Vi har inte tillräckligt med plats.
- ◆ Alla nomineringsgrupper är inte med. Det måste vara lika för alla. (Vilket innebär att är inte alla med så får ingen vara med ...).
- ◆ Det är inte vi som bestämmer utan projektgruppen (eller stiftet – eller någon annan).

För att undvika liknande dilemma för planeringsgrupper och projektgrupper, när det gäller riks- och stiftsarrangemang, så borde det tas fram en policy som sätter någon slags minimum för nomineringsgruppernas möjlighet att medverka vid dessa arrangemang, så att det inte är godtyckligt från gång till gång.

Då blir det möjligt för de grupper som vill möta sina väljare och berätta hur de jobbar med de aktuella frågorna att göra det. Det är ett bra sätt att visa hur demokratin fungerar i Svenska kyrkan, och nomineringsgrupperna får ta ansvar och utveckla sina tankar – inte bara inför ett kyrkoval.

Sedan måste Svenska kyrkan sluta behandla sina kyrkopolitiker och nomineringsgrupper som något nödvändigt ont som man vill gömma undan så snart valet är över.

Göteborg den 16 juli 2013

Carina Etander Rimborg (POSK)

Kyrkomötet

Motion 2013:39

av Hans-Olof Andrén och Carina Etander Rimborg

Elektronisk kandidatregistrering

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda införandet av elektronisk hantering av kandidatförteckningar och kandidatförsäkran vid de kyrkliga valen.

Motivering

Registrering av kandidater vid de kyrkliga valen är en omfattande arbetsuppgift för både stiftskanslierna och nomineringsgrupperna. Hanteringen baseras på egenhändigt undertecknade kandidatförteckningar och kandidatförsäkran som sänds med post eller lämnas till stiftskanslierna. Där skrivs uppgifterna in i det elektroniska valsystemet manuellt, med risk för skrivfel. Därför krävs ytterligare en posthantering av utskrivna valsedelskorrektur.

Mycket arbete och tid skulle kunna sparas om samtliga blanketter för kandidatförteckningar och kandidatförsäkran kunde skickas in elektroniskt och signerats med e-legitimation eller bank-id. Även korrektur skulle kunna sändas ut elektroniskt. Vi föreslår att kyrkostyrelsen får i uppdrag att undersöka om detta är en möjlig förenkling som är lämplig att införa vid nästa val år 2017. Självfallet ska elektronisk hantering tills vidare vara ett alternativ till traditionell pappershantering.

Brämön och Göteborg den 11 juli 2013

Hans-Olof Andrén (POSK)

Carina Etander Rimborg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:40
av Tomas Jansson m.fl.

Inskränkt valbarhet i stiftsfullmäktigevalen

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att 38 kap. 16 a § i kyrkoordningen upphör att gälla.
2. Kyrkomötet beslutar att denna ändring träder i kraft den 1 januari 2014.

Motivering

Inför årets kyrkoval trädde en nyordning in när det gäller stiftsfullmäktigevalet, nämligen att stiftens kunde välja att tillämpa inskränkt valbarhet. Innebörden är att man för att vara valbar måste vara bosatt i den valkrets där man står på valsedeln. Valkretsen överensstämmer vanligen med kontraktet.

I tidigare val har nomineringsgrupper kunnat gå fram med samma eller liknande lista/listor i flera eller alla valkretsar. Detta har mindre nomineringsgrupper ofta använt sig av då man inte haft så många kandidater. Med inskränkt valbarhet skulle dock listorna behöva vara olika för varje valkrets.

Det finns flera allvarliga invändningar att rikta mot nyordningen med inskränkt valbarhet. För det första skulle det drabba de mindre nomineringsgrupperna. Det kan vara svårt att få fram olika namn på valsedlarna i samtliga valkretsar. I vissa valkretsar kanske man inte kan få fram några namn alls. Det försämrar därmed förutsättningarna att delta i valet på lika villkor med de större grupperna. Det kan också medföra svårigheter att få in nyckelpersoner i fullmäktige. Om personen bor i en valkrets med få mandat torde dessa tillfalla de större grupperna enbart.

För det andra riskerar personröstningen att bli missvisande för väljarna. Anledningen är att nomineringsgrupperna kommer att ha få namn i många valkretsar. För att listorna inte ska se tragiskt korta ut kommer man då att fylla ut listan med namn från andra valkretsar. Detta är fullt tillåtet, men personröster på dessa ogiltigförklaras. Väljarna har svårt att avgöra vilka som är valbara och riskerar att känna sig förda bakom ljuset.

För det tredje kan man anta att inskränkt valbarhet skulle förändra stiftsfullmäktiges sammansättning. I praktiken kommer väletablerade män i övre medelåldern att kvoterats in, medan kvinnor och ungdomar underrepresenteras. Anledningen är att nomineringsgrupperna i de mindre valkretsarna bara kan hoppas på att få ett mandat därifrån till fullmäktige. De mest etablerade förtroendevalda tenderar att vara just sådana män och de översta namnen på listorna torde då domineras av dem. Ja, för mindre och medelstora nomineringsgrupper så riskerar nog denna effekt att även slå igenom i de större valkretsarna. För att inse sannolikheten av detta räcker det med att se på sammansättningen i politiska församlingar i länder med enmansvalkretsar. I den amerikanska kongressen sitter till exempel bara 20 procent kvinnor efter det senaste valet, vilket ändå är rekordmycket.

För det fjärde kommer som en önskad effekt vissa valda ledamöter att förlora sin plats under pågående mandatperiod. Det gäller de som flyttar till annat kontrakt. Med inskränkt valbarhet måste man lämna sin plats i stiftsfullmäktige samma dag som flytten går.

Inskränkt valbarhet innebär en försämring av demokratin. Det är främmande för svensk valtradition och finns inte i de sekulära politiska valen. Endast Härnösands stift har valt att tillämpa detta i kyrkovalet 2013. Även om de flesta stift verkar inse det odemokratiska i denna inskränkning så riskerar möjligheten av dess tillämpning att kunna framkalla återkommande stridigheter i stiftet inför varje val. Låt oss slippa detta genom att återvända till tidigare formulering i kyrkoordningen och stryka 38 kap. 16 a §.

Rättvik den 16 juli 2013

Tomas Jansson (FiSK)

Britt Louise Agrell (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Birgit Friggebo (FiSK)

Gerd Gabrielsson (FiSK)

Christina Holmgren (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Karin Långström Vinge (FiSK)

Christer Kax Sundberg (FiSK)

Rune Wallmyr (FiSK)

Vivianne Wetterling (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:41
av Britt Louise Agrell m.fl.

Möjlighet att välja församling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utfärda tilläggsdirektiv till den utredning om utjämnningssystemet, kyrkans fastigheter och clearingfrågor som tillsatts den 5 mars 2013 innebärande att man inom utredningens ram också ska undersöka möjligheterna till en friare församlingstillhörighet.

Motivering

Frågan om en friare församlingstillhörighet har varit uppe i kyrkomötet under en följd av år. Motioner i ämnet har alltid avslagits, ofta på grund av svårigheter att reglera kyrkoavgiften.

I och med kyrkomötets beslut 2012 att det ska vara möjligt att delta i församlingsråd i en annan församling inom ett pastorat än den man är folkbokförd i, har ett viktigt steg tagits för att ge medlemmarna möjlighet till en friare församlingstillhörighet. På detta sätt har man i viss mån kommit till rätta med det storstadsproblem som varit att man tvingats byta församling om man flyttat tvärs över församlingsgränsen. Men detta gäller bara inom ett pastorat. Fortfarande är man inte valbar till församlingsråd i ett annat pastorat och man kan inte formellt tillhöra en församling i ett annat pastorat än där man är folkbokförd.

I samband med att man nu utreder utjämnningssystemet och clearingfrågorna borde det vara lämpligt att också infoga frågan om en friare församlingstillhörighet där andra komponenter än folkbokföring kan ges betydelse för valet av församling.

Uppsala den 15 juli 2013

Britt Louise Agrell (FiSK)

Birgit Friggebo (FiSK)

Inger Gustafsson (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:42
av Britt Louise Agrell m.fl.

Församlingsherde

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att 5 kap. 6 § 1 st kyrkoordningen ska ha följande lydelse:

Kyrkoherden får utse en präst som arbetar i en församling att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet i den församlingen. Denne/denna ska benämnas församlingsherde. Förordnandet ska avse den tid för vilken övriga ledamöter har valts. Kyrkoherden ska underätta församlingsrådets ordförande om förordnandet.

Motivering

Från 1 januari 2014 kommer ett stort antal tidigare samfälligheter att övergå till att vara ett pastorat med flera församlingar. I dessa församlingar ska enligt 5 kap. i kyrkoordningen finnas församlingsråd där kyrkoherden alternativt en ersättare enligt 5 kap. 6 § ska vara ledamot. I praktiken kommer den präst som på detta sätt är kyrkoherdens ersättare vara den som leder arbetet i församlingen på kyrkoherdens uppdrag.

I de diskussioner som varit efter kyrkomötets beslut har dessa präster haft ett flertal olika benämningar som exempelvis arbetsledande komminister, ledare för församlingen och till och med har man ansett att de skulle benämnas kyrkoherde. Det sistnämnda kräver som bekant omfattande kyrkoordningsändringar och är bland annat av denna anledning inte möjligt.

I många fall har det antagligen inte någon betydelse för den enskilda prästen vad han eller hon kallas. Däremot har det med säkerhet betydelse för församlingens medlemmar att man på ett enkelt sätt kan relatera till den präst som ersätter kyrkoherden som församlingens ledare. Detta gäller i synnerhet de medlemmar som inte har en nära anknytning och kan ha svårt att förstå de organisationsförändringar som skett.

Därför är det viktigt att man bestämmer en enhetlig benämning som anknyter till vederbörandes funktion att vara ”en herde för församlingen”.

Uppsala den 15 juli 2013

Britt Louise Agrell (FiSK)

Birgit Friggebo (FiSK)

Christina Holmgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:43
av Britt Louise Agrell m.fl.

Konfirmationens betydelse

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med stiftens göra en särskild satsning för att uppmärksamma konfirmationens betydelse.

Motivering

I nästan alla stift pågår eller har pågått en särskild satsning för att uppmärksamma människor på betydelsen av dopet. Dopet är naturligtvis enligt kristen tro grundläggande för oss människor och oerhört viktigt att uppmärksamma särskilt i vår tid där allt fler väljer sekulära ceremonier som man ser som alternativ till dop.

Oavsett alla kyrkans försök att uppmärksamma dopet står det ändå klart att de föräldrar som väljer att döpa sina barn i första hand är sådana som själva är konfirmerade. Detta faktum har exempelvis Svenska kyrkans analyschef Jonas Bromander gång på gång poängterat på grundval av sin forskning.

Detta innebär att det är minst lika väsentligt för kyrkan att uppmärksamma konfirmationen och den betydelse denna har för ungdomar och vuxna. I de flesta av våra församlingar pågår olika försök att ge människor möjlighet att på detta sätt komma i kontakt med kyrkan och få kännedom om kristen tro. Man ordnar olika slags läger för att komma i kontakt med ungdomar med olika intressen, man har vuxenundervisning, man satsar på unga ledare etc. Trots detta sjunker konfirmerationsfrekvensen stadigt.

Den satsning på undervisning och mission i alla åldrar som kyrkostyrelsen beslutat om kan med fördel kombineras med ett landsomfattande arbete för att på olika sätt uppmärksamma konfirmationens betydelse. Det är kyrkans skyldighet att ge människor möjlighet att få ta del av kristen tro och kyrkans verksamhet och liv. Det är särskilt viktigt att vi ger våra barn och unga den möjligheten!

Uppsala den 15 juli 2013

Britt Louise Agrell (FiSK)

Christina Holmgren (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Vivianne Wetterling (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:44
av Bertil Murray och Håkan Sunnliden

Folkets röst Guds Röst, en problematisering av demokratifrågan i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett fördjupat samtal kring de utmaningar som Svenska kyrkan ställs inför när hon som en kristen kyrka ska finna goda former för demokrati och delaktighet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet återkomma med konkreta förslag på en för Svenska kyrkan förändrad beslutsstruktur som bättre kan möta bland annat de utmaningar som motionen tecknar.

Motivering

På revolutionsdagen den 14 juli utropar Svenska dagbladet i sin ledare: "Det behövs mer Gud i kyrkan." Maria Ludvigsson tycks mena att Svenska kyrkan vid skiljandet från staten missade en historisk möjlighet att svara på människors längtan efter Gud.

Med den partipolitiska ordningen blev naturligt nog även politiken kvar. Svenska Kyrkan har exempelvis åsikter om miljö, socialförsäkringar [...], Israels säkerhetspolitik och biståndspolitik. Vill man däremot få veta vad samma kyrka anser om synden och förlåtelsen eller livet efter döden är det svårare.

Hon är inte ensam i sin kritik. Allt fler röster höjs mot dagens val- och beslutssystem i Svenska kyrkan. Man menar att det tillhör en förgången tid och befäster gamla maktpositioner i stället för att frigöra energi och vitalisera kyrkan. De kraftfullaste rösterna för ett bevarande av nuvarande system kommer från Svenska kyrkans egna förtroendevalda. Nästan alla inser dock att åren är räknade för besluts- och maktpapparatens sådana den är utformad i dag. En del av det uppbrott som redan sker från det partipolitiska systemet handlar sannolikt om att förbereda sig för nya och ännu okända förutsättningar.

Oavsett hur man ser på frågan om en önskvärd framtida besluts- och maktsstruktur, borde det finnas ett gemensamt intresse av en bred genomlysning av demokratins förutsättningar och tänkbara utformning i Svenska kyrkan. De olika uppfattningar som finns representerade i kyrkomötet skulle garantera en bredd i ett sådant arbete. Flera frågeställningar skulle i detta sammanhang kräva en fördjupad reflektion, till exempel följande:

Innebörden av demokrati eller folkstyre

1: démos = folket

Vilka som innefattas i "folket" har uppfattats olika genom tiderna. Varken i antikens Grekland eller i moderna demokratier har "folket" innefattat alla.

Formella inskränkningar har skett eller sker beroende på medborgarskap, kön, ålder, juridisk status, förmögenhet eller på andra sätt. I praktiken finns också sociala (klass-) och andra inskränkningar i förutsättningarna för att utöva demokratin. Möjligheten att räknas till "folket" i Svenska kyrkans demokratiska process avgörs bland annat av ålder (barn och ungdomar under 16 år saknar demokratiskt medinflytande) och bostadsort (en grupp tillhöriga till Svenska kyrkan bosatta i annat land likaså).

Hur ser vi som kristen kyrka på detta?

2: krátos = styre

Demokrati kan utövas på skilda sätt, till exempel genom direktdemokrati eller genom representativ demokrati. De båda modellerna har skilda för- och nackdelar och kombineras ofta på något sätt (så dock inte i Svenska kyrkan). Även när styret utövas på ett till formen korrekt sätt kvarstår möjligheten till missbruk när det handlar om innehållet. Varje demokratiskt styrelseskick behöver därför bedömas såväl utifrån form som innehåll. För en kristen kyrka ligger en särskild utmaning i att se till de särskilt utsattas behov, till den nedröstade minoritetens behov och, allra främst, att alla beslut fattas i lyhördhet för Guds vilja. Om de speciella förutsättningarna för kyrklig demokrati, se till exempel Ragnar Persenius i "Nådens budbärare: om den sakramentala folkkyrkan" (s. 218). Motsvarande utmaning finns i allt demokratiskt utövande (vissa värden är ej förhandlingsbara, får ej omintetgöras genom demokratiska beslut) men en alldeles särskild spänning finns inbyggd i utövandet av kyrklig demokrati.

Hur ser vi som kristen kyrka på detta?

Vox populi vox Dei (folkets röst Guds röst)

När Per Götrek som kristen kommunist år 1848 till svenska översätter och publicerar "Det kommunistiska manifestet" ersätter han uttrycket "proletärer i alla länder, förenen eder!" med orden "folkets röst är Guds röst" och griper tillbaka på ett gammalt latinskt talesätt. Han anknyter samtidigt till den ström i den kristna traditionen där härskare störtas och ringa människor upphöjs.

Samtidigt vet vi genom all vår samlade erfarenhet att också massorna/majoriteten kan fara vilse i sitt sökande. Den polske författaren Karol Irzykowski (1873–1944) uttrycker det med orden "När tusen människor säger samma sak är det antingen Guds röst eller en stor dumhet".

Från mänsklighetens samlade vishet kan såväl djupa sanningar som djupa lögnar hämtas. Efter att ha häktats säger aposteln Petrus vid förhöret inför rådet: "Man måste lyda Gud mer än människor." (Apostlagärningarna 5)

Hur ser vi som kristen kyrka på detta?

Makt korrumpierar

Det är en välkänd och sorglig erfarenhet att makt korrumpierar. Det måste därför ställas stora krav på makthavare. Om detta är alla demokrater överens. Jämför till exempel "Den som är väldigt stark måste också vara väldigt snäll." (Astrid Lindgren i *Känner du Pippi Långstrump?*, 1947) Jämför vidare "With great power comes great responsibility." (Stan Lee i *Spiderman*. Ursprungligen dock Voltaire 1694–1778).

För att sätta en gräns för makten (och korrruptionen) sker i alla demokratier regelbundna val med möjlighet att pröva hur makten utövas. Ibland också en maximering av antalet gånger man kan väljas till sin post (särskilt efterlängtad där

maktmissbruket är starkt). Trots den extrema risken för maktmissbruk måste makt utövas.

Mot 2013:44

I boken *The man born to be king* av Dorothy L Sayers ställer Simon Petrus frågan till Jesus:

Mästare, om jag förstår dig rätt, finns det ingen väg genom vilken en människa kan vinna makt och inte samtidigt korrumpas. Men om det är så, hur ska då Guds rike kunna återupprättas?

(London 1969 s. 87, egen översättning)

Hur ser vi som kristen kyrka på detta?

Till dessa frågeställningar kan läggas en rad andra. Svenska kyrkan har nu en unik möjlighet att

- ♦ dels i ödmjukhet bidra till ett fördjupat samtal om demokrati och dess förutsättningar (ett värde som aldrig kan tas för givet utan ständigt behöver återerövas),
- ♦ dels, i lyhördhet för Guds tilltal, i öppenhet för morgondagens utmaningar och i kärlek till de maktsvaga, söka nya former för hur makt och inflytande ska utövas i Svenska kyrkan.

Frågorna bör bli föremål för en djup och bred begrundan.

Uppsala den 14 juli 2013

Bertil Murray (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:45
av Bertil Murray

Distribution av valsedlar till valnämnderna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att från och med kyrkovalet 2017 låta distribuera alla valsedlar från tryckeriet direkt till respektive valnämnd.

Motivering

”Det här är ett j--la skitgöra. Rena stenåldern. Det värsta jag är med om under hela mitt liv som postutkörare. Det finns moderna tryckerier som delar upp valsedlarna och skickar allt automatiskt direkt dit de ska.”

Under förmiddagen i dag levererades 4 lastpallar med valsedlar för Frimodig kyrka för val till kyrkomöte och stiftsfullmäktige i Uppsala och Västerås stift. Omöjliga att rubba utan hjälpmedel. Med svetten rinnande men ändå med ett leende på läpparna baxar postutköraren in pallarna med valsedlar i lokalen där de ska förvaras i väntan på ompackning, adressering och ny transport till valnämnderna i pastoraten. (Uppskattningsvis en dags arbete för tiotalet ideella.)

Hur många postutkörare delar svetten och plågan med mannen i Uppsala? Hur många lastpallar transporteras runt i landet till ingen annan nytta än möjligen för oljeindustrin? Hur mycket negativ PR blir det sammantaget för en kyrka som uppfattas sakna såväl rationellt tänkande som medkännande med värkande ryggar?

Låt kyrkovalet 2013 vara sista gången då modellen med destruktiv och onödig omlastning av valsedlar äger rum. Inför från och med 2017 ordningen där valsedlarna distribueras från tryckeriet direkt till respektive valnämnd.

Uppsala den 17 juli 2013

Bertil Murray (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:46
av Bertil Murray

Rätten för av Svenska kyrkan utsända medarbetare att delta i kyrkliga val och att betala kyrkoavgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet återkomma med förslag som säkrar möjligheten för kyrkotillhöriga som av Svenska kyrkan sänds ut för tjänst i annat land att under sin utlandstjänstgöring i förekommande fall rösta i de kyrkliga valen.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att pröva möjligheten till en ny reglering som möjliggör för kyrkotillhöriga som av Svenska kyrkan sänds ut för tjänst i annat land, och som då inte kommer att tillhöra en svenskkyrklig församling att under sin utlandstjänstgöring betala kyrkoavgift i den församling från vilken de sänts ut.

Motivering

De båda förslagen till beslut härrör från två utsända medarbetare och presenterades i nedanstående insändare, införd i Kyrkans tidning våren 2013 av Kristina och Anders Göranzon, utsända medarbetare i Sydafrika.

Vi förlorade vår rösträtt i vår egen kyrka.

Den 9 januari, på Kristinas femtiotredje födelsedag, flyttade vi utomlands. Anders bosätter sig för tredje gången i Sydafrika. Kristina för andra gången. Vid dessa tillfällen har vi varit utsända av Svenska kyrkan. Eftersom vi inte behövt ansöka om medlemskap i Svenska kyrkan vid hemkomsten förmodar vi att vi varit medlemmar/tillhöriga även under utlandsvistelsen.

Under januari månad 2013 har vi fått två brev från Sverige, som vi särskilt vill nämna. Det första kom från försäkringskassan. I brevet står: "Du är fortsatt registrerad hos försäkringskassan under din utlandsvistelse. Det beror på att du arbetar åt Svenska kyrkan."

Brevet berättar sedan att alla som arbetar utomlands för svenskt trosamfund eller svensk ideell organisation som bedriver biståndsverksamhet kan fortsätta att vara registrerad hos försäkringskassan, om utlandsvistelsen beräknas vara längst fem år. Den så kallade femårsregeln.

Det andra brevet kom till vår särskilda postadress i Sverige. Från skatteverket. Brevet berättar hur vi ska göra för att fortfarande få finnas med i den allmänna röstlängden.

Men när det gäller Svenska kyrkan, som vi tillhör sedan 1960 och även är anställda av, kommer inget brev. För i samma ögonblick som vi flyttar utomlands händer två saker:

1. Vi kan inte längre bidra med kyrkoavgift. Den följer ju med skatten och vi kommer inte att betala skatt i Sverige.

2. Vi får inte rösta i kyrkovalet. Inte ens till kyrkomötet.

Så vår fråga till någon som vet, lyder: Är vi fortfarande med i Svenska kyrkan?

I så fall: Hur ska vi då kunna bidra med kyrkoavgift? Och varför får vi inte rösta? För det är väl inte så att det råder ett överskott av röster, när valsedlarna i kyrkovalet räknas ihop?

Våra förslag:

A: Någon som sitter i kyrkomötet får motionera om en ändring i kyrkoordningen, om det behövs.

B: Skriv på Svenska kyrkans hemsida att alla som bor utomlands och tillhör Svenska kyrkan kan höra av sig genom ett särskilt formulär och därefter få bli inskrivna i röstlängden. Samt att även få möjlighet att bidra med kyrkoavgift.

Det är en fråga om demokrati.

Det är en fråga om kyrkosyn.

Det är en viktig fråga.

Frågorna som artikelförfattarna lyfter upp rör i första hand dem som sänds ut inom ramen för Svenska kyrkans internationella arbete.

Att medarbetare som likt de båda författarna till debattartikeln under sin utlandstjänst kvarstår som kyrkotillhöriga i Svenska kyrkan är utom allt tvivel. De fortsatta nära banden med Svenska kyrkan är för dem synnerligen viktiga. De tar sig uttryck bland annat genom de utsändas resebrev, genom sändande församlings regelbundna förböner och genom hemkomsträffar. Men de båda punkter som artikelförfattarna berör pekar på hur relationen ur en annan synpunkt kraftigt försvagas under utlandstjänsten.

De frågor som motionen aktualiserar har redan tidigare varit föremål för bearbetning, dock utan resultat. I Utlandskyrkan – struktur och delaktigt (Svenska kyrkans utredningar 2009:1), finns på sidan 119 i betänkandet följande förslag:

Utredningens förslag: De som tillhör en utlandsförsamling och inte är folkbokförda i Sverige ska via församlingen betala en avgift till Trossamfundet Svenska kyrkan. *Även övriga kyrkotillhöriga som inte är folkbokförda i Sverige ska ges möjlighet att genom en avgift vara med och ta ett ekonomiskt ansvar för Svenska kyrkan.* [Motionärens kursivering]. Hur detta i praktiken ska hanteras blir en uppgift för kyrkostyrelsen och Rådet för utlandskyrkan att arbeta vidare med.

I skrivelsen till KM 2011, 2011:5, angav kyrkostyrelsen att man inte lämnade något förslag om kyrkoavgift för bosatta utomlands. Det fanns frågor som behövde utredas vidare och man ämnade återkomma till KM 2012. Något sådant förslag har dock, så vitt jag förstår, inte inkommit från kyrkostyrelsen.

Vad gäller frågan om rösträtt vid de allmänna kyrkliga valen kompliceras frågan möjligen av beslutet vid 2012 års kyrkomöte, om indirekt val via utlandsförsamlingarnas kyrkoråd av två ledamöter i KM. Den ordningen låter sig inte överföras till den grupp som skribenterna av debattartikeln företräder.

Det är uppenbart att det här handlar om ett mycket litet antal medarbetare, antalet utsända som skulle omfattas av en ny reglering kan för närvarande räknas i tvåsiffriga tal. Detta innebär inte att frågan kan nonchaleras. Det är ett gott och rimligt önskemål att de som i sina tjänster företräder Svenska kyrkan också ges möjlighet att uttrycka denna tillhörighet genom deltagande i de kyrkliga valen och genom att betala av kyrkan/församlingen fastställd kyrkoavgift.

Uppsala den 8 juli 2013

Bertil Murray (FK)

Kyrkomötet

Motion 2013:47

av Lennart Sacrédeus och Margit Borgström

Solidaritet med det ofödda barnets rätt till liv som en egen skyddsvärd individ

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att ta fram hur Svenska kyrkan ska ge uttryck för det ofödda barnets rätt till skydd av sitt liv och hur det ska komma till uttryck, i ord och handling, i kyrkans liv och opinionsbildning.

Motivering

Femte budordet att "Du ska inte dräpa" (2 Mosebok 20:13) klargör att människan, enligt Guds vilja och lag, inte har rätt att ta någon annan människas liv, direkt, avsiktligt eller indirekt.

Det mänskliga livet ska absolut respekteras och skyddas från och med konceptionsögonblicket. Från och med det första ögonblicket av sin existens ska en mänsklig varelse få sina personliga rättigheter erkända, däribland varje oskyldig varelses okränkbara rätt till liv.

Den Heliga Skrift talar nämligen uttryckligen om det ofödda barnet vid flera tillfällen:

Förrän jag danade dig i moderlivet utvalde jag dig, och förrän du lämnade modersskötet, helgade jag dig. (Jeremia 1:5)

Benen i min kropp var inte gömda för dig. När jag bereddes i det fördolda, när jag bildades i jordens djup. (Psaltaren 139:15)

Även enligt den svenska statliga utredningen om det ofödda barnet (SOU 1989:51) framhålls kvinnan och fostret som två individer som är skyddsvärda, där fostret inte enbart är som en del av moderns kropp utan en egen person med egna rättigheter.

Varje oskyldig mänsklig individs oförytterliga rätt till liv utgör en grundläggande beståndsdel i samhället och dess lagstiftning om den ska vara förenlig med femte budordet och FN-stadgan om de mänskliga rättigheternas artikel 3: "Var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet."

Eftersom fostret ska betraktas som person från och med konceptionen ska dess integritet försvaras. Det ska omhändertas som alla andra människor och ha rätt till sjukvård, vård och omhändertagande. Rättsligt beskydd ska därför ges.

Barnets utveckling från befruktning till födsel visar på att ingen av oss blivit människa utan att genomgå en rad olika utvecklingsstadier allt sedan befruktningen och där varje skede och skeende utgör en förutsättning för de påföljande. Det går med andra ord inte att säga att det ofödda barnet är skyddsvärt och ska

värnas först från en senare tidpunkt – i och med att den tidiga utvecklingen är själva förutsättningen för att ha nått till detta senare stadium.

Talet om att fostret är ”ett liv i vardande”, vilket angivits i media (bland annat Dagen Debatt 2013-07-18) som en position från kyrkokansliet i samtal om abort med organisationen MRO, Människorätt för ofödda, är ohållbart då det går emot det uppenbara biologiska faktum att det mänskliga livet redan börjat.

Befruktningen

Varje mänsklig varelse börjar som en enda cell som formas när pappans spermie smälter samman med mammans ägg. När befruktningen ägt rum har en helt unik individ uppstått som äger förmåga att utvecklas vidare. Eftersom föräldrarna är människor av arten *Homo sapiens* är den nya varelsen också en människa. All information som formar individen genetiskt finns lagrad i den första cellen.

1 vecka

Det befruktade ägget delar sig kontinuerligt i celler och efter bara 3–4 dagar bildar cellerna en så kallad morula. Endast 0,15 mm stor rör sig morulan genom äggledaren mot livmodern.

2 veckor

Åtta dagar efter befruktningen ”landar” morulan i livmodern stannar där. Detta kallas implantation. Egentligen borde mammans kropp stöta bort inkräktaren eftersom den är en främmande kropp som kommer för att ta plats i kvinnan. För att detta inte ska ske producerar embryot hormonämnen som signalerar ”stopp – jag är en egen individ men stöt inte bort mig”.

3 veckor

Embryot växer och efter 3 veckor är det 3 mm långt och tre så kallade ”groddblad” har utvecklats. Bara några dagar senare blir huvud, hjärna, bröstkorg och ryggrad synliga.

4 veckor

Hjärtat börjar slå och det slår normalt ungefär 113 gånger per minut. Smärtkänselfkroppar börjar bildas runt munnen på embryot.

5 veckor

Efter 30 dagar, bara två veckor efter utebliven menstruation, är embryot cirka 5 mm långt och har en hjärna med mänskliga proportioner, ögon, öron, mun, njurar, lever, en kroppspulsåder och ett hjärta som pumpar blod som det själv producerat. 10 000 nervceller bildas varje minut. Ögonen finns synliga hos embryot efter cirka 30 dagar. Ögonen sluts när fostret är tolv veckor och öppnas inte igen förrän i 20:e veckan.

6 veckor

Små fingrar börjar framträda och bara någon vecka senare bildas de individuella fingeravtrycken. Om man snuddar vid embryots mun drar det reflexmässigt tillbaka huvudet.

7 veckor

Från fjärde till åttonde veckan växer embryot från 5 mm till 40 mm. Efter 40 dagar kan hjärnvågor mätas med EEG. Barnets skelett är komplett men består

av brosk som nu börjar förvandlas till ben. Hickningar har observerats vid den sjunde veckan.

Mot 2013:47

8 veckor

Kroppen är nu i allt väsentligt färdig. Alla organ finns där även om de inte är färdigutvecklade än. Vid den här tiden börjar barnet att röra sig men det dröjer flera veckor till innan rörelserna är så starka att de kan uppfattas av mamman. Beröring av embryot framkallar käkrörelser, griprörelser och pekanden med tårna. Vid den åttonde veckan uppvisar 75 procent av embryona högerhandsdominans. Trots att det inte finns någon luft i livmodern uppvisar embryot oregelbundna andningsrörelser vid den åttonde veckan. Embryot har nu mer än 90 procent av de delar som vuxna personer har och kallas från och med nu för foster.

9 veckor

Fostrets fötter är omkring 2 mm långa. Musklerna börjar ta form. Fostret börjar suga på tummen och kan svälja fostervatten. Även stämbanden har börjat bildas.

10 veckor

Mellan den nionde och tionde veckan ökar fostrets kroppsvikt med 75 procent. Man kan ana början till mjölkttänder. Fostret gäspar och öppnar och stänger munnen ofta. Unika fingeravtryck framträder med mönster som kan användas för identifiering genom hela livet.

11 veckor

Man kan nu se skillnad på de yttre könsdelarna. Näsan och läpparna är helt utvecklade.

12–16 veckor

Mellan den elfte och tolfte veckan ökar fostrets vikt med nästan 60 procent. Fostrets mun är täckt av smaklökar. Fostret rör sig spontant och vrider på huvudet och rör på fingrarna. Snuddar man nu vid fostrets mun vänds huvudet mot retningen på grund av den så kallade sugreflexen. Flickfoster uppvisar oftare käkrörelser än pojkfoster. Fostret börjar vända sig spontant i livmodern. Det första håret syns. Hjärtat pumpar 28 liter blod/dygn.

16–20 veckor

Bronkialträdet i andningssystemet är nu nästan fullständigt. Ett skyddande vitt ämne, som kallas vernix caseosa, täcker nu fostret. Vernix skyddar huden från att bli irriterad av fostervattnet. Från den 19:e veckan börjar fostrets rörelser, andning och hjärtrytm följa regelbundna cykler. Nu kan man börja känna att fostret rör sig. Barnet kan särskilja olika smaker i fostervattnet och de flesta föredrar söta smaker.

20–24 veckor

Mellan vecka 21 och 22 efter befruktningen börjar lungorna få förmåga att andas luft. Detta anses vara gränsen för livsduglighet eftersom det blir möjligt att överleva utanför livmodern för vissa foster. Nu väger barnet omkring 450 gram och lägger på sig ungefär 80 gram i veckan. Man kan fastställa födelsedatum med en veckas felmarginal åt vart håll. Barnet hickar ofta och mamman kan känna ett rytmiskt dunkande som håller på en stund. Både huvudhår och ögonbryn är tydliga. Barnet kan höra från och med den 20:e veckan. Innerörat är helt färdigt

och fostret hör ljud från moderns kropp såsom hjärta och mage. Men utöver det hör fostret sin mammas röst och lär sig att känna igen den.

24–28 veckor

Vecka 24 öppnas ögonen igen och fostret reagerar på plötsliga, höga ljud med att blinka. Denna reaktion utvecklas vanligen tidigare hos flickfoster. Många forskare hävdar att om man utsätter fostret för höga ljud under en längre period kan det försämra fostrets hälsa. Vid vecka 26 producerar ögonen tårar. Barnet har nu förmåga att känna doft. Pupiller reagerar på ljus och barnet gör ofta kullerbyttor i magen.

28–32 veckor

Alla sinnen är nu utvecklade och barnet reagerar på skarpa ljud och ljus utifrån. Det väger cirka ett kilo och är omkring 35 cm långt. Barnet kan röra sig med sådan kraft att mamman kan "tappa andan" när barnet får in en fullträff. I vecka 30 förekommer andningsrörelser hos fostret cirka 30–40 procent av tiden. Barnet kan även skilja på högfrekventa och lågfrekventa ljud och det reagerar olika på olika sorters musik.

32–36 veckor

De smakämnen som fostret utsatts för under graviditeten verkar påverka vad det tycker om efter födsel. Till exempel så tyckte barn till mödrar som åt lakrits om lakrits medan de som inte utsatts för smaken ogillade lakrits. Vid vecka 32 börjar riktiga alveoler bildas i lungorna och vid vecka 35 kan barnet gripa ordentligt. Barnets längd är nu omkring 40 cm och det väger från 1,7 till 2,2 kilo. Barnet reagerar olika på olika röster. Ett barn som föds efter vecka 34 brukar enligt erfarenheten kunna överleva utan komplikationer.

36 veckor fram till födsel

Barnet börjar nu lägga sig till rätta i förlossningsställning. Det kan komma förvärringar som modern kan använda för att öva inför förlossningen. Kroppsfettet fortsätter att utvecklas men barnet är nu färdigt att möta världen. Fostret sätter igång värkar genom att frigöra stora mängder av ett hormon kallat östrogen. Värkarna är kraftiga sammandragningar i livmodern, vilket resulterar i förlossningen. Barnet föds.

(Fakta är hämtade från Lennart Nilssons *Ett barn blir till*, 1990. *How you began* (SPUC) London. *Incitament* nr 2/99 Eriksson & Gradin. www.ehd.org)

Kamp mot orättvisor och hunger, mot dödsstraff – men för livet och skapelsen som Guds goda gåvor – tillhör områden som Svenska kyrkan prioriterar i sitt samhälls- och opinionsarbete nationellt och internationellt.

Kampen mot den orättvisa det innebär att livet släcks för ofödda barn, i Sveriges fall runt 38 000 gånger per år eller totalt för runt en miljon ofödda barn sedan nuvarande abortlagstiftning infördes 1974, är en naturlig och integrerad del i det solidaritetsarbete för livet som Svenska kyrkan redan bedriver.

Detta behöver komma till ett tydligare uttryck.

Vi lever dessutom i ett land, där det i stort sett inte finns några adoptioner av svenska barn, fast det finns så många svenska föräldrapar som inte vill något högre.

På olika sätt kan alltså stift, församlingar och grupper av enskilda medlemmar runtom i vår kyrka delta i det grundläggande kristna solidaritetsarbete, i enlighet

med femte budordet och andra delar av den Heliga Skrift samt FN-stadgan om de mänskliga rättigheternas artikel 3, till skydd för livet, livets okränkbarhet och helighet – när det är som skörast och mest försvarslöst.

Mot 2013:47

Mora och Uppsala den 19 juli 2013

Lennart Sacrédeus (KR)

Margit Borgström (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:48
av Lennart Sacrédeus och Margit Borgström

Gemensamma valsedlar i kyrkovalen

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen om att ändra det kyrkliga valsystemet så att samtliga nominerade kandidater vid val till kyrkofullmäktige, stiftsfullmäktige och kyrkomöte förs upp på en gemensam valsedel.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att Svenska kyrkan ansvarar för att de gemensamma valsedlarna trycks och distribueras till vallokalerna.

Motivering

I arbetet för att få mer levande och aktiva församlingar inom Svenska kyrkan behövs även en förändring av valsystemet så att församlingsborna inte röstar uteslutande på listor från nomineringsgrupper, utan enbart på personer.

Med renodlade personval kan väljarna stödja goda kandidater oavsett bakgrund och varifrån de nominerats, detta till skillnad från i dag då kyrkovalen innebär att medlemmarna måste ta en valsedel med företrädare för en viss nomineringsgrupp.

Det skulle innebära att samtliga nominerade kandidater förs upp på en gemensam valsedel, ett uttryck för att vi alla tillhör samma kristna kyrka, varefter väljaren får markera de tre kandidater han eller hon vill stödja, oavsett vilken nomineringsgrupp de eventuellt skulle tillhöra. Inget hindrar nämligen att den enskilde kandidaten anger sin tillhörighet till en specifik nomineringsgrupp genom att markera dess förkortning inom parentes efter sitt namn.

Ekumeniskt är det synnerligen svårt att finna stöd för att vår kyrka baserar sina val av förtroendevalda renodlat på nomineringsgrupper och att väljaren därför måste acceptera ett helt paket – i stället för att kunna rösta på flera personer hämtade från olika nomineringsgrupper. Rätten att personrösta på tre personer är knutet till valsedeln och därmed också i praktiken till samma nomineringsgrupp.

Det går ju inte heller att frigöra sig ifrån det mindre smickrande faktum i ett ekumeniskt perspektiv att tre av dagens nomineringsgrupper ytterst styrs av en sekulär partistyrelse, som i fallen S, C och SD.

Det ger Stefan Löfven (S), Annie Lööf (C) och Jimmie Åkesson (SD) tillika rollen som uppenbarligen högsta teologisk auktoritet, något som veterligt inte uttryckligen ingick i kompetensbeskrivningen vid deras ordförandeval.

Varken i ett nationellt eller i ett internationellt kyrkligt perspektiv är detta ett system som imponerar eller baseras på respekt för teologisk kunskap.

Den tiden borde alltså vara förbi när den förtroendevalde kan hänvisa till sin nomineringsgrupp och inte stå för sitt personliga ställningstagande och ansvar vid ett beslut. I arbetet att främja gudstjänstlivet som församlingens centrum, en tydligare familjesatsning i kyrkan, stärkt diakoni samt i att finna former för hur frivilliginsatser kan uppmuntras mer är det alltså av stor vikt hur valsystemet ser ut.

Med gemensamma valsedlar kan därmed också antalet tryckta valsedlar fortsätta att minska och det högst väsentligt, en verklig miljöförbättring. Redan 2013 års kyrkoval medför en reducering från 147 miljoner tryckta valsedlar ned till 111 miljoner, detta i ett kyrkoval med färre än en miljon deltagare per val.

Dessutom borde tiden vara mogen för Svenska kyrkan själv, inte nomineringsgrupper eller enskilda kandidater, att ta ansvar för att de gemensamma valsedlarna trycks och distribueras till vallokalerna.

Samtliga, inte en del, av Svenska kyrkans förtroendevalda, borde med andra ord väljas, utifrån ett personligt förtroende som kristen och församlingsbo, i form av renodlade personval. Det skulle sluta låsa in oss väljare att uteslutande rösta på en viss nomineringsgrupp, utan ge oss rätten att rösta på goda kandidater från olika nomineringsgrupper – och det samtidigt i ett och samma val.

Mora och Uppsala den 19 juli 2013

Lennart Sacrédeus (KR)

Margit Borgström (KR)

Kyrkomötet

Motion 2013:49

av Lennart Sacrédeus och Karl-Gunnar Svensson

Kyrkomötets ansvar för ekumeniken och Lutherska världsförbundet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att redovisa vad 2009 års kyrkomötesbeslut i äktenskapsfrågan lett till för konsekvenser för Svenska kyrkans ekumeniska samverkan och ställning nationellt och internationellt, inklusive den splittring den medfört inom Lutherska världsförbundet.

Motivering

Vikten av ekumenik, samverkan med och närheten till andra kristna trossamfund, förtjänar att få en framskjuten plats som ett synnerligen angeläget ämne i kyrkovalet den 15 september. Hur vill vi att Svenska kyrkan ska agera och framträda i förhållande till andra kyrkor och trossamfund – hemma i Sverige och internationellt, lokalt i församlingen likväl som inom organ som inte minst Sveriges Kristna Råd, Lutherska världsförbundet och Kyrkornas världsråd?

Ekumeniken handlar om gemenskap mellan oss kristna, att vi har en gemensam Herre och Gud, att vi är syskon i Kristus utifrån en delad tro och gudstillit. I ett vidare perspektiv berör också ekumeniken en nyttig, och vill jag påstå, nödvändig, påminnelse om att varje kyrka och samfund är insatt i ett större teologiskt trosmässigt sammanhang. Därför kan ingen kyrka vara sig själv nog, utan hänsynstagande till andra kristna samfund.

Den ödmjukheten saknade bevisligen majoriteten hösten 2009 i kyrkomötet – främst företrädd av nomineringsgrupperna S, C, M (numera Borgerligt alternativ), ÖKA, POSK samt MPSK och ViSK – som låg bakom beslutet att gå ifrån den allmänkyrkligt förankrade teologiska synen, som kyrkan alltid tidigare burit, om äktenskapet som en unik förening mellan en kvinna och en man för inbördes kärlek, barnens trygghet och samhällets fortbestånd, allt med en grund i den bibliska synen på skapelsen och skapelseordningen.

Att Svenska kyrkan avvikit från denna teologiska hållning, och nu deklarerat att ett bröllop i luthersk kristen mening ska omdefinieras könsneutralt, liksom riksdagen gjorde tidigare samma år, har lett till att hon medverkat till att trasa sönder och splittra den världsvida lutherska kyrkofamiljen i Lutherska världsförbundet, LVF. Den växande Mekane Yesuskyrkan i Etiopien, en gång grundad av svenska EFS-missionärer, har efter kyrkomötets oekumeniska beslut 2009 nu förklarat att man inte längre delar kyrkogemenskap med Svenska kyrkan och Evangelical Lutheran Church in America, ELCA, det största lutherska kyrkosamfundet i USA och inom vars led den svenskamerikanska Augustanasynoden (1860–1960) inleddes.

Den skarpa markeringen, att upphöra att se varandra som systerkyrkor, har den etiopiska lutherska kyrkan fattat efter det att kyrkomötet i Sverige och ELCA intagit liknande ställningstagande, det vill säga att inte längre hävda den unika relationen mellan man och kvinna som det bibliska äktenskapets grund.

Mekane Yesuskyrkan, snart LVF:s största medlemskyrka då hon till skillnad från Svenska kyrkan får fler och fler medlemmar, hade under ett antal år innan kyrkomötesbeslutet 2009 varnat för en sådan utveckling inom den världsvida lutherdomen då man, på goda grunder, ser och inser äktenskapets grundläggande roll för kyrka och samhälle.

Den etiopiska systerkyrkan vädjade därför inom LVF för en tankepaus, teologisk reflektion samt att inget beslut skulle fattas inom ett antal år för att ge tillfälle till att ömsesidigt mer lyssna till varandra. Just detta ekumeniska perspektiv och hänsynstagande internationellt, och även här hemma i Sverige, i förhållande till andra kristna trossamfund utgjorde grunden för den motion som skrevs till kyrkomötet i äktenskapsfrågan 2009 för nomineringsgruppen Kristdemokrater i Svenska kyrkan (KR).

Mora och Varberg den 19 juli 2013

Lennart Sacrédeus (KR)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:50
av Lennart Sacrédeus

Familjeperspektivet i en folkkyrka med barndop

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att underställa samtliga kyrkliga beslut på nationell nivå ett familjeperspektiv.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en genomgång och utvärdering av på vilket sätt familjeperspektivet och familjens kristna trosöverföring till sina döpta barn kommer till uttryck i kyrkoordningen.

Motivering

Inom Svenska kyrkan är normalt sett barndopet vägen in i kyrkans gemenskap och som grund för medlemskapet. Det innebär att för hem och familj och församling är det en uppgift att ta ansvar för att det döpta barnet får växa upp i en kristen trosmiljö samt i ord och handling får kunskap om den kristna läran och det kristna livet.

Församlingen kan alltså inte ensam bära detta ansvar, men har enligt Bibeln och kyrkoordningen en oavvislig plikt och ansvar för att skapa förutsättningar för det döpta barnet att leva i dopet och bistå med att kunna utveckla en tillit till Gud, så att dopet personligen kan bekräftas i konfirmationen i 15-årsåldern.

Detta sker genom en rad olika verksamhetsformer och gudstjänstliv i församlingarna, men måste hela tiden rymma ett familjeperspektiv för att ge barnet stöd att leva som kristen i hemmets miljö och föräldrarna verktyg att hjälpa barnet att upptäcka och uppleva den kristna trons rikedom och sanning.

Det döpta barnets föräldrar har alltså en mycket viktig uppgift att fylla för denna vandring. Församlingens ansvar är att stödja föräldrarna, modern och fadern, att ge sitt döpta barn trons redskap för att bekräfta dopet.

I själva folkkyrkotanken ligger att en stor del av folket, och därmed också de enskilda familjerna och hemmen, tillhör en och samma kyrka – och därmed delar en gemensam religiös tro och andlig erfarenhet.

I hemmet och genom föräldrarna, även inom släkten, binds ofta de andliga banden samman i en trosförmedling och trosöverföring från generation till generation. Så har den evangelisk-lutherska folkkyrkan i Sverige sett den kristna tron förmedlas vidare fram till idag med fler än två tredjedelar av de svenska medborgarna tillhöriga trossamfundet Svenska kyrkan.

I kyrkans uppgift ligger att utrusta och underlätta för föräldrarna att utveckla ett familjens eget andakts- och böneliv, ge barnen en kristen fostran och underlätta trosöverföringen och trosförmedlingen från föräldragenerationen till de döpta barnen.

Familjeperspektivet behöver därför tydligare komma in i kyrkans verksamhet och inriktning, så även på den nationella nivån och dess framtidssatsningar/analyser,

Mot 2013:50 särskilt i ljuset av att barndopet är för de allra flesta den vanliga och naturliga vägen in i Svenska kyrkan som tillhörig och en del av vår kyrkas gemenskap.

Mora den 20 juli 2013

Lennart Sacrédeus (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:51
av Lennart Sacrédeus

Jourhavande präst kvar inom larmnumret 112

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uttala sitt stöd för att Jourhavande präst ska vara kvar inom larmnumret 112.

Motivering

Jourhavande präst får varje natt fem till sex samtal som handlar om självmord, där någon mår så dåligt i själen att denne inte vill leva längre. I juli månad föreslog dock regeringens utredare kring SOS Alarm, Marie Hafström, att möjligheten att nå jourhavande präst direkt via larmnumret 112 ska tas bort.

Hennes motivering till denna slutsats är syftet att, vad man kallar, ”renodla” 112-numret till att gälla utlarmningstjänster som ambulans och brandkår. Därmed skulle tjänster som utredaren ser är av ”servicekaraktär”, som Jourhavande präst och Giftinformation, tas bort från larmnumret.

På goda grunder anser samordnaren för Jourhavande präst, prästen Monica Eckerdal i Göteborg, att ifall förslaget blir verklighet skulle det innebära ”en katastrof för samhällets mest utsatta”. Hon ser det inträffade som en oroande utveckling och varnar för att samhället och Jourhavande präst kommer att missa människor i verklig nöd. Dessutom kan verkligt fattiga, utan telefonabonnemang, bara ringa 112.

Till bilden hör också att Jourhavande präst kom till för att vara självmordsförebyggande. Att ta bort denna funktion från alarmnumret 112 rimmar därmed illa med regeringens nollvision för självmord.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har redan lämnat in sitt remissvar och är där kritiska till förslaget att jourtelefonen flyttas. De påpekar att det är av stor vikt att människor i kris snabbt kan få tillgång till stöd och att man inte ska överskatta människors förmåga att i pressade situationer komma ihåg olika telefonnummer.

Svenska kyrkans remissvar väntas gå i samma riktning och skulle kunna få en extra förstärkning genom att hela kyrkomötet, som kyrkans högsta beslutande organ, uttalade sig i frågan – till stöd för att Jourhavande präst ska vara kvar inom larmnumret 112.

Mora den 21 juli 2013

Lennart Sacrédeus (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:52
av Hans-Olof Andrén

Redovisningens verksamhetsindelning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en redovisningsmodell för församlingar och pastorat som överensstämmer med Svenska kyrkans förståelse av den grundläggande uppgiften.

Motivering

Kyrkans redovisningskommitté (KRED) har beslutat att samtliga ekonomiska enheter på lokal nivå senast från och med verksamhetsåret 2014 ska redovisa sin verksamhet enligt en ny modell, "Modell för verksamhetsindelning 2011". Församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission ska enligt den nya redovisningsmodellen få genomslag på så vis att all verksamhet delas upp i dessa fyra delar. Detta är möjligen en intressant teoretisk tankelek som dock bygger på en missuppfattning. De fyra "delarna" är aspekter på församlingens verksamhet, inte verksamhetsgrenar i sig själva, och en mängd verksamheter kan ses ur flera av dessa aspekter.

Ett enda exempel: "Våga sjunga-körer", det vill säga kyrkokörer för personer som inte vågat eller trott sig kunna sjunga men gärna skulle vilja. Bokförs som gudstjänst? Självklart, kören sjunger uteslutande i gudstjänsten. Bokförs som undervisning? Tveklöst, människor som aldrig sjungit förut lär sig att sjunga i kör och lär sig mer om den kristna tron. Bokförs som diakoni? Absolut, många får ett nytt socialt sammanhang och kanske ett stärkt självförtroende. Bokförs som mission? Självfallet, kören lockar många med en svag relation till kyrkan och för dem in i gudstjänstsammanhanget. Kanske vill till och med personer delta som inte är medlemmar i Svenska kyrkan eller något annat kyrkosamfund.

Den största bristen med dagens redovisning är inte verksamhetskategorierna (musik, barn, ungdom, konfirmander etc.) utan att personalkostnaderna inte fördelas ut på kategorierna. Om detta åtgärdas behöver inte dagens system förändras i grunden. Den beslutade nya verksamhetsindelningen kommer med säkerhet att leda till en kaotisk flora av lokalt konstruerade konstlade verksamhetsuppdelningar. I många fall kommer det att bli svårt att få en samlad bild av pastoratets kostnader för till exempel musik eller ungdomsverksamhet. Under många år kommer det också att bli omöjligt att jämföra kostnader för till exempel gudstjänster och diakoni mellan olika ekonomiska enheter. Jag anser därför att det är dags för kyrkostyrelsen att ingripa, och jag föreslår att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utarbeta en redovisningsmodell för församlingar och pastorat som överensstämmer med Svenska kyrkans förståelse av den grundläggande uppgiften.

Brämön den 16 juli 2013

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:53
av Hans-Olof Andrén

Antalet ledamöter i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att kartlägga konsekvenserna av en minskning av antalet kyrkomötesledamöter till 201.

Motivering

Svenska kyrkan har ett jämförelsevis stort högsta beslutande organ med 251 ledamöter och 14 biskopar. Den norska kyrkans kyrkomöte har 116 ledamöter, och den finska evangeliskt lutherska kyrkans kyrkomöte har 109 ledamöter. En så stor kyrka som den engelska anglikanska kyrkan har 469 ledamöter, varav 226 i lekmannahuset.

Kyrkomötets storlek har debatterats många gånger. Svenska kyrkans demokratiutredning tog upp frågan, dock utan att enighet om en ändring kunde uppnås. Utredningen lade därför inget förslag i frågan. Frågan aktualiseras nu igen av de problem som kyrkomötets storlek innebär för möjligheten att hitta alternativa lokaler under den tid universitetsbyggnaden i Uppsala ska renoveras.

Argumenten för och emot en minskning av kyrkomötet är välkända. Argumenten för en minskning har framför allt varit minskade kostnader och möjligheten att ta till vara alla ledamöters kunskap och kompetens (ibland lite nedlåtande uttryckt som bereda ”meningsfull sysselsättning” åt ledamöterna, som om det vore ledamöterna som behövde kyrkomötet, inte tvärt om). Argumenten mot en minskning har framför allt varit minskad representation, vilket ibland har förutsagts gå ut över andelen unga ledamöter och också förmodats öka andelen män i kyrkomötet.

När kyrkomötet fick sin nuvarande organisation år 1983 var det trossamfundet Svenska kyrkans högsta beslutande organ men samtidigt en statlig myndighet, och organisationen var i mycket utformad med riksdagen som modell. Sedan år 2000 har kyrkomötets status som myndighet upphört. Härtill kommer att Svenska kyrkan inte har samma storlek som när den nuvarande organisationen infördes år 1983. Det året hade kyrkan 7,687 miljoner medlemmar, år 2012 var antalet 6,447 miljoner, en minskning om 16 procent. Räknat i andelen tillhöriga av befolkningen är förstås minskningen mycket större, 27 procent (från 92,0 procent till 67,5 procent). Mot bakgrund av denna utveckling och de besparingar på alla nivåer i kyrkan som detta framtvingar är det inte orimligt att också kostnaderna för kyrkomötet ses över. Kyrkomötet kan inte gärna vara fredat när församlingar, pastorat och stift måste spara.

Det har tidigare föreslagits att kyrkomötet ska minskas till 151 ledamöter. Detta förefaller vara en omotiverat kraftig minskning. Men en minskning med 20 procent, till 201 ledamöter, borde kunna vara hanterlig för nomineringsgrupperna

Mot 2013:53 och får troligen inte några besvärande konsekvenser för kyrkomötets arbetskapacitet. Jag föreslår därför att kyrkostyrelsen får i uppdrag att närmare granska vad en sådan minskning skulle få för arbetsmässiga konsekvenser för kyrkomötet och vilka kostnadsbesparingar som kan förväntas.

Brämön den 11 juli 2013

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:54
av Irene Gustafsson

HBT-certifikat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmuntra alla stift att sträva efter att i möjligaste mån genomföra HBT-certifikat på arbetsplatser i Svenska kyrkan.

Motivering

Många organisationer har HBT-certifierat sina arbetsplatser, till exempel många arbetsplatser inom sjukvården. Det innebär att arbetsplatserna arbetar strategiskt i syfte att erbjuda en god arbetsmiljö för anställda och ett respektfullt bemötande av människor från ett HBT-perspektiv. Oavsett åsikt i denna fråga så bör man som anställd välja sina ord utan att sära någon. Det är bra om även Svenska kyrkan kan ta i denna fråga och vara banbrytande och ett föredöme. Det är en fråga som är viktig och bör vara lättare att genomföra eftersom pastoraten blir större och bärkraftiga.

Boden den 15 juli 2013

Irene Gustafsson (S)

Kyrkomötet
Motion 2013:55
av Anna-Sara Walldén

Vem är Svenska kyrkan?

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utifrån motionens frågeställningar formulera en policy, gällande nationell nivå, för hur Svenska kyrkans namn används på nätet.

Motivering

Internet och sociala medier är en allt viktigare del av många svenskars liv. Därför är det naturligt att Svenska kyrkan också finns där.

På olika sätt till exempel på Facebook, Instagram, Twitter och via webben kan jag komma i kontakt med Svenska kyrkan. Svenska kyrkan kan dessutom framföra åsikter och tankar, svara på frågor och framföra budskap rörande bibeltexter, politik, enskilda människor och nästan vad som helst. Men vem är denna Svenska kyrkan? Vem är det jag möter? Vem talar hon ifrån och vem talar hon till? På vems uppmaning, med vilket mandat talar hon? Vem står bakom hennes tankar och åsikter, vem har rätt att formulera hennes budskap?

Svenska kyrkan är i grunden sina medlemmar, sina församlingar och stift. Svenska kyrkan är i grunden också relationer mellan människor och mellan Gud och människor.

I kyrkoordningen anges att Svenska kyrkan främst framträder som sina lokala församlingar, att församlingarna är en gemenskap av de människor som tillhör Svenska kyrkan som bor inom församlingens område. Vidare sägs att församlingen är självstyrande och att de också ingår i det större sammanhanget av stift och trossamfundet Svenska kyrkan.

Svenska kyrkan är alltså främst församlingar och stift men på nätet är det kyrkokansliet i Uppsala som är Svenska kyrkan.

Hur hanterar vi denna diskrepans?

Spelar den någon roll, är den ofrånkomlig eller borde det vara på något annat sätt?

Är det bra att den enhet i Svenska kyrkans organisationsstruktur som har som sin främsta uppgift att samordna och att främja stift och församlingars arbete plötsligt har en egen roll som kommunikatör och, som på den arena som sociala medier och internet är, på många sätt får monopol på att tala för "Svenska kyrkan"?

Ett sätt att möta en del av problematiken skulle kunna vara att det, när Svenska kyrkan kommunicerar, alltid tydligt framgår vem det är som kommunicerar. På hemsidan kunde detta lösas exempelvis genom att ha namn på artikelförfattaren. Om man finner det nödvändigt med ett twitterkonto som inte är kopplat till en person skulle man kunna lägga till: Svenska kyrkan kyrko-

Mot 2013:55 kansliet o.s.v. Allra viktigast blir naturligtvis detta förhållningssätt på "snabba" medier som exempelvis Twitter. Även om det står i bakgrundsinformationerna vilka som är avsändare blir det för den som läser en officiell röst av hela "Svenska kyrkan".

Med denna motion vill jag framför allt lyfta fram behovet av reflektion kring dessa frågor. Det vi gör och inte gör, det vi kommunicerar och inte kommunicerar spelar roll och måste vara väl genomtänkt. Därför menar jag att kyrkostyrelsen bör få detta i sin hand.

Lycksele den 20 juli 2013

Anna-Sara Walldén (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:56
av Ylva Wahlström m.fl.

Öka den vegetariska kosten

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att det vid Svenska kyrkans riksarrangemang i första hand serveras vegetarisk mat, annan kost kan anmälas vid behov.
2. Kyrkomötet beslutar att inför fastan 2014 uppdra till kyrkostyrelsen att uppmana alla församlingar att välja vegetariskt alternativ, som den allmänna hållningen för det man serverar, främst under fastan.

Motivering

Att äta mer vegetariskt är gott av många skäl. Den personliga hälsan och de miljöskäl som också indirekt påverkar din hälsa. Det är också en viktig solidarisk handling, eftersom jordens resurser kan räcka till fler om maten inte främst ska gå via djurhållning.

Ärkebiskopens möte om barn och unga 2012 tog ett modigt och stort steg i att öka den vegetariska kosten i Svenska kyrkan. Deltagarna vid mötet fick anmäla om de önskade annan kost än vegetarisk. Bland annat vid riksarrangemang finns det stora miljövinster i att låta den huvudsakliga kosten vara vegetarisk.

Vegetarisk kosthållning under fastan, att avstå från kött och fisk, ligger i linje med vår kyrkas tradition. Den allmänkyrkliga regeln var under lång tid att avstå från kött vid onsdagar och fredagar förutom mellan påsk och pingst.

Att öka den vegetariska kosten blir ett tydligt ställningstagande för att som kyrka minska både de koldioxidutsläpp som köttproduktion innebär och vårt utnyttjande av storskaligt fiske från haven.

Lite barnkonsekvensanalys: Globalt behöver vi minska vårt kött- och fisk-ätande för att säkerställa kommande generationers mat. Vad vi väljer i dag och vad vi vänjer våra barn med har stor betydelse för framtiden. Att få äta av en egen liten skörd är en viktig lärdom för framtiden. Att därför äta god vegetarisk mat i kyrkan under fastan och vid framtida riksarrangemang kommer av flera skäl bli något mycket positivt för unga och gamla.

Stockholm och Rangoon den 19 juli 2013

Ylva Wahlström (MPSK) Celina Falk (MPSK)

Eva-Maria Munck (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:57
av Gunvor Torstensson m.fl.

Gör biskoparna till fullvärdiga ledamöter av kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till nästa kyrkomöte återkomma med ett förslag som gör biskoparna till fullvärdiga ledamöter av kyrkomötet.

Motivering

Det är märkligt att biskoparna inte har rösträtt i kyrkomötet, Svenska kyrkans högsta beslutande organ!

Svenska kyrkan är evangelisk-luthersk kyrka och är som sådan en episkopal kyrka med en episkopal ordning där biskopen har en ledande funktion och roll.

Svenska kyrkan uttrycker den episkopala ordningen med den så kallade dubbla ansvarslinjen, men i kyrkomötet är den dubbla ansvarslinjen numera avskaffad. Kyrkomötet väljs utan kategoridelnings i allmänna val och kyrkans ämbetslinje har därmed ingen egen representation. Den dubbla ansvarslinjen skulle bli tydligare om biskoparna hade rösträtt i kyrkomötet.

Ibland rör motioner och förslag i kyrkomötet ansvarsområden som ingår i prästernas vagningsansvar. Då är det en brist och svaghet att biskoparna inte har rösträtt, eftersom de har tillsynsansvar för prästerna. Biskoparna ingår i Läro-nämnden som avger yttrande i dessa frågor, men varje biskop måste förhålla sig till beslut som han/hon inte ens kan reservera sig mot. Biskoparna borde vara fullvärdiga medlemmar i kyrkomötet för att kunna stå bakom de beslut som fattats.

Järpås den 17 juli 2013

Gunvor Torstensson (POSK)

Gustaf Bengtsson (POSK)

Carina Etander Rimborg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:58
av Gunvor Torstensson och Gustaf Bengtsson

Indirekta val till stiftsfullmäktige

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram former för indirekt val till stiftsfullmäktige för tillämpning i valet 2017.

Motivering

Stiftsfullmäktige behandlar framför allt frågor som rör församlingar, inte medlemmar. Satsningen på Gemensam IT-plattform (GIP) och Gemensamt administrativt system (GAS) för församlingarna, är ett exempel på detta. Därför behöver ledamöter i stiftsfullmäktige ha en tydlig församlingsförankring. Ett indirekt valsystem skulle garantera detta och Svenska kyrkan skulle minska valkostnaderna betydligt.

Efter strukturreformens genomförande 2014 blir pastoraten i många fall större och därmed färre och då blir det också färre kyrkofullmäktigen. Detta öppnar nya möjligheter för indirekta val till stiftsfullmäktige. Genom att respektive kyrkofullmäktige i ett stift väljer antal representanter till stiftsfullmäktige efter storleken på pastoratet, skulle dessa representanter gemensamt utgöra ett stiftsfullmäktige med det antal ledamöter som är beslutat.

Exakta former för detta måste naturligtvis utredas av kyrkostyrelsen.

Järpås den 17 juli 2013

Gunvor Torstensson (POSK)

Gustaf Bengtsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:59
av Ola Isacsson och Anders Roos

Huvudmannaskap för begravningsverksamheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda konsekvenserna av ett förändrat huvudmannaskap för begravningsverksamheten.

Motivering

När riksdagen i maj 2013 beslutade om gemensam begravningsavgift för hela riket var detta beslut anmärkningsvärt på två sätt: Dels att beslutet gick emot Svenska kyrkans uppfattning, som förordat gemensam begravningsavgift i varje kommun, men framförallt för att beslutet undantog de två kommunala huvudmännen för begravningsväsendet Tranås och Stockholm. Genom att Stockholms kommun undantas blir begravningsavgiften i riket högre än den annars skulle ha blivit. Stockholms kommun har 6,5 öre/100 kronor i begravningsavgift. De kyrkliga huvudmännen har i genomsnitt 24 öre/100 kronor.

En annan förändring som kommer att påverka Svenska kyrkan är regeringens förslag att ta bort begreppet församling ur folkbokföringen och att folkbokföring istället kommer att ske i kommun. Visserligen kommer Svenska kyrkan att genom Lantmäteriet kunna få tillgång till uppgifter om vilka fastigheter som tillhör vilken församling. Men det kommer, till skillnad från idag, innebära kostnader för Svenska kyrkan.

Vi menar att staten genom dessa förändringar avlägsnar sig från den samsyn som rådde vid relationsförändringen 2000. När det gäller folkbokföring påförs Svenska kyrkan avgifter för att kunna upprätthålla den indelning som förutsätts i Lagen om Svenska kyrkan, att församlingsindelningen, med få undantag, är territoriell. När det gäller beslutet om begravningsavgift har det tagits helt och hållet över huvudet på Svenska kyrkan, då gemensam begravningsavgift ska omfatta de 731 kyrkliga huvudmännen, medan man inte förmår inlemma de två kommunala huvudmännen i systemet. "Allt är lätt för den som inte ska göra det" är det ordspråk som faller i tanken.

Av hävd är det visserligen så att kyrklig församling och ansvaret att begrava de döda hört samman under överskådlig tid. Vidare är det närmast universellt att religiös tillhörighet och formerna för begravningsverksamheten hör samman. Vi menar dock att detta inte med nödvändighet innebär att Svenska kyrkan även är huvudman för begravningsverksamheten.

Växjö och Sollentuna den 21 juli 2013

Ola Isacsson (POSK)

Anders Roos (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:60
av Lars Gunnlev

Ett kyrkligt informationsställe för allmänhetens frågor om kyrkans tro, religion och livsåskådning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta en instans för besvarande av frågor från allmänheten inom Svenska kyrkans kompetensområde.

Motivering

Varje människa har funderingar kring existentiella frågor. Församlingsprästerna har en stor arbetsbörda och räcker ofta inte till för att besvara dessa "enkla" frågor som inte direkt rör själavård.

Med de tekniska möjligheter som numera finns anser jag att det vore önskvärt med en rikstäckande verksamhet på området. Kanske vore det lämpligt med en underavdelning till Läronämnden? En möjlighet till kommunikation och att dra uppmärksamhet till kyrkan.

Katrineholm den 21 juli 2013

Lars Gunnlev (SD)

Kyrkomötet
Motion 2013:61
av Lars Gunnlev

Stärkande av rättssäkerheten inom Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur kyrkomedlemmars och anställdas inflytande kan ökas i rättssäkerhetens intresse.

Motivering

Det framhålls ofta att Svenska kyrkan med sina över sex miljoner medlemmar är Sveriges största organisation. En sådan institution har naturligtvis stor makt. Med makt följer ansvar inte minst för att brister i rättssäkerheten rättas till. En domare sa att kyrkan numera är som vilken förening som helst. Jag förstod hans yttrande som att han delar min uppfattning om att rättssäkerheten inte är tillfredsställande.

En biskop har i kraft av sitt ämbete möjligheter att verka informellt. Han/hon är också ordförande i domkapitlet och stiftsstyrelsen. Biskopen kan alltså utöva ett dominerande inflytande på ett ärendes behandling med risk för att det blir fel.

I både Ansvarsnämnden för biskopar och i Överklagandenämnden kan endast den som är "berörd" föra talan.

I och med Svenska kyrkans skiljande från staten försvann möjligheten att vända sig till JO.

Ovan nämnda omständigheter visar att en "visselblåsare" har små möjligheter att göra sig hörd inom Svenska kyrkan. Det finns behov av en institution, ny eller grundande sig på existerande instanser, till vilken kyrkans medlemmar och anställda kan vända sig. En sådan inrättning skulle kunna minska antalet ärenden som hamnar i Arbetsdomstolen. Den skulle också vara ännu en väg till den kommunikation som kyrkan söker med omvärlden.

Svenska kyrkan är i sin nya fria ställning toppstyrd. Jag anser att en justering av maktförhållandena nu är möjlig och nödvändig och föreslår därför en utredning om hur detta bäst kan ske.

Katrineholm den 21 juli 2013

Lars Gunnlev (SD)

Kyrkomötet
Motion 2013:62
av Kjell Petersson m.fl.

Val till kyrkomötets utskott

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att i kyrkomötets arbetsordning införa bestämmelsen att ingen kyrkomötesledamot kan väljas till mer än ett utskott.

Motivering

Kyrkomötet har åtta utskott. Varje utskott ska ha femton fasta ledamöter och lika många ersättare. Vid valen till utskott vid kyrkomötet 2010 valdes några ledamöter till mer än ett utskott. Eftersom utskotten sammanträder samtidigt kan ingen ledamot rent fysiskt arbeta i mer än ett utskott. Denna avgörande omständighet bör få genomslag vid val av ledamöter till utskotten.

Det kan betyda att antalet tillgängliga kyrkomötesledamöter inte kan fylla alla 240 platserna i utskotten. Ett antal kyrkomötesledamöter sitter i kyrkostyrelsen och andra centrala organ och är därmed inte valbara till utskotten. Därför måste bestämmelsen om ett fast antal ersättare mjukas upp. Mitt förslag till ändring är att utskotten ska bestå av femton ordinarie ledamöter. I händelse av att alla valbara ledamöter har plats i något utskott bör det vara möjligt att i något eller några utskott ha färre än femton suppleanter. Det blir då valberedningens uppgift att föreslå hur många ersättare varje utskott ska ha.

Stockholm, Luleå och Vara den 22 juli 2013

Kjell Petersson (FK)

Torbjörn Lindahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:63
av Kjell Peterson och Leif Nordlander

Den prästerliga titulaturen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att fatta beslut om vilka prästerliga tjänstetitlar som bör användas.

Motivering

Enligt kyrkoordningen finns en *kyrkoherde* i varje pastorat. Vid sidan av denne kan det finnas en eller flera *komministrar*. Ibland missiveras en *pastorsadjunkt* till pastoratet. I varje kontrakt finns en *kontraktsprost*, ibland även en *kontraktsadjunkt* och i domkyrkoförsamlingarna finns *domprostar*. En förtjänt präst kan utses till *prost* över egen församling. En biskop kan ha en *kaplan*, och på stiftskansliet finns ibland *stiftsprostar* och *stiftsadjunkter*.

Man kan tycka att det räcker med prästerliga tjänstetitlar. Men så är tydligen icke fallet. I den omfattande omstrukturering som pågår skapar kreativa tillsättningsorgan nya titlar. I annonser i kyrklig press kan man i stort uppslagna annonser läsa att man söker präster som tituleras *pastoralchefer*, *församlingsherdar*, *distriktschefer*, *arbetsledande komministrar* och *biträdande kyrkoherdar*.

Det är möjligt att det behövs ytterligare en kyrklig tjänstetitel i pastoraten utöver kyrkoherde och komminister. Denna titel bör i så fall vara densamma i alla pastorat. När olika pastorat uppfinner sina egna titlar skapar det osäkerhet och förvirring, både bland anställda och bland medlemmar. Hur skiljer man för övrigt en församlingsherde från en kyrkoherde, eller en pastoralchef från en arbetsledande komminister?

Därför bör kyrkostyrelsen efter beredning sända ut anvisningar till stift och pastorat om vilka prästerliga titlar som bör användas för tjänster inom kyrkan.

Stockholm och Vara den 22 juli 2013

Kjell Petersson (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:64
av Carina Etander Rimborg m.fl.

Kyrkomötet och Bok & Bibliotek

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkomötets presidium att planera kyrkomötet så att det inte ska äga rum samtidigt som Bok- & Biblioteksmässan i Göteborg.

Motivering

Kyrkomötet har under många år ägt rum vecka 39 (september) och vecka 43 (oktober). Sedan två år tillbaka äger numera kyrkomötet rum vecka 39 (september) och vecka 47 (november).

Vecka 39 infaller de allra flesta gångerna under sista helgen i september, det vill säga lönehelgen, och den helgen som bokmässan i Göteborg infaller.

Under Bok- & Biblioteksmässan (B&B) är Svenska kyrkan bokmässans största samarbetspartner. Årligen träffar Svenska kyrkan flera tusen besökare i sin monter där det erbjuds författarseminarier och diskussioner samt bildvisning. Detta är Svenska kyrkans största publika arrangemang under året.

Eftersom bokmässan är det största evenemang som Svenska kyrkan medverkar i, utanför sina egna arenor, är det många i kyrkomötet, såväl ledamöter, biskopar som funktionärer, som vill vara också på Bok- & Biblioteksmässan. Mässan varar fyra dagar (torsdag till söndag), varav de två första dagarna överlappar kyrkomötets två sista dagar.

Det tydligaste exemplet på att flera som är med på kyrkomötet tvingas göra svåra val mellan Bok- och Biblioteksmässan och kyrkomötet visas av biskoparna. Flera av biskoparna är med rätta engagerade i programmen under B&B. Det är därför vanligt att biskoparna brukar försvinna från kyrkomötet under torsdag förmiddag – trots att kyrkomötet inte är slut.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ och biskoparna har närvaroplikt. De är också mycket värdefulla deltagare i utskotten. Därför blir det extra besvärligt när biskoparna försvinner mitt under kyrkomötets arbetsvecka, liksom det är om ledamöter eller andra tvingas prioritera en stor kontaktyta utåt.

Vårt förslag är att kyrkomötet planeras så att det inte inträffar samtidigt med B&B i Göteborg. Det är fullt möjligt att göra detta eftersom B&B alltid infaller under lönehelgen i september.

På det viset kan biskoparna vara med under hela kyrkomötet och personalen på kyrkokansliet behöver inte splittra sig på stora arrangemang.

Länkar

Svenska kyrkan kultursamverkan – Bok & Bibliotek

<http://www.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=644674>

Bok & Bibliotek

<http://www.bokmassan.se>

Göteborg, Rydebäck och Lund den 12 juli 2013

Carina Etander Rimborg (POSK)

Sofija Pedersen Videke (S)

Ann-Sofie Persson (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:65
av Claes Björndahl

Förändring av val till församlingsråd från indirekta till direkta val

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att val till församlingsråd ändras från nuvarande indirekta val till att istället vara direkta.

Motivering

Församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan. I församlingen firas gudstjänst och där bedrivs undervisning, mission och diakoni. Därför borde det vara självklart att alla kyrkotillhöriga i församlingen har möjlighet att i direkta val välja sina förtroendevalda. Nu gällande kyrkoordning brister i konsekvens och har ett demokratiskt underskott eftersom den inte föreskriver direkta val till Svenska kyrkans grundläggande enhet – församlingen – utan endast till högre nivåer. Kyrkomötet bör därför besluta om en ändring av kyrkoordningen på denna punkt.

Lidköping den 20 juli 2013

Claes Björndahl (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2013:66
av Claes Björndahl

Inventering av Svenska kyrkans församlingars arbete för papperslösa flyktingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till en inventering av det arbete som bedrivs av Svenska kyrkans församlingar för och bland papperslösa flyktingar.

Motivering

Svenska kyrkan har en god tradition när det gäller att värna flyktingars rätt till asyl och ett värdigt bemötande av det svenska samhället. En särskilt utsatt grupp är de så kallade papperslösa flyktingarna som vistas i Sverige under många gånger svåra omständigheter. Många av Svenska kyrkans församlingar kommer på olika sätt i kontakt med dessa personer inte minst genom sitt diakonala arbete. Detta är ett många gånger svårt och komplicerat arbete bland annat beroende på att den enskilda församlingen ofta står ensam i beslutet om hur man eventuellt ska hjälpa och stödja. Man har ingen annan instans – varken i Svenska kyrkan eller i samhället i stort att rådfråga eller diskutera med. Många diakoner och andra som står i detta viktiga arbete efterlyser därför mer av gemensamma råd och riktlinjer från Svenska kyrkan på nationell nivå i denna fråga.

Här skulle kyrkomötet kunna göra en insats för att hjälpa Svenska kyrkans församlingar i bemötande av så kallade papperslösa flyktingar genom att besluta om att en inventering och utvärdering av de olika insatser som görs av församlingar runt om i landet. Denna inventering och utvärdering kan sedan spridas till exempel på internet och på andra sätt så att enskilda församlingar kan dra nytta av andras erfarenheter i detta så viktiga arbete.

Lidköping den 20 juli 2013

Claes Björndahl (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2013:67
av Britt-Marie Danestig

Religions- och övertygelsefrihet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att konstruktivt och kraftfullt arbeta för religions- och övertygelsefrihet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på olika sätt synliggöra våldet och trakasserierna mot religiösa grupper och oliktankande.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att använda sitt kontaktnät med andra kyrkor, både nationellt och internationellt, i syfte att motverka våld och förföljelse av religiösa grupper.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ge aktivt stöd och hjälp till personer som utsätts för diskriminering, trakasserier och våld på grund av sin kristna tro.
5. Kyrkomötet beslutar att regelbundet ta upp förföljda kristna i förbönen.

Motivering

Återkommande, och systematiska trakasserier och även våld är idag en smärtsam verklighet för omkring 200 miljoner kristna i cirka 50 länder, vilket innebär att 75 procent av all religionsförföljelse riktas mot kristna. Ärkebiskop Silvano Tomasi sade i FN:s säkerhetsråd att trovärdig forskning uppskattar att 100 000 kristna dödas varje år på grund av sin tro. Dessa brott mot religionsfriheten och andra mänskliga rättigheter begås av stater och av extremistiska grupper och i länder som har både kristen, muslimsk, hinduisk och buddhistisk majoritet. I nästan alla länder där kristna förföljs, förföljs även andra religiösa grupper, inklusive minoritetsgrupper inom majoritetsreligionen och även oliktankare som humanister och ateister. Förföljelsen av kristna är alltså en del av en mycket bredare problematik och har sin grund i majoritetens strävan efter kontroll och begränsning av olikheter som betraktas som ett hot mot rådande normsystem. Rädslan finns inte enbart i muslimska samhällen, utan också i det högerpopulistiska Ungern, vars nya religionslagar utgör ett tydligt exempel på detta. Man kan också se uttryck för rädslan i hur kristna behandlas i Ryssland och hur kristna och muslimer bemöts i Indien.

Sollentuna den 21 juli 2013

Britt-Marie Danestig (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:68
av Helena Klahr Fast

Hanterandet vid avslag av präst- och diakonkandidater

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att rekommendera antagningsenheterna i stiftet att minska väntetiden efter avslag till nästa möjlighet att bli antagen som präst- och diakonkandidat från fem till tre år.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att rekommendera antagningsenheterna i stiftet att meddelandet om avslag ska lämnas i samband med ett längre personligt samtal.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att sammanställa skriftligt instruktioner för hur antagnings- och urvalsprocessen går till, så att både kandidater och kyrkans anställda kan veta vad som gäller.

Motivering

För en präst- och diakonkandidat, som inte godkänns i samband med en antagningskonferens, är standard för närvarande att personen ifråga inte får söka på nytt på fem år, varken i det aktuella stiftet eller i något annat stift i Sverige. Fem år är en lång tid att vänta, med litet hopp om ett annorlunda beslut vid nästa ansökan. En rimligare väntetid borde vara två till tre år. Det är en lagom tid att bearbeta det första avslaget, öka på förkunskaper, samt vid behov skaffa sig mer relevant erfarenhet.

Ytterligare en aspekt som skulle må bra av att förbättras, är hur avslagsbeskedet lämnas. I samband med beskedet om avslag borde det vara naturligt med ett längre personligt samtal, där orsakerna kan klargöras ordentligt, framtiden dryftas, samt som helhet visas pastoral omsorg om de personer som fått avslag.

Att få ett avslag efter ofta flera års inriktning på att bli präst eller diakon och att få tjäna kyrkan kan ge upphov till mycket starka och svårhanterade känslor. Att då även plötsligt få vetskap om att man är utestängd från en ny ansökan i fem år både i det aktuella stiftet och i alla andra stift kan lägga sten på bördan i en redan svår situation. För närvarande är det en ojämn nivå på den information som lämnas till olika kandidater i förväg. Det finns därför ett behov av klar och tydlig skriftlig information, så att samtliga kandidater är fullt införstådda i förväg med vad som gäller.

För att jämföra med hur en av våra systerkyrkor ser på saken, kan nämnas att den anglikanska kyrkan i England för några år sedan (2010) genomförde en del förändringar just i bemötandet av kandidater som fått avslag i samband med en antagningskonferens. Med motiveringen att behandlingen dessförinnan varit onödigt hårdhänt och omänsklig (*harsh and inhumane*), så mildrades väntetiden från fyra år till två år. Efter ett avslag kan man återkomma med en ny ansökan efter två år, med totalt högst tre ansökningstillfällen. Att döma av information

Mot 2013:68 från anglikanska kyrkan är det relativt få som återkommer efter två år, men av dem som gör det, så blir de allra flesta antagna. Med hänvisning till kyrkans ansvar att ha omsorg om dem som nekas antagning, infördes 2010 även obligatoriska samtal i samband med avslaget. Detta med motiveringen att det är viktigt med ordentlig uppföljning, att man får skälen förklarade, samt att man får råd om hur man eventuellt kan förbättra det som saknades.

Lindveden den 21 juli 2013

Helena Klahr Fast (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:69
av Arnold Boström

Minska antalet ledamöter i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att 11 kap. 1 § första meningen i kyrkoordningen ska ha följande lydelse:
Kyrkomötet består av tvåhundraen valda ledamöter.
2. Kyrkomötet beslutar att 11 kap. 2 § första meningen i kyrkoordningen ska ha följande lydelse:
Etthundranittionio av kyrkomötets ledamöter väljs av de röstberättigade i hela landet.
3. Kyrkomötet beslutar att 38 kap. 17 § första meningen i kyrkoordningen ska ha följande lydelse:
De direkta valen till kyrkomötet avser 180 fasta valkretsmandat och 19 utjämningsmandat.

Motivering

Genom att minska antalet ledamöter reduceras kostnaden för kyrkomötet betydligt samtidigt som det blir organisatoriskt och administrativt mer effektivt. Antalet ledamöter är fortsatt tillräckligt stort för att god representation från stift och nomineringsgrupper ska uppnås.

Huddinge den 22 juli 2013

Arnold Boström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2013:70
av Sven Kragh

Projekt om samtal om samverkan mellan demokrati och ämbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsammans med stiftens initiera ett fördjupat samtal om demokratin i kyrkan mellan företrädare för kyrkans demokratiska organisation och kyrkans ämbete på lokal nivå.

Motivering

I Lagen om Svenska kyrkan beskrivs i 2 § Svenska kyrkan som en öppen folkkyrka, vilken i samverkan mellan en demokratisk organisation och kyrkans ämbete bedriver en rikstäckande verksamhet.

Gång på gång visar det sig bland annat att press och media kan beskriva hur dåligt denna samverkan fungerar. Förtroendevalda tappar sugen och ämbetsföreträdare köps ut för resurser, som församlingstillhöriga bidragit med. Dessa resurser skulle egentligen användas till evangeliets spridande.

En demokratisk organisation är inte först och främst en organisationsskiss, utan ett förhållningssätt att närma sig uppgifter. Förvisso har Svenska kyrkan en demokratisk organisation, men förhållningssättet i en sådan och i samverkan med ämbetslinjen kräver ett fördjupat samtal.

Därför föreslår jag att kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att tillsammans med stiftens under nästa mandatperiod, initiera ett fördjupat samtal om demokrati i samverkan mellan kyrkans demokratiska organisation och företrädare för kyrkans ämbetsföreträdare på lokal nivå.

Demokrati är ingen självklarhet, den måste ständigt återerövrats.

Karlstad den 22 juli 2013

Sven Kragh (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:71
av Irene Gustafsson och Lena Lindström

Antal diakoner i de nya pastoraten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå ändring i kyrkoordningen som innebär att varje pastorat ska ha minst en diakon anställd.

Motivering

Kyrkoordningen säger om församlingarnas uppdrag att: "Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission".

Pastoratet har som pastoralt område det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift.

Kyrkans vigningstjänst innefattar biskopar, präster och diakoner. I många församlingar råder kraftig obalans vad gäller antalet präster i förhållande till antalet diakoner. I ett antal församlingar finns ingen diakon anställd. Idag ser vi en utveckling där även församlingar med god ekonomi drar in diakontjänster. Många diakoner går inom de närmaste åren i pension och kyrkan riskerar då att tappa diakonal kompetens.

Kyrkans diakoni är en omistlig del av att vara kyrka. Det är kristen tro omsatt i handling. Diakonin har också stor betydelse för människors bild och uppfattning av kyrkan. Vi måste kunna visa att vi är en kyrka med hjärta som har omsorg om människor i livets alla skeden, värnar om medmänniskan och håller människovärdet högt. Det är diakonens uppgift att se behoven, gripa in och inspirera andra att ta sitt ansvar.

Vi anser därför att det behöver fastställas en miniminivå för antal diakoner i pastoraten.

Boden den 21 juli 2013

Irene Gustafsson (S)

Lena Lindström (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:72
av Maria Lagerman och Lena Lindström

Stärk minoritetsspråkens rättigheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningens 57 kap, 5 § lägga till ”nationella minoritetsspråk och” före ”de andra språk” så att lydelsen blir följande:
 2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastoral programmet ska särskilt behandlas dels församlingens verksamhet på *nationella minoritetsspråk och* de andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift, dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys. (SvKB 2009:4, 2010:6, 2012:5)
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att snarast återkomma med förslag till sådan ändring av kyrkoordningen att det tydligare framgår hur de nationella minoriteternas rättigheter ska beaktas i församlingar, stift och på nationellt plan, med särskilt tanke på villkor och omständigheter i de språkliga förvaltningsområden som inrättats för finska, meänkieli eller samiska.

Motivering

Det kan tyckas som ett vällovligt syfte att kyrkoordningen inkluderar alla de språkbehov som kan föreligga i en församlingsinstruktion. Men därmed fråntar man våra historiska och inhemska minoriteter den särställning som de genom lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk har.

Lagens avsikt är att synliggöra minoriteternas villkor, åstadkomma ett främjande för språk- och kulturutveckling och delaktighet för minoriteterna grundad på samråd, oavsett fastställande av förvaltningsområde för finska, meänkieli eller samiska (de nationella minoritetsspråken romani chib och jiddisch omfattas inte av bestämmelser om förvaltningsområde).

Inom förvaltningsområdet för finska, samiska och meänkieli har viss myndighetsutövning delegerats till Svenska kyrkan. Detta innebär att församlingsmedlemmar har rätt att vid vigsel och begravning använda sitt modersmål. (36 kap, 7 § i kyrkoordningen ”Kyrkliga organ ska i vissa fall ta emot och besvara skriftliga framställningar på finska, meänkieli respektive samiska”)

Det är inte vår avsikt att kyrkostyrelsens uppdrag innebär att lagen ska implementeras i kyrkoordningen eller föreslå någon självpåtagen roll som frivilligt förvaltningsområde. Genom en gedigen översyn av kyrkoordningen uppdragas sannolikt fler formuleringar i kyrkoordningen som bör anpassas till våra minoritetsspråks rättigheter, så att även Svenska kyrkan lever upp till det grundskydd för våra historiska inhemska minoriteter som är relevant för vårt arbete, med ett

Mot 2013:72 särskilt beaktande av de förändringar som kan behövas för vårt arbete inom språkliga förvaltningsområden och minoritetsspråken som helhet.

Ramsberg och Boden den 22 juli 2013

Maria Lagerman (S)

Lena Lindström (C)

Kyrkomötet
Motion 2013:73
av Anna-Karin Westerlund

Eget produktionsbolag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheten att inrätta ett eget produktionsbolag.

Motivering

Svenska kyrkan bör få ett större utrymme i vårt samhälle. Kunskapen om kristendomen blir allt sämre och snart vet man ingenting om vad den innebär. Samtidigt ökar intresset för religion och då är det viktigt för svenska kyrkan att höras och synas och att komma ut med sitt budskap.

Andelen äldre i vårt samhälle ökar och de får svårare att ta sig till kyrkobyggnaderna. TV och annan media upptar allt mer tid och utrymme för de flesta och då är det viktigt för svenska kyrkan att finnas där människorna finns. SVT:s ovilja att sända Svenska kyrkans program kommer inte att minska och eftersom vi inte längre är en statskyrka så har vi behov av en balanserad religions-TV med tanke på vårt pluralistiska samhälle. Utred alltså möjligheten att snarast inrätta ett eget produktionsbolag för Svenska kyrkan.

Uppsala den 23 juli 2013

Anna-Karin Westerlund (M)

Kyrkomötet
Motion 2013:74
av Erik Sjöstrand

Nya sätt att ge kollekt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna till alternativa sätt att ta upp kollekten i gudstjänsten.

Motivering

Vi blir allt vanare vid att kunna betala, även små summor, på andra sätt än med kontanter. Förutom användningen av olika former av kort använder vi i allt högre grad våra mobiltelefoner för betalningar i vardagen. Detta urholkar för många vanan att alltid se till att det finns kontanter i plånboken. Så när kollektändamålet har presenterats, viljan att ge finns, och kollekthåven närmar sig är vi många som gräver i plånboken och inser att det inte finns så mycket kontanter där. I skriften *Dagens kollekt går till ... – en småskrift om kollektens mening* visar Biörn Fjärstedt på kollektens plats och roll i gudstjänsten idag och genom traditionen. Att ha möjlighet att ge kollekt i gudstjänsten är viktigt för många människor och en naturlig del av vår tradition. Detta är ett skäl till att vi behöver finna nya möjligheter för människor att ge sin kollekt.

Ett ytterligare skäl till varför det behövs nya sätt att ge kollekt är att många församlingar vittnar om problem kopplade till kontanthantering. Dessa problem handlar dels om att finna någon som är beredd att åta sig att ta hand om kontanterna. Det handlar också om att hanteringen av kontanter har blivit förknippad med höga kostnader, något som även styrelsen för Sveriges kyrkokamerala förening påpekat (skrivelse till kyrkostyrelsen angående dyr hantering av kollekt, undertecknad 29 januari 2013).

I 2011 års kollektutredning (SKU 2012:1 s. 22) konstateras att:

Under vår utredning har vi flera gånger kommit att tala om de nya krav och utmaningar som Svenska kyrkan ställs inför genom att vi går mot ett allt mer kontantlöst samhälle. Samtidigt som kollekten är en viktig del av gudstjänsten och även en viktig inkomstkälla för Svenska kyrkan i allmänhet och för kyrkan närstående organisationer blir det allt svårare att hantera de kontanter som samlas in. [...] Vi måste ställa oss frågan om det kan finnas andra sätt att ta upp kollekten i gudstjänsten. Eftersom detta är en fråga som varken rymts inom utredningens uppdrag eller inom den tid som vi har haft till vårt förfogande vill vi föreslå kyrkostyrelsen att arbeta vidare med den.

Runt om i landet tas lokala initiativ för att finna nya former för insamlandet av kollekten. Om alternativa sätt, som exempelvis någon form av mobil betalning, ska kunna få större spridning bör det dock vara mer resurseffektivt att söka en gemensam lösning på detta problem som kan erbjudas församlingarna. Jag

Mot 2013:74 föreslår därför att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheterna till alternativa sätt att ta upp kollekten i gudstjänsten. En utgångspunkt i detta arbete bör vara kollekten som ett viktigt moment inom ramen för själva gudstjänsten.

Uppsala den 2 juli 2013

Erik Sjöstrand (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:75
av Eva-Maria Munck m.fl.

Nya dokument från Kyrkornas världsråd om kyrkosyn och mission

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en plan för spridning och utbildning utifrån de nya dokumenten *Mission och evangelism* och *The Church* från Kyrkornas världsråd.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta samtalsunderlag kring dokumenten som underlättar diskussion i församlingar och stift.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkomötets presidium att förmedla dokumenten till kyrkomötets ledamöter.

Motivering

Kyrkornas världsråd har nyligen lanserat två viktiga dokument som ger nya perspektiv på kyrka och mission. Det ena dokumentet har titeln *Together Towards Life: Mission and Evangelism in Changing Landscapes* och det andra *The Church: Towards a Common Vision*. Dessa två högaktuella dokument spinner vidare på teman i tidigare dokument från Kyrkornas världsråd och är centrala i det pågående samtalet om kyrka och mission. Det finns en styrka i att protestanter, ortodoxa, anglikaner, evangelikala, katoliker och ursprungskyrkor ligger bakom dokumenten som tagit många år att färdigställa.

Missionsdokumentet *Together Towards Life: Mission and Evangelism in Changing Landscapes* visar en riktningsförändring i missionen och har omtalats som radikalt och förnyande. En stor del av de 112 punkterna handlar om att missionen bör byta perspektiv. Kyrkans tidning skriver om dokumentet i november 2012:

– Tidigare handlade det om mission till de marginaliserade och utsatta och då ofta på andra kontinenter. Nu bör det handla om mission från de marginaliserade. Det finns en stark önskan om ömsesidighet i missionen, säger Olle Kristenson på Sveriges Kristna Råd som talar om ett paradigmskifte.

På Svenska kyrkans webbplats kan man i skrivande stund läsa följande om dokumentet om kyrkan *The Church: Towards a Common Vision*:

Kyrkornas världsråds kommission Faith and Order har kommit med sitt andra så kallade konvergensdokument efter *Baptism, eucharist, ministry*, BEM, som publicerades 1982.

”BEM löste en del knutar och öppnade exempelvis upp för troende av olika traditioner att fira nattvard tillsammans. Men det nya dokumentet är ännu mer omvälvande. Det talar inte bara om enskilda delar av tron, utan är ett försök att

säga: det här är kyrkan”, säger Kristin Molander, handläggare på ekumenikenheten i Uppsala.

I december 2015 ska Svenska kyrkan lämna ett officiellt svar på dokumentet om kyrkan. Innan dess är vår förhoppning att utbildning och samtal kring dokumenten kan underlättas på alla nivåer i vår kyrka och i Sveriges ekumeniska landskap.

Ytterligare skäl till att det är särskilt angeläget att dokumenten blir kända i Svenska kyrkan är vårt arv när det gäller den världsvida ekumeniken, till exempel ekumeniska mötet i Stockholm 1925, Svenska kyrkans roll när Lutherska världsförbundet bildades i Lund 1947 och vår kyrkas insatser när Borgågemenskapen bildades 1992. För att Svenska kyrkans engagemang i de ekumeniska frågorna inte ska stanna vid att vara ett historiskt arv eller enbart röra kyrkor inom Sveriges gränser är det angeläget att aktuella ekumeniska dokument översätts till svenska och blir föremål för samtal inom Svenska kyrkan.

Rangoon, Fehmarn och Sollentuna den 24 juli 2013

Eva-Maria Munck (POSK)

Ola Isacsson (POSK)

Anders Roos (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:76
av Maria Lagerman m.fl.

Satsning för biologisk mångfald på kyrkogårdsjordar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsammans med arbetsgivarorganisationen bidra till enklare möjligheter att starta projekt för ökad biologisk mångfald på kyrkogårdsjordarna vid kyrkor, församlingshem och begravningsplatser.

Motivering

Det finns begravningsplatser som är mycket goda förebilder i arbetet för väl utvecklade strategier som ökar den biologiska mångfalden. Särskilt de riktigt gamla kyrkogårdarna rymmer ofta i sig själva goda förutsättningar då de långa tider varit välvårdade av människor som värnat växter och djurs förutsättningar. Bara en sådan unik biotop som alla kyrkogårdsmurar med sin särskilda växtlighet!

Men det finns också begravningsplatser som allt mer liknar en välansad golfgreen, där gravplanteringarna mer synes vara tillkomna av rationella skäl med identiska blommor på rader, snarare än estetiska variationer som därtill främjar insekter, fjärilar och fåglar.

En ökad mångfald rymmer en ekonomisk nyttoaspekt genom att delar av kyrkogården med stora grönytor skulle kunna dra ner på skötselgraden när de inte behöver så mycket gräsklippningar per år. Det genererar därmed dubbla vinster istället för som nu, med krympande ekonomier, att anlägga alternativ med naturliga grönytor som ger mångfald för flora och fauna.

Eftersom verksamheten ligger lite "vid sidan om" församlingens grundläggande uppdrag blir initiativen ofta beroende av enskilda anställdas intresse på området.

Separationen mellan begravningsväsende och församlingsverksamhet och de bidragssystem som är "objektbundna" (där varje enskild begravningsplats är ett eget objekt även för en församling med flera kyrkogårdar) bidrar inte till en helhetssyn på Svenska kyrkans ansvar för skapelsen på de marker som ändå ligger oss allra närmast rent fysiskt att vårda just utifrån en helhetssyn.

I ett slags ingenmansland hamnar därtill de marker kring kyrkor och församlingshem som församlingsverksamheten har ansvar för, men där all sakkunskap finns inom begravningsverksamheten.

Ramsberg, Rydebäck och Falkenberg den 23 juli 2013

Maria Lagerman (S)

Sofija Pedersen Videke (S)

Göran Karlsson (S)

Kyrkomötet
Motion 2013:77
av Birgit Friggebo m.fl.

Lag om Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Lag om Svenska kyrkan (1998:1591) upphör och att tillämpliga delar överflyttas till Lag om trossamfund (1998:1593) och till Svenska kyrkans kyrkoordning.

Motivering

Det är dags att Svenska kyrkan får stå på egna ben och ha en egen beslutanderätt i inomkyrkliga frågor. Genom Lag om Svenska kyrkan har staten fortfarande ett stort formellt inflytande över Svenska kyrkan.

I lagen bestäms att Svenska kyrkan är ett evangeliskt-lutherskt trossamfund vars organisatoriska struktur är församlingar och stift. Dessutom finns det nationella organ. Verksamheten ska vara rikstäckande. Det föreskrivs om bostadsband, man måste tillhöra den församling man är mantalsskriven i. Även församlingens fyra grundläggande uppgifter är reglerade. Stiftets grundläggande uppgift anges och det föreskrivs att det ska finnas en biskop. Det stipuleras att kyrkomötet inte får besluta i frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i. Det regleras att en medlem ska betala både lokal och regional kyrkoavgift.

Viktiga frågor för kyrkan rörande kyrkoantikvarisk ersättning och uppbörd av kyrkoavgift regleras i andra lagar än Lag om Svenska kyrkan.

I en internationell miljö där frågor om den sekulära staten och trossamfunden är livsavgörande ter sig den svenska statens reglering av den tidigare statskyrkan otidsenlig. Det handlar om en viktig principiell fråga.

Har lagen någon praktisk betydelse? Om kyrkomötet skulle besluta om en friare församlingstillhörighet måste man fråga riksdagen först. En motion i ett tidigare kyrkomöte om att självavård skulle bli en femte grundläggande uppgift för församlingen besvarades med att kyrkomötet inte ensidigt kunde besluta om det.

Svenska kyrkan bör verka för att trossamfunden behandlas lika med beaktande av Svenska kyrkans historiskt betingade särställning.

Stockholm den 20 juli 2013

Birgit Friggebo (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:78
av Jan Friheden

Ekologisk odling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att stödja stiftens i deras förvaltning av skapelsen på ett hållbart och resursbevarande sätt genom att öka kunskapen om ekologiskt jordbruk, genom ökad kursverksamhet.

Motivering

Enligt en kartläggning av stiftens förhållande till ekologiskt jordbruk framgår att det behövs mera kunskap om ett jordbruk som inte använder kemiska bekämpningsmedel och inte tär på andra delar av jordklotet för sin verksamhet. Den ekologiska odlingen baseras på biologiska kunskaper som bidrar till ett kretsloppstänkande och hållbart förvaltande av den gemensamma skapelsen och gynnande av biologisk mångfald.

Röddinge den 23 juli 2013

Jan Friheden (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:79
av Anna Ekström m.fl.

Inför medlemsförslag i kyrkofullmäktige

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att medlemmar i en församling ska kunna väcka förslag i kyrkofullmäktige (medlemsförslag) under en mandatperiod.

Motivering

Frågan om att införa möjligheten för medlemmar i en församling att väcka förslag i kyrkofullmäktige (medlemsförslag) har tidigare varit uppe i kyrkomötet. Förslaget har avslagits med motiveringen att det redan idag finns församlingar som har varianter på detta som förslagslådor med mera.

Svenska kyrkan ska dock fortsätta vara en föregångsorganisation då det gäller att öppna upp för delaktighet. Vi har sänkt åldersgränsen för rösträtt till 16 år. Vi har möjlighet att sänka tröskeln till delaktighet ännu mer, inte minst under mandatperioden. Det gäller för Svenska kyrkan inte bara göra det möjligt för församlingar att införa förslagslådor eller frågestunder i kyrkofullmäktige utan att införa möjligheten att väcka förslag.

Formen för hur och när dessa förslag ska kunna väckas är upp till kyrkostyrelsen att besluta. Det kan ske under en viss period utav en mandatperiod eller vara öppet under hela, dock ska möjligheten finnas där.

Möjligheten för medlemmar att väcka förslag kan vara en energiinjektion som ett kyrkofullmäktige behöver. Kontakten mellan medlemmar och förtroendevalda ska vara levande och att kunna väcka förslag är ett av de verktyg som kan behövas.

Medlemmar idag kan uppleva att det enda sättet de kan kritisera eller visa att de har en annan åsikt i en fråga än församlingen är att säga upp sitt medlemskap. Detta är beklagligt och Svenska kyrkan bör göra utrymme för den enskilde medlemmen att göra sin röst hörd.

Dessutom möjliggör det för barn och ungdomar som ännu inte uppnått 16 år att göra sin röst hörd och väcka ärenden.

Karlskrona den 21 juli 2013

Anna Ekström (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:80
av Anna Ekström m.fl.

Utöka jämställdhetsskrivelsen till en mångfaldsskrivelse

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utöka jämställdhetsskrivelsen till en mångfaldsskrivelse.

Motivering

Den 1 januari 2009 infördes en ny diskrimineringslag i Sverige. Till följd av den nya samlade diskrimineringslagstiftningen bör även kyrkostyrelsen förändra sin skrivelse och utöka jämställdhetsskrivelsen till en mångfaldsskrivelse.

Sedan 1995 har det i början av varje mandatperiod presenterats en redogörelse över jämställdhetssituationen och jämställdhetsarbetet i Svenska kyrkan. I en skrivelse från SFRV:s styrelse (StSkr 1998:505) föreslogs att en rapport över jämställdhetssituationen i fortsättningen skulle lämnas i sådan tid att den skulle kunna få ”betydelse för nomineringarna inför nästa kyrkoval”. Skrivelser om jämställdheten i Svenska kyrkan har sedan lämnats av kyrkostyrelsen till kyrkomötena 2000, 2004, 2008 och 2012.

I sitt betänkande (Kl 2012:5) skriver Kyrkolivsutskottet att

Utskottet uppskattar den återkommande redovisningen av jämställdhetssituationen inom Svenska kyrkan. Den gör det möjligt att studera utvecklingen sedan den föregående mätningen och på längre sikt.

och

Utskottet anser att det är bekymmersamt att brister som borde gå att åtgärda, som löneskillnader bland anställda och snedfördelning bland förtroendevalda på ordförandeposter, finns kvar i mätning efter mätning. Utskottet ser också allvarligt på de höga sjukskrivningstalen bland kvinnliga präster. Det är viktigt att kyrkostyrelsen följer upp utvecklingen och fortsätter att söka lösningar i samarbete med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Till beslutet av 2012 års skrivelse från kyrkostyrelsen (KsSkr 2012:4) lämnades en särskild mening

Skrivelsen behöver ta in fler faktorer och gå från en jämställdhetsskrivelse till en mångfaldsskrivelse. Idag är det mindre intressant att få reda på att en styrelse eller annan sammansatt grupp innehåller X procent män och X procent kvinnor. Vi behöver ha in fler faktorer (ursprung etc.) och därmed sätta in jämställdheten i ett större sammanhang.

Detta större sammanhang kan i enlighet med den nya diskrimineringslagen vara att utöka jämställdhetsskrivelsen till en mångfaldsskrivelse som tar in de idag

Mot 2013:80 sju befintliga diskrimineringsgrunderna. Genom att ta in inte bara en utan alla idag befintliga diskrimineringsgrunder får en skrivelse större relevans.

Karlskrona den 21 juli 2013

Anna Ekström (FiSK) Georg Lagerberg (FiSK) Ulla Littgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:81
av Bertil Olsson

Fler kryss på valsedlarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att pröva frågan om fler kryss på valsedlarna.

Motivering

I många mindre pastorat är det vanligt att det bara finns en eller två valsedlar. Finns det då några ”starka namn” på valsedeln är det inte ovanligt att dessa får nästan alla kryss. Vilka övriga som väljs avgörs då inte av väljarna utan av det ofta fåtal personer som sätter samman listan. Genom att ge möjlighet till fler kryss ges väljarna större möjlighet att påverka vilka som blir valda. Intresset för valet skulle kunna bli större, när väljaren kan se att mina val påverkar.

Lammhult den 18 juli 2013

Bertil Olsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:82
av Bertil Olsson

Samlingslista i lokala val

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för obligatoriska samlingslistor i valen till kyrkofullmäktige.

Motivering

I samband med stiftsstyrelsernas fastställande av kandidatlistor har de skyldighet att kontrollera att det finns tillräckligt med anmälda kandidater. Om inte ges möjligheter att anmäla fler inom en månad. Detta garanterar inte att det kan utses tillräckligt med ledamöter och ersättare i kyrkofullmäktige, eftersom ingen i förväg kan veta hur många röster varje nomineringsgrupp får. En nomineringsgrupp med ett eller två namn på valsedeln kan erhålla många fler mandat, medan en annan nomineringsgrupp med många namn på valsedeln bara får ett fåtal mandat. Om däremot samtliga anmälda kandidater förs upp på en gemensam valsedel är risken väsentligt mindre att det blir tomma stolar i kyrkofullmäktige. I kombination med ett utökat antal kryss kan väljarna avgöra vilka som blir valda. Inget hindrar att den kandidat som så vill anger sin tillhörighet till en viss nomineringsgrupp genom nomineringsgruppens förkortning efter namnet.

Pastoratets valnämnd skulle kunna få uppdraget att anmäla alla nominerade kandidater och lämna in medgivandeblanketterna.

Antalet valsedlar som trycks skulle också bli väsentligt lägre.

Lammhult den 18 juli 2013

Bertil Olsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:83
av Dan Sarkar

Inled teologiskt och ekumeniskt arbete om polygami

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett teologiskt och ekumeniskt arbete om polygami.

Motivering

Samhällets syn på äktenskap och samlevnad är inne i en snabb förändringsfas. Former för samlevnad som inte varit aktuella sedan Sverige kristnades diskuteras nu öppet i det politiska samtalet, i olika media och på lunchraster.

Det senaste exemplet är centerpartiets förslag till idéprogram, vilket – som bekant – väckte stor uppmärksamhet när det visade sig innehålla en öppning för polygami. Förslaget avvisades, men med tanke på dels hur snabbt utvecklingen går, dels att minst ett politiskt ungdomsförbund verkar för polygami och dels att tendensen i samhället är att staten så lite som möjligt ska ha synpunkter på vilka samlevnadsformer människor väljer att leva i, måste vi räkna med att frågan kommer att återkomma på den politiska agendan inom överskådlig tid.

Därför anser jag att det är av största vikt att kyrkan agerar nu och inte blir tagen på sängen den dagen frågan landar på riksdagens bord.

Eftersom Svenska kyrkans sätt att hantera det nya äktenskapsbegreppet var under all kritik, med sällsynt svag teologisk bearbetning och i det närmaste obefintligt ekumeniskt samråd, måste vi vara ödmjuka nog att lära av vår egen historia. Vi måste ha genomfört både en grundlig teologisk bearbetning av och haft ett brett ekumeniskt samråd kring frågan om hur kyrkan bör förhålla sig till polyamorösa äktenskap innan frågan blir aktuell att lagstifta om.

Endast om den teologiska bearbetningen görs i förväg kan Svenska kyrkan tillföra något i samhällsdebatten nästa gång frågan uppmärksammas.

Och endast om samtalet förankras brett inom i första hand Borgågemenskapen, men även inom Lutherska världsförbundets och Kyrkornas världsråds medlemskyrkor kan Svenska kyrkan rädda det lilla uns av ekumeniskt anseende som fortfarande (?) finns kvar.

Broby den 11 juli 2013

Dan Sarkar (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:84
av Dan Sarkar

Döden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inleda ett arbete om döden.

Motivering

Kristen tro är en tro på Kristi uppståndelse. Graven är tom, dödsrikets portar har sparkats upp inifrån, döden läcker – och en dag ska döden själv dö efter att den lämnat från sig sina fångar till Livets Herre på Uppståndelsens dag. Kristen tro är en tro på att utveckling kan vända.

Begravningsgudstjänsten en viktig del av kyrkans liv: den döptes kropp är den helige Andes tempel och ska därför behandlas med tillbörlig respekt och vördnad samt återlämnas till Gud i väntan på de dödas uppståndelse. Alltsedan Sveriges kristnande har kyrkan lyckats väl med att förmedla budskapet om livet, evighetsallvaret och den stora glädjen just i samband med döden.

Seden att begravas i kyrkan är den sista av de stora folkligt förankrade förrättningararna. Döpet är i praktiken en minoritetshandling, konfirmationen berör bara en tredjedel av ungdomarna och bröllop är sedan flera år tillbaka inte vad majoriteten av svenska folket väljer att fira kyrkligt. Men än så länge vill de flesta vigas till den sista vilan i kyrkan. Själaringningen, tacksägelsen på söndagen efter dödsfallet, ljusständande i kyrkor och Allahelgonahelgens gudstjänster och olika riter är för många viktiga redskap i bearbetningen av sorgen. När det handlar om större katastrofer är kyrkan den naturliga samlingsplatsen. Vid olyckor räknar allmänheten, media och myndigheter självklart med att kyrkan kopplas in.

Det finns i folkdjupet ett stort förtroende för Svenska kyrkan när det handlar om livets slut. I samband med döden gör folkkyrkan fortfarande skäl för sitt namn.

Emellertid börjar siffrorna dala också vid begravningar. Det betyder att fler och fler anhängare inte får höra om Jesu seger över döden ens när det är som mest aktuellt i deras liv att reflektera över sin egen död.

Vad kan vi göra för att vända utvecklingen? Mycket, för här finns mycket att bygga på. Svenska kyrkan kan återvinna mark utifrån en situation som de flesta svenskar har förtroende för henne i. Vi kan verka för att bevara begravningen som en kristen sed i Sverige. Vi kan stärka reflektionen kring de existentiella frågor som begravningar i regel aktualiserar. Vi kan öka kunskapen om evangeliets hopp inför livets slut. Vi kan hjälpa människor få ännu rikare språk, symboler och handlingar i sorgearbetet. Vi kan visa på den tro som övervinner döden.

Vi skulle nog behöva formulera en strategi för vårt arbete kring döden. Därför önskar jag se kyrkostyrelsen ta initiativ till att stärka kyrkans syn på döden i Sverige.

Broby den 24 juli 2013

Dan Sarkar (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:85
av Dan Sarkar

Utred lokalanställningens följder

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda följderna av prästernas lokalanställning.

Motivering

Den tragiska konflikten i Skanör-Falsterbo ser ut att börja närma sig sitt slut. Fallet är unikt – men vad kan vi göra för att det ska förbli unikt? Vad kan vi lära av det för att undvika att hamna i en liknande situation framöver?

Kritik har riktats mot att stiftet visserligen har velat gott, men handlat för lite och för sent. Det är inte konstigt. Stiftet har engagerat sig starkt i konflikten, men har samtidigt:

- ♦ ansetts tandlöst i sitt agerande gentemot församlingen, eftersom man i praktiken har få åtgärder att ta till mellan ”ingenting” och ”sammanläggning”.
- ♦ haft svårt att agera gentemot en krånglande präst, eftersom lokalanställningen av präster medför att stiftet har få åtgärder att ta till mellan ”ingenting” och ”avkragning”.
- ♦ haft svårt ge kraftfullt stöd till en präst som fått tongivande delar av sin arbetsgivare mot sig, eftersom man överhuvudtaget inte kan gå in i rena arbetsgivarfrågor.

Vi har nu levt med kyrkoordningen i över 13 år. Det är dags att utvärdera en av de största förändringarna som följde på ordningens införande, nämligen lokalanställningen. Orsakar den otrygghet för präster i sin anställning? Ger den trilslande präster alltför stor handlingsfrihet? Saknar präster i praktiken stöd från stift och biskop när det skär sig i församlingen av olika orsaker? Hur många präster har köpts ut – och vad borde alternativen kunna vara? Vad kan stiftet överhuvudtaget göra i de fall strukturförändringarna redan har medfört sammanläggningar? Skulle stiftet behöva ha fler åtgärder att kunna ta till för att minska gapet mellan att göra ingenting och att göra för mycket? Hur kan biskopens roll som herdarnas herde stärkas?

Många församlingar är utomordentliga arbetsgivare. Och i många fall av konflikter hjälper det med samtal mellan parterna. I fall där parterna har en god vilja att lösa konflikten räcker det ofta med att respektive parts ansvar tydliggörs. Kyrkoordningen har idag en sådan tydlighet.

Men när god vilja inte längre räcker till måste regelverket vara tillräckligt precist och kraftfullt för att tvinga fram en hantering av konflikten. Kyrkoordningen saknar idag den precisionen och kraftfullheten.

Mot 2013:85

En förutsättningslös utvärdering av och utredning kring lokalanställningens följder är nödvändig för att visa präster, församlingar och allmänhet att Svenska kyrkan har för bestämd avsikt att låta Skanör-Falsterbo-fallet förbli enbart ett unikt undantag.

Broby den 24 juli 2013

Dan Sarkar (FK)

Kyrkomötet

Motion 2013:86

av Karin Perers och Anna Lundblad Mårtensson

Begravningsbyrå i församling

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta förslag till definition som tydliggör gränsdragning mellan Svenska kyrkans huvudmannaskap för begravningsverksamheten och kyrklig näringsverksamhet med begravningsbyråverksamhet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta förslag till kvalitetssystem för församlingsdriven begravningsbyrå avseende bland annat struktur, arbetsprocess, resultat och kompetensutveckling.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta förslag till modell för Svenska kyrkans tillsyn över församlingsdriven begravningsbyråverksamhet.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att förmedla inspirerande exempel på hur församlingarna inom ramen för sina grundläggande uppgifter kan stärka och utveckla Svenska kyrkans tillgänglighet för, bemötande av och medverkan bland människor som drabbas av sorg genom dödsfall.

Motivering

Kyrkan har under hela vår kristna historia svarat för väsentliga delar av samhällsbyggandet. Särskilt har kyrkan utöver själavård varit engagerad i fattigvård, sjukvård och utbildning. Tidigare generationer har genom gåvor och donationer gett stöd till denna verksamhet, lika självklart som till kyrkobyggen, prästlöner och församlingsverksamhet. Genom sekler har kyrkan tagit ständigt nya initiativ för att motsvara sina församlingsbors behov av både andlig och praktiskt art. I den andan verkar Svenska kyrkan även i dag.

Svenska kyrkan träder fram som församlingar och stift i en öppen folkkyrka med rikstäckande verksamhet. Dessa grundprinciper förutsätter att Svenska kyrkans organ på nationell nivå har tillit till församlingarna och förtroende för att de, som där är valda och anställda, verkar enligt kyrkans tro och lära och i god dialog med de kyrkotillhöriga. Olika lokala förutsättningar kan leda till att församlingarna drar olika slutsatser och tar olika initiativ. Respekten för och hänsynen till att "det ser så olika ut" har också varit bärande för utredningar, beredningar och kyrkomötesbeslut.

Flera församlingar i Svenska kyrkan har efter önskemål av kyrkotillhöriga, kyrkoråd och anställda i kyrkan startat begravningsbyråer. De är mycket uppskattade och fungerar väl. Flera drivs i form av aktiebolag, helägt av församling och med ekonomin noga skild från församlingsverksamheten.

Svenska kyrkan har, i alla kommuner utom två, svenska statens uppdrag att vara huvudman för begravningsverksamheten och därmed hålla allmänna begravningsplatser för alla.

De flesta begravningarna i Sverige sker enligt Svenska kyrkans ordning, vilket ger kyrkan kontakt med sina tillhöriga och deras närmaste under alla livets skeden.

Det stora förtroendet för Svenska kyrkan motiverar församlingar att i egen regi driva begravningsbyrå. Många människor finner trygghet i det, vilket visar sig i det stora gensvaret för initiativen till kyrkliga begravningsbyråer.

Svenska kyrkan på nationell nivå har under de senaste tio åren fattat flera beslut som rör frågan om kyrkliga begravningsbyråer. Tid och sammanhang har skiftat och besluten kan ses som motstridiga.

År 2004 avtog kyrkomötet en motion med förslag ”att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda möjligheterna till skapandet av en för Svenska kyrkan riks-täckande begravningsbyrå”. Tre år senare, 2007, gav kyrkomötet kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda hur församlingar i Svenska kyrkan bör förhålla sig till verksamheter, som inte självklart ligger inom församlingens grundläggande uppgifter, och här nämndes uttryckligen begravningsbyråer. Som utredare engagerades Per Eckerdal, som fann att det inte finns några hinder i den gällande konkurrenslagstiftningen eller skattelagstiftning för Svenska kyrkan att bedriva begravningsbyråer. Utredaren menade också att just begravningsbyråer mycket väl passar in i kyrkans verksamhet utifrån församlingens diakonala uppdrag och föreslog bland annat att ett system för kvalitetssäkring införs och att kyrkostyrelsen ska ge tillstånd till församling att starta begravningsbyrå. År 2010 beslutade kyrkomötet att i kyrkoordningen införa möjligheten för församlingarna att bedriva näringsverksamhet: ”Församlingen får bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till församlingens grundläggande uppgift.”

Kvar som referens finns samtidigt ett beslut 2007 i Svenska kyrkans överklagandenämnd, som då ansåg ”att det inte kan anses vara en uppgift för Svenska kyrkans församlingar att bedriva begravningsbyråverksamhet, vare sig självständigt eller tillsammans med en annan, och att det klandrade beslutet således är oförenligt med regleringen i kyrkoordningen”. Som stöd för sitt beslut åberopade nämnden behandlingen av ovan nämnda motion till 2004 års kyrkomöte. Överklagandenämndens beslut fattades således med stöd av ett kyrkomötesbeslut i annan sakfråga än den om *församlingars* möjlighet att bedriva begravningsbyråer och före kyrkomötets beslut om församlingars möjlighet att bedriva näringsverksamhet. År 2012 i ärende som även det gäller församlings start av begravningsbyrå ”finner Överklagandenämnden inte anledning att nu göra ett annat ställningstagande än vad som gjordes i beslut 22/07, innebärande att det inte kan anses vara en uppgift för Svenska kyrkans församlingar att bedriva begravningsbyråverksamhet”.

I en kyrkostyrelseskrivelse till kyrkomötet 2010 finns, när frågan om begravningsbyråverksamhet berörs, önskan om en djupare reflektion av frågan och ett uttalande att den föreslagna lydelsen av 2 kap. 1 § i kyrkoordningen inte är avsedd att ändra rättsläget. Kyrkomötets organisationsutskott instämde i synen att det behövs en djupare reflektion kring den komplexa frågan.

I skrivelse till kyrkomötet 2012 angav kyrkostyrelsen att den vid sammanträde i april samma år hade beslutat ”att begravningsbyråer i kyrklig regi inte heller i fortsättningen ska vara tillåtna” och detta främst av ”omsorg om huvudmannaskapet för begravningsverksamheten”.

I kyrkomötets beslut och därmed i gällande kyrkoordning (2 kap. 1 § femte stycket) finns dock inga undantag som begränsar församlingars möjlighet att

”bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till församlingens grundläggande uppgift.”

Mot 2013:86

Många år har gått, och med tiden har en rad av Svenska kyrkans församlingar berikats med erfarenheter av att bedriva begravningsbyråverksamhet. Arbetet med att stärka och utveckla Svenska kyrkans roll i civilsamhället och som aktör för välfärd står högt på dagordningen.

Mot bakgrund av allmänhetens och de kyrkotillhörigas höga förväntningar på Svenska kyrkans aktiva roll i förhållande till människor i utsatta livssituationer, kyrkans nya möjligheter att bidra till positiv välfärdsutveckling och det tilltagande intresset för den ideella sektorns roll i välfärden har kyrkostyrelsen format en plattform med grundläggande principer för Svenska kyrkan som aktör i välfärden.

Frågan om församlingsdrivna begravningsbyråer har här sin givna aktualitet.

Folkärna och Medevi den 24 juli 2013

Karin Perers (C)

Anna Lundblad Mårtensson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:87
av Sten Johansson

Kyrkohandbokens utveckling: En tvådelad musikdel

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i det fortsatta arbetet med kyrkohandboken ta till vara de synpunkter som motionen avser.

Motivering

För att underlätta arbetet vid brukandet av kyrkohandbokens musikdel föreslås att denna blir tvådelad enligt följande:

Del 1

En "kärndel" bestående av några få melodier, de allra mest använda för tillfället. Denna del bör uppdateras då och då så den håller sig aktuell med verkligheten.

Denna del är nödvändig för att de som utbildar sig till yrket har den lätt tillgänglig och behärskar en, för alla gemensamt – ett grundmaterial. Denna del fungerar också som en gemensam nämnare för alla församlingar i Svenska kyrkan.

Här kan man också garantera att "arvet från förr" förs vidare till kommande generationer. För närvarande finns det en risk att tilltron till nyskrivet skulle vara bättre än "gammalt", men det som är nytt idag är gammalt imorgon och innan man vet vilka delar av det nya kommer att hålla i längden har det gått några decennier. Kastar man bort de melodierna som redan hållit i ett antal (hundratals) år lär det vara svårt att få tillbaka dem.

De nyskrivna melodierna som kommer att visa sig hålla i längden och bli flitigt använda flyttas hit från Del 2 i samband med uppdatering.

Del 2

En webbank där man har tillgång till material, från den tidiga kyrkans musik till det nyskrivna. En granskningsgrupp ser över materialet innan det införs.

I en levande kyrka ska kreativiteten ha plats att blomstra. Mångfalden blad musikstilarna bör kunna bejakas utifrån de behov och förutsättningar som råder. Till exempel kan det ibland vara aktuellt att föra in melodier från andra kristna/religiösa traditioner. Såväl populärmusiken som de olika etniska spåren kan vara relevanta, likaså nyskapandet.

För att det ska vara tillåtet och praktiskt enkelt att använda, hade ett moln-baserat notarkiv, som har möjlighet att kontinuerligt ta in nytt utan att behöva byta ut något som redan finns där, vara en optimal lösning.

På detta sätt lever kyrkohandbokens musikdel hand i hand med tiden och omfattar stora mängder material som blir tillgängligt för alla.

Teckomatorp den 23 juli 2013

Sten Johansson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:88
av Sten Johansson

Att lägga till eller avsluta fadderuppdrag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att förbättra och förtydliga informationen om fadderuppdraget och, särskilt mot bakgrund av i motionen angiven problematik, skapa ett tydligt och enkelt sätt att avsluta ett fadderuppdrag där förtroendet förverkats men också öppna vägar för att lägga till faddrar efter att själva dophandlingen skett.

Motivering

Under senare år har allt fler samtal inkommit till församlingsexpeditionen med frågor om att ta bort eller stryka en fadder. Vid samtliga tillfällen frågan ställts har både expeditionspersonal och präster känt sig gediget okunniga. Kyrkoordningens paragrafer nämner inget om hur, eller om, ett fadderuppdrag kan avslutas. Av det kan ju dras slutsatsen att det är möjligt. Men handläggningen av ett antal sådana framställningar om att avsluta fadderuppdraget visar att det inte är så enkelt som det synes.

I biskopsbrevet *Leva i dopet* (sidan 82) nämns att borttagande av fadderskapet i vissa fall endast kan ske i en överenskommelse mellan de olika deltagarna utan officiella anteckningar.

Det borde vara möjligt för vårdnadshavaren eller den nu myndige döpte att på ett enkelt sätt återkalla eller avsluta ett fadderuppdrag. Fadderuppdrag är ett (ett kristligt) förtroendeuppdrag som just kräver förtroende hos uppdragsgivaren. Vem är nu uppdragsgivaren? Är det kyrkan som utfärdar fadderbrev och som reglerar fadderskapet? Är det föräldrarna som ger förslag (eller beslutar) om vem som ska vara fadder?

Vad är ett fadderskap? När tar det slut? Vid konfirmationen? Aldrig? Vem får besluta om att stryka faddrar?

När enskilda idag frågar eller begär att fadderuppdraget ska avslutas finner jag att även en präst blir svarslös. Jag känner med dem som hamnat i så svåra konflikter med sina faddrar att de vill avsluta uppdraget. Jag är också övertygad om att det behövs mer och tydlig information såväl inom kyrkan som till föräldrar om vilka regler om faddrar som finns utan att vara kodifierade i kyrkoordningen. Om inte präster och stiftsjurister kan svara på frågor om fadderskap så är behovet av förtydligande uppenbart. Även om det inte är önskvärt, för kyrkans del, att göra förändringar av vem som är fadder, i det enskilda fallet så är det pastoralt hopplöst att neka att avsluta ett fadderuppdrag som förverkat allt förtroende. På vilket sätt ett sådant avslutande antecknas är en teknisk fråga som inte ska få hindra att ett avslut av uppdraget kan genomföras. Det är i *nuet* uppdrag bör kunna avslutas det är inte en begäran om att utplåna att de en gång varit faddrar.

Teckomatorp den 23 juli 2013

Sten Johansson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2013:89
av Britt Louise Agrell och Anna Lundblad
Mårtensson

Svenska kyrkans ansvar för kyrkomusiken som en del av det kyrkliga kulturarvet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur nationell nivå fortsättningsvis ska ta sitt ansvar för kyrkomusiken som en del av det kyrkliga kulturarvet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att etablera ett brett samråd kring kyrkomusikens framtida roll i samhällets kulturliv.

Motivering

År 2003 färdigställdes en utredning på uppdrag av kyrkostyrelsen som fick namnet *Kyrkan mitt i musiklivet*, SKU 2003:3. I denna utredning deltog förutom en representant för kyrkostyrelsen, experter på kyrkomusik samt flera ledande företrädare för samhällets musikliv. Utredningen konstaterade bland annat att Svenska kyrkan var den enskilt största konsertarrangören i Sverige och att kyrkan därför har ett stort ansvar för hela samhällets musikliv. Samtidigt betonades vikten av att samhället och kyrkan gemensamt tar ansvar för att människor också i fortsättningen ska ha möjlighet att få ta del av musik i kyrkorummet. Av denna anledning föreslogs bland annat att man skulle etablera samråd mellan Svenska kyrkan, Musikaliska akademien, dåvarande Rikskonserter och Statens kulturråd. Utredningen ville också förstärka den kyrkomusikaliska kompetensen på riksnivå.

Utredningen togs mycket positivt emot men har inte fått det genomslag som många hade förväntat. Den faktiska utvecklingen har i stället delvis gått i motsatt riktning mot utredningens förslag. Något samråd mellan Svenska kyrkan och samhällets musikliv har inte etablerats och på nationell nivå finns idag bara en person med inriktning på utbildningsfrågor men inte en kontinuerlig verksamhet inriktad på utveckling och samordning av kyrkomusik.

Inom ramen för det kyrkliga kulturarvet betonar både regering och kyrkostyrelse att kyrkomusiken är en verksamhet som förenar kyrka och samhälle. Trots detta saknar alltså nationell nivå former för att stödja, samordna och säkerställa denna verksamhet och därmed också möjligheten att vara en tydlig samtalspartner med samhällets aktörer för ett gemensamt ansvar. Nationell nivå har ett utåtriktat kulturarbete kring exempelvis film och litteratur men inte med kyrkomusiken som är den mest naturliga mötesplatsen mellan kyrka och samhälle.

De enskilda församlingarnas kyrkomusik och det fortbildnings- och utvecklingsarbete som sker på stiftsnivå är på många håll omfattande. Sveriges kyrkosångsförbund har en betydande verksamhet och Kyrkomusikernas riksförbund arbetar för att utveckla och stärka kyrkomusikens ställning. Denna verksamhet

kan dock inte ersätta nationell nivåns ansvar att med nödvändiga resurser och kompetens möjliggöra att Svenska kyrkans musikliv också i fortsättningen kan förvalta ett levande kulturarv med bredd, djup och kvalitet.

Den traditionella kyrkomusiken framförs allt oftare i konsertsalar i stället för i kyrkor och förlorar därmed sin förankring i gudstjänstliv, fromhet och teologi, en utveckling som försvagar både musiklivet och kyrkan. Svenska kyrkans resurser minskar. Genom kyrkomusiken förvaltar Svenska kyrkan unika kulturhistoriska värden, både vad gäller instrument och kunskap att bruka dem. Kyrkomusiken präglas dock idag av stor osäkerhet inför framtiden både när det gäller finansiering och möjligheter att förverkliga ambitionen att upprätthålla ett levande musikliv som en uppskattad och gränsöverskridande verksamhet mellan kyrka och samhälle. Ansvaret för den kyrkomusikaliska delen av det kyrkliga kulturarvet måste bli synliggjort och klarlagt. Det är Svenska kyrkan på nationell nivåns uppgift; att stödja, samordna och utveckla kyrkans musik samt föra dialog med myndigheter och kulturlivets företrädare kring kyrkomusikens roll i samhället. Kyrkomötet bör uppdraga åt kyrkostyrelsen att utarbeta en handlingsplan för hur Svenska kyrkan i framtiden tar sitt ansvar för kyrkomusiken som kulturarv, annars riskerar vi människors möjligheter att även i framtiden få uppleva musik i ”de rum där änglar viskar”, en upplevelse som för många är ett sätt att närma sig kyrkan och kristen tro.

Härnösand och Linköping den 24 juli 2013

Britt Louise Agrell (FiSK)

Anna Lundblad Mårtensson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:90
av Dag Sandahl

Allmänkyrklig debatt och frågedebatt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkomötets presidium att återkomma med förslag till ändringar i arbetsordningen för kyrkomötet som innebär att det vid kyrkomötessessioner ska föras allmänkyrklig debatt och frågedebatt.

Motivering

I arbetet med kyrkoordningen var det viktigt att det skulle finnas en motsvarighet till den allmänpolitiska debatten i kyrkomötet och möjlighet till frågedebatt. Alltså infördes en kyrkomötets allmänkyrkliga debatt och ett frågeinstitut. Av detta återstår endast något som kan liknas vid en dechargedebatt, när kyrkostyrelsens verksamhet behandlas – men debatten har, i den mån den alls förekommit, ägt rum i utskottet eller möjligtvis i grupperna.

I en demokrati är debatten livsluft. Den allmänkyrkliga debatten blev inte vad som avsetts eftersom motionärer passade på tillfället att också i denna debatt ta upp frågor de motionerat om vid samma kyrkomöte.

Frågestunden kom, som jag förstår saken, närmast att uppfattas som ett besvärande inlägg i kyrkomötets arbete. Det betyder att kyrkomötet inte har plats för den friare debatten och de snabbare frågorna. Men nog måste man uppfatta att kyrkomötets ledamöter besitter en kompetens att föra en både kyrklig och kyrkopolitisk debatt, att kyrkomötet måste få vara just ett forum för en sådan debatt och inte bara en tröskplats för motionsbehandling och att ledamöterna kan ålägga sig den disciplin som arbetsformen kräver?

Att finna formerna för en allmänkyrklig debatt och ett frågeinstitut och upprätt hålla dem, måste vara en fråga för kyrkomötets presidium. Man kan tänka sig både en friare debatt eller en debatt kring ett specifikt ämne. Huvudsaken är att debatten med de goda argumenten förs både när det gäller samtids- och framtidsfrågorna.

En gång ställdes frågan ”hur fattar ni beslut inom kyrkan” till biskop Gottfrid Billing och han svarade: ”Vi övertygar varandra med goda argument.” Detta är, syns det mig, ett gott argument för att ge form åt vitala debatter och väsentliga frågor i kyrkomötet.

Högby den 24 juli 2013

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2013:91
av Per Ingvarsson

Församlingsherde

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändring i kyrkoordningen som innebär att begreppet församlingsherde införs som titel på den komminister som på kyrkoherdens uppdrag sitter i församlingsrådet.

Motivering

I förslaget till domprostens ställning i den nya organisationen så föreslås att domprosten till sin hjälp skulle ha en *domkyrkokaplan* och en *biträdande kyrkoherde*. Jag tycker att ordet *biträdande kyrkoherde* är olyckligt och kan lätt sprida sig (som jag också ryktesvägen hört) till andra stora pastorat som en titel på "hjälpkyrkoherdar". Överhuvudtaget är det en djungel av olika titlar som nu i dessa tider ser dagens ljus. Detta är mycket förvirrande.

Den *biträdande kyrkoherden* bör ha ett namn som inte kan förväxlas med något annat, till exempel "domkyrkoherde"(!) som klart visar var denna präst är stationerad.

För andra komministrar med särskilt ansvar för en församling (eller två) föreslår jag titeln *församlingsherde*. Det säger precis vad det är, en herde som har ett särskilt ansvar för en konkret församling. Jag tror att den lokala församlingen också på detta sätt får en högre status.

Detta ger också möjlighet till fler "karriärsteg" inom prästyrket som vad jag har förstått också gillas av KyrkA.

Linköping den 24 juli 2013

Per Ingvarsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:92
av Per Ingvarsson

Frossa i frasiga våfflor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att ändra i 28 kap. i kyrkoordningen avseende *jungfru Marie bebådelsedag* enligt följande.

Nuvarande lydelse

... den söndag som infaller under tiden den 22–28 mars. (Om denna söndag är palmsöndagen eller påskdagen flyttas jungfru Marie bebådelsedag till söndagen närmast före palmsöndagen.)

Föreslagen lydelse

... den 25 mars. (Om denna dag infaller under stilla veckan, påskdagen och annandag påsk firas den lördagen före palm-söndagen.)

Motivering

Läst i en reklamfolder den 20 mars 2013 (skrivet efter det att vi i kyrkan redan firat Marie bebådelsedag)

Frossa i frasiga våfflor

Tema: Den 25 mars är det våffeldagen. Bjud på en härlig våffelstund med goda, frasiga våfflor och massor av spännande tillbehör.

Unna dig en våffla eller två och ställ till med våffelkalas. Vårens våffelätande har sin förklaring i att det förr i tiden fanns gott om både ägg och mjölk när solen återvände efter vinterns mörker och kyla. Våffeldagen infaller den 25 mars och är en återkommande högtid för våfflentusiaster. Men att just den 25 mars har blivit våfflans högtidsdag ska vara en ren tillfällighet och sägs bero på ett hörfel. Jungfru Maria som gett namn åt dagen den 25 mars brukade nämligen även kallas för "Vår Fru" och jungfru Marie bebådelsedag blev då Vårfrudagen, vilket om man säger det fort och snabbt ska ha låtit som våffeldagen. Prova själv att säga "vårfrudagen" tre gånger snabbt och högt för dig själv. Hur låter det?

Huruvida historien om vårfruar och våfflor är sann eller inte är svårt att säga säkert, men att våfflor är gott är de flesta överens om. Bjud in till en härlig våffelstund med frasiga våfflor och smaskiga tillbehör.

Den här motionen var uppe 2006 och vad jag förstod från den gången så var det faktiskt flera i utskottet som gillade motionen. Gör därför ett nytt försök nu när frågan "mognat" till sig.

Sedan 600-talet har man firat jungfru Marie bebådelsedag eller vårfrudagen den 25 mars. Det är nio månader före Jesus födelse i december. År 1684 infördes traditionen att, när 25 mars infaller i stilla veckan, firas jungfru Maria bebådelsedag på lördagen före palmsöndagen eller på tredjedag påsk. Den traditionen fortlever i den katolska kyrkan, även i anglikanska kyrkan så firas denna dag just den 25 mars. Men 1953 ändrade Svenska kyrkan denna ordning, och dagen firas numera alltid på söndagen som infaller 22–28 mars, om inte palmsöndagen infaller under denna period eller tidigare.

Firandet av Marie bebådelsedag den 25 mars är så förankrat bland allmänheten att jag är övertygad om att väldigt få vet när vi i Svenska kyrkan firar denna dag. Däremot vet nästan alla att den 25 mars är våffeldagen och tittar vi i våra almanackor så står det numera Marie bebådelsedag denna dag. Så varför firar vi då inte denna dag i Svenska kyrkan?

Låt oss fira Marie bebådelsedag när svenska folket gör det, *dvs. alltid den 25 mars*. Ja kanske till och med även när det sammanfaller med långfredagen? Så gör man i ortodoxa kyrkan. I katolska kyrkan firas den alltid den 25 mars om detta inte är en söndag då den istället firas lördag eller måndag. Infaller Marie bebådelsedag under stilla veckan firas den tisdagen efter påsk (tredjedag påsk)!

Med detta förslag skulle man inte heller missa midfastosöndagen eller passionsöndagen (5 söndagen i fastan), vilket tyvärr händer väldigt ofta. Detta är tråkigt då man på detta sätt missar viktiga söndagar. (*Tredje årgångens texter för 5 söndagen i fastan lästes bara en enda gång under hela förra evangeliebokens tid.*)

Dessutom skulle detta förslag till ändring mycket mer anpassas till de seder och bruk som finns bland allmänheten i dag och som faktiskt också vår almanacka ger uttryck för.

I år har vi någorlunda tur då Marie bebådelsedag inföll den 17 mars. Men 2008 inföll 25 mars tisdagen *efter* påsk vilket innebar att Marie bebådelsedag firades redan den 9 mars det året. 2016 kommer Marie bebådelsedag firas den 13 mars. Som vårt kyrkoår numera är upplagt så innebär det att Marie bebådelsedag väldigt ofta firas på helt fel dag och ibland långt innan den 25 mars. Detta är olyckligt.

Mitt förslag innebär att vi ofta kommer att fira helgdagen på en vardag. Det finns många fördelar med detta. Vi har till exempel i vår kyrka alltid sjungit in julen den 21 december (det är Tomasdagen som förr var den dag då julfriden pålystes), oavsett veckodag. Denna dag är idag så förankrad att vi inte ens skulle behöva annonsera. Alla vet att det alltid är den 21 december som julen sjungs in. Allt fler har svårt att få tid på helgerna, men att till exempel en vardagskväll få fira en festlig Mariafest skulle säkert tilltala väldigt många.

Skulle man kunna tänka sig att alltid fira Marie bebådelsedag den 25 mars dock senast lördagen före palmsöndagen? Detta skulle kunna förena gammal svensk tradition med ny.

Inför 1986 års evangeliebok framförde biskop Sven Silén redan 1975 en motion om att man skulle ta en samlad översyn av kyrkoåret. Då föreslog han bland annat att Marie bebådelsedag skulle firas den 25 mars. Om denna dag inföll under stilla veckan borde firandet förläggas till lördagen före palmsöndagen. Jag tycker att detta är ett alldeles utmärkt förslag. (Dessutom går detta tillbaka på en gammal tradition från 1684 då det infördes att, när 25 mars infaller i stilla veckan, jungfru Maria bebådelsedag firas på lördagen före palmsöndagen eller på tredjedag påsk.) Att förslaget inte gick igenom 1975 var av rädsla för att dagen skulle förlora i betydelse. Nu är det ju faktiskt så att alla vet att Marie bebådelse är den 25 mars och har snarare ökat i betydelse men utan att då få en kyrklig ”sanktion”.

Jag gjorde en enkel undersökning på stiftskansliet i Linköping där jag arbetar och frågade:

Mot 2013:92

1. När infaller våffeldagen?
2. När firar vi jungfru Marie bebådelsedag i kyrkan?

På fråga 1 visste 92 procent när våffeldagen infaller. På fråga 2 visste bara 8 procent när vi firar jungfru Marie bebådelsedag i Svenska kyrkan. Det styrker min tes att nästan alla vet när våffeldagen är men väldigt få vet när vi firar denna dag i Svenska kyrkan.

Föreslår därför att kyrkomötet beslutar att ändra i kyrkoordningens 28 kap. Kyrkoåret avseende Marie bebådelsedag, så att denna dag alltid firas den 25 mars (om denna dag infaller under stilla veckan, påskdagen och annandag påsk så firas den lördagen före palmsöndagen¹).

Observera att förslaget inte påverkar evangelieboken, utan bara kyrkoordningens 28 kap. 1 § där det regleras när de olika söndagarna och helgdagarna infaller under året.

Linköping den 30 juni 2013

Per Ingvarsson (POSK)

¹ Kommer att hända 2016, 2024, 2027, 2035, 2043 och 2046 (har inte kollat efter 2050).

Kyrkomötet
Motion 2013:93
av Per Ingvarsson

Diakoniassistent- och församlingsassistentutbildning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att möjliggöra för kyrkligt anställda att komplettera sin utbildning så att de också kan bli församlingsassistenter eller diakoniassistenter.

Motivering

Jag vet att dessa utbildningar inte finns idag men jag tror att de skulle kunna behövas i framtiden.

I och med att förslaget till ny struktur i Svenska kyrkan träder i kraft 2014 så innebär det att vi kommer att få allt fler stora pastorat, med många församlingar. Jag har i mitt arbete som stiftsadjunkt i Linköpings stift sett att man då också frestas att plötsligt tänka "storkoncern" där anställda skickas runt i hela det nya pastoratet. Det är ju inte alls så det är tänkt. Utredningen hette *Samverkan och närhet* där tyvärr väldigt många glömmer bort närhetsprincipen.

I vissa nya pastorat finns det bara en diakon eller församlingspedagog som plötsligt får ett mycket stort ansvar över ett mycket stort område. Detta blir inte bra. Om man värnar om närhetsprincipen så vore det bra om fler hade en diakonal eller pedagogisk kompetens. Kanske att man i en liten församling (i ett stort pastorat) har en musiker som i stället för att behöva åka runt i hela pastoratet för att få en heltid genom en kompletterande utbildning med handledning av en diakon/församlingspedagog skulle kunna utföra vissa diakonala/pedagogiska uppgifter i församlingen.

Jag föreslår därför att kyrkomötet beslutar att möjliggöra för kyrkligt anställda att komplettera sin utbildning så att de också kan bli församlingsassistenter eller diakoniassistenter.

Linköping den 30 juni 2013

Per Ingvarsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:94
av Per Ingvarsson

Kristus konungens dag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att ändra i kyrkoordningen 28 kap. 1 § avseende *domsöndagen* så att den istället får heta *Kristus konungens dag*.

Motivering

Ordet dom i Bibeln kan både vara ett positivt och negativt laddat ord. I Psaltaren kunde det stå "Då ska alla träd i skogen jubla inför Herren ty han kommer för att döma jorden". Det är i denna psalm ett positivt laddat ord, medan Bibel 2000 istället använder ordet "råda" eftersom ordet dom i dagens språkbruk nästan enbart är negativt laddat. Därför är det mycket olyckligt att en av våra fina söndagar har ett namn med så negativ klang (Obs: dagen heter inte domsöndagen utan domssöndagen).

Låt oss istället använda ett mer internationellt namn: "Kristus konungens dag". Texterna kan vara precis desamma. Den liturgiska färgen blir mer självklart vit. Och visst låter det både vackrare och mäktigare. Är det inte också detta som predikan handlar om på denna dag där temat är: *Kristi återkomst*.

I Finska kyrkan kallar man denna dag för *Kristi Konungaväldets söndag* och i Norge heter den *Domssöndagen/Kristi Kongedag*.

Denna motion var uppe i samband med att vi tog den nya Evangelieboken 2002 och fick i plenum ett stort stöd, bland annat av dåvarande ärkebiskopen KG Hammar. I omröstningen glömdes dock debatten bort och som vanligt gick man på utskottets förslag.

Med anledning av ovanstående föreslår jag att kyrkomötet beslutar att vi ändrar i kyrkoordningens 28 kap. 1 § avseende *domssöndagen* så att dagen istället får heta *Kristus konungens dag*. (Alternativt domssöndagen/Kristus konungens dag)

Linköping den 30 juni 2013

Per Ingvarsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:95
av Per Ingvarsson

Församlingsinstruktionens innehåll

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att 57 kap. 5 § i kyrkoordningen ändras enligt följande.

Nuvarande lydelse

5 § ... ska i en gemensam församlingsinstruktion för församlingar i pastorat även redovisas hur ansvaret för församlingens grundläggande uppgift är fördelat mellan församlingarna och pastoratet. Där ska också redovisas hur de befattningar som präst som ska finnas inrättade enligt 37 kap 19 § i huvudsak disponeras.

Föreslagen lydelse

5 § ... ska i en gemensam församlingsinstruktion för församlingar i pastorat även redovisas hur *man i pastoratet samarbetar om verksamheten utifrån församlingens grundläggande uppgift*. Där ska också redovisas hur de befattningar som präst som ska finnas inrättade enligt 37 kap 19 § i huvudsak disponeras.

Motivering

Det är ordet *fördela* som krånglar till det i texten. Jag menar att den grundläggande uppgiften inte går att fördela utan måste finnas i alla församlingar, även i pastorat. Det är det som så att säga konstituerar en församling. Däremot kan det finnas i olika mycket grad.

Jag vet att det inte är detta som sägs eftersom huvudordet är *ansvaret* och inte ordet *fördela* (det tog mig ett år att se). Men det är mycket lätt att läsa fel och för att inte fler än jag ska läsa fel så bör man förtydliga denna del i texten.

Linköping den 30 juni 2013

Per Ingvarsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:96
av Rune Wallmyr

Kompensation för utebliven kyrkoavgift för nordiska gränsbygdspastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utfärda tilläggsdirektiv till den utredning om kyrkans fastighetshantering och utjämningsystem, som tillsatts den 5 mars 2013, innebärande att man inom utredningens ram också ska utreda möjlighet till ekonomisk kompensation till pastorat i nordiska gränsbygder för bortfall av begravnings- och kyrkoavgifter.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan om ekonomisk kompensation till pastorat i nordiska gränsbygder, vilka drabbas av begravnings- och kyrkoavgiftsbortfall.

Motivering

De ekonomiska frågorna är en viktig del av Svenska kyrkans arbete för att kunna fullgöra sitt uppdrag och sin grundläggande uppgift.

Inom många områden har Svenska kyrkan inrättat system för utjämnning i syfte att ta hänsyn till och försöka kompensera församlingar och pastorat, som till följd av de varierande grundstrukturer som finns, har olika ekonomiska förutsättningar när det gäller att kunna fullgöra sitt uppdrag på ett så bra sätt som möjligt, oavsett verksamhetsort.

Ett sådant system finns när det gäller våra kommuner, där kommuner med lägre inkomst per capita kompenseras av staten för att kunna upprätthålla den service som medborgarna är berättigade till. Något sådant system finns inte inom Svenska kyrkan, enligt uppgift från ekonomiavdelningen på kyrkokansliet.

Bakgrund

Motionens syfte är att vi inom Svenska kyrkan ska finna en lösning för att kunna skapa ett liknande kompenstationssystem som det mellan staten och kommunerna. Det förhåller sig nämligen så att medborgare som bor i Sverige men jobbar i en kommun innanför gränskommun i grannlandet, till 100 procent beskattas i grannlandet. I Sverige är de därför nolltaxerare och kommunerna får ingen skatt av dessa sina medborgare. På samma sätt är det när det gäller begravnings- och kyrkoavgift. Dessa medborgare bidrar inte heller med någon begravningsavgift i Sverige och ifall man är kyrkotillhörig, ej heller med någon kyrkoavgift där man är bosatt och folkbokförd men tar del av kyrkans tjänster och service. Samtidigt utgör dock dessa medlemmar underlag för uträkning och utdebitering av förekommande kostnader som pastorat och församlingar är medansvariga för, exempelvis sjukhuskyrka och kontraktsgemensam verksamhet etc.

Mot 2013:96

I samband med att man nu utreder utjämningsystemet och clearingfrågorna borde det vara lämpligt att även utreda denna viktiga fråga som i praktiken innebär betydande inkomstbortfall för Svenska kyrkans gränspastorat och församlingar. Om så inte kan ske anser jag att kyrkostyrelsen bör utreda frågan separat.

Holmedal den 24 juli 2013

Rune Wallmyr (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:97
av Agneta Hyllstam

Enhetlig nomenklatur

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av behovet av nya titlar för arbetsledande komministrar så att det förblir en enhetlig nomenklatur i Svenska kyrkan.

Motivering

I och med många organisationsförändringar visar det sig uppstå en rad nya titlar för gruppen arbetsledande komministrar. Hur ska man skilja en komminister med arbetsledaransvar för tre personer från en komminister med arbetsledaransvar för 30 personer? Fantasin tycks oändlig när det gäller nya titlar för denna grupp. Biträdande kyrkoherde, församlingsherde, distriktsansvarig, verksamhetschef, pastoral ledare, platschef med flera titlar existerar för närvarande parallellt. Eftersom det visat sig snabbt växa fram olika praxis kring titlarna i de olika stiftet, är det bråttom att se över frågan så att nomenklaturen förblir enhetlig i Svenska kyrkan.

Lund den 23 juli 2013

Agneta Hyllstam (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2013:98
av Sigvard Olsson

Diakons möjlighet att förrätta begravningsgudstjänst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för diakon att förrätta begravningsgudstjänst.

Motivering

Om ovan nämnda utredning kommer till stånd är sannolikheten stor att det medför fördelar för kyrkans verksamhet. För många upplevs närheten till kyrkligt anställd personal viktig när dödsfall inträffar. Ett nära förhållande har många gånger varit med annan företrädare än präst, till exempel diakoner. Diakonen har i flera fall varit den stöttande kyrkliga personen inte minst vid eventuell sjukdomstid som föregått dödsfallet. Det skulle vid många dödsfall vara en tillgång att vigd diakon har möjligheten att ansvara för och leda begravningsgudstjänst. Såväl begravningslagen som begravningsleden har förändrats under senare år. Detta anser undertecknad motionär vara ett tungt vägande skäl för ovan nämnda förslag. Samtidigt som man tillgodoser eventuellt sörjandes önskemål så har kyrkan en större tillgång till flera behöriga begravningsförrättare.

Rimforsa den 24 juli 2013

Sigvard Olsson (S)

Kyrkomötet
Motion 2013:99
av Georg Lagerberg och Anna Ekström

Bevara förutsättningarna för det kyrkopolitiska arbetet genom minskade kostnader för kyrkovalet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att från och med kyrkovalet 2017 förlängs mandatperioden till fem år.

Motivering

Svenska kyrkan pressas alltmer ekonomiskt. Behovet av kyrkans verksamhet minskar inte men andelen av befolkningen som kvarstår som tillhörig och är villig att betala för kyrkan sjunker. Därför är det inte konstigt att även de kyrkopolitiska strukturerna i vår demokratiskt uppbyggda kyrka hela tiden måste ses över och effektiviseras.

Under den senaste tiden har kyrkomötet genomfört flera förändringar för att spara och effektivisera. Dagsarvodet till kyrkomötets ledamöter har till exempel sänkts från 4 procent till 3 procent av ett prisbasbelopp. (Låt vara att ledamöterna även fått rätt till förlorad arbetsförtjänst.) Antalet sammanträdesdagar för kyrkomötet har minskats. Färre sammanträdesdagar innebär dock ökad risk för debatter till långt in på småtimmarna och ju längre mötet pågår ju färre ledamöter finns det kvar i kammaren. Frågan är vad det då blir för kvalitet på det kyrkopolitiska arbetet? Därutöver har antalet seminarier minskats och gruppmöten förväntas i större utsträckning ske utanför sammanträdesdagarna. Till slut når vi en nivå där vi måste fråga oss hur mycket mer vi kan dra in utan att på allvar radera grunden för det demokratiska inslaget i vår kyrka?

Vill vi verkligen ha ett fungerande kyrkopolitiskt arbete, som involverar många olika grupper, måste sammanträdena bedrivas under sådana former att grupperna kan locka till sig nya kandidater. Demokrati måste få ta tid och en del resurser i anspråk. I stället för att fortsätta försämma villkor och arbetssätt för det kyrkopolitiska arbetet menar vi att det är dags att överväga att förlänga mandatperioderna. En förändring av dessa från fyra till fem år skulle i ett slag kraftfullt minska kostnaden för de kyrkliga valen. Kostnaden för varje val kan då fördelas ut på fem år i stället för som nu fyra. Besparingen som görs är betydande och möjliggör att vi kan bevara goda arbetsförhållanden och förutsättningar i övrigt för det kyrkopolitiska arbetet under mandatperioderna.

Stockholm och Karlskrona den 23 juli 2013

Georg Lagerberg (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2013:100
av Sten Johansson

Den svenska psalmboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra det av kyrkomötet för två år sedan fattade beslutet att verka för att den svenska psalmskatten görs tillgänglig på Svenska kyrkans hemsida.

Motivering

Motion till kyrkomötet om ökad tillgänglighet till Den svenska psalmboken bifölls enhälligt av 2011 års kyrkomöte.

Kyrkostyrelsen har därefter på olika sätt försökt nå fram till ett förslag, bland annat:

1. En pilotstudie har genomförts. Resultatet är ännu ej redovisat.
2. Hänvisning till förnyelse av avtalet mellan Verbum och Svenska kyrkan.

Ökad tillgänglighet till Den svenska psalmboken är viktig för kyrkans närhet till människorna och vårt evangelisationsansvar.

Kyrkomötets beslut får inte längre fördröjas och kyrkostyrelsen bör skyndsamt effektuera kyrkomötets beslut. Ingen ytterligare fördröjning kan godtas.

Teckomatorp den 23 juli 2013

Sten Johansson (KR)